

RAGNA 11

JULLI WIBORG

RAGNA

TREDJE OPLAG

KRISTIANIA
J. W. CAPPELENS FORLAG

Nasjonalbiblioteket
Depotbiblioteket

Copyright 1914
by J. W. Cappelen.
Kristiania.

Julius Thømtes Boktrykkeri. Kristiania.
1914.

Hun sat og duppet op og ned i en sortlakert gyngestol. Armene laa ikors under brystet, og det var føtterne, som besørget farten. Støvle-spidsene stak saavidt frem under et storrutete kjøkkenforklæ, der var altfor langt til den 17 aar gamle dame. Og derfor saa overkroppen uforholdsmæssig liten ut, endda hun var vel utviklet og kraftig og slet ikke smaalemmet.

Allerøverst oppe like under den rosemalte karm over gyngestolens sprinkler laa hodet helt tilbakelænet. Haaret hadde en blandingsfarve av gult, graat og brunt og hang nedover ryggen i to tykke lange fletter.

Som med haaret saa ogsaa med øinene — av ubestemmelig farve. Men mens haaret var uforanderlig, skiftet øinene i grønt, brunt og graat, eftersom eierinden var i humør.

„Idag har du søndagsøinene dine,“ var den kompliment hendes ældre bror, Hans, gav hende en gang, hun straalte mer end almindelig, og da Ragna raskt kastet et blik ind i speilet, opdaget

hun, at de var blanke og mørke som skogtjernet, naar aftensolen kastet sit flatterende lys henover det.

„Saa er de vel hverdagsøine, naar de er farveløse og graa, og jeg ikke har det fnug at glæde mig til?“

„Netop, frøken Askepot! Derfor klær det dig bedst at være straalende. Naa vet du det!“

— — — —

„Naa Ragna! Hvad siger du til dette?“

Gyngingen ophørte litt efter litt, før den tiltalte fandt det for godt at svare. Saa løstes armene op og blev stukket sammen i nakken, og munden aapnedes til et smil og et langt suk.

„Hvor længe blir du borte da, mor?“

„Ja, det vet jeg jo slet ikke saa sikkert. Det kommer an paa sygdommens gang. Men efter onkels brev at dømme kan hun ikke ha længe igjen, for den slags mavehistorier —“

„Ja, ja!“ avbrøt datteren, „men enten tante Kanutta lever eller dør, maa du være tilbake om fjorten dage — hvad? Hun maa vel være baade død og begravet paa den tid?“

Pludselig sprat Ragna op av stolen.

„Aa, det er sandt! Om tre uker er det paaske, og Hans kommer hjem med en masse skiddent tøy — bare det væmmelige stivetøiet, mor! Og saa paaskerengjøring og baking og — — hufamei,

— nei, jeg klarer det altsaa ikke længer end i akkurat fjorten dage.“

„Det er fire uker til selve paasken, Ragna.“

„Ja, ja. Men i paaskeuken faar vi jo ikke gjort noget? Og onsdag før kommer onkel og tante indom — —“

„Kanske ja. — Nei, vi kan omtrent være viss paa, at jeg er tilbake en uke før palmesøndag. — — Aanei, jeg kan ikke tro andet,“ fortsatte moren for sig selv.

„Ja, da kan det nok gaa. Men — —“

Hun stillet sig ret op og ned foran moren og indtok en næsten truende holdning.

„Naa?“

„Der er et men, mor! For det vil jeg si, at jeg maa faa mange penger. Mere end du pleier faa, ellers — — Ja, jeg faar noget vist om uken, ikke sandt?“

Moren saa ned i arbeidet. Brillerne gled litt forlangt ned paa næsen, og hun slap et øieblik den graa guttebuksen, hun holdt paa at sette ny bakdel i.

Der laa en mild ro over det bleke ansigt. En behøvde bare se den høie rene pande over de sænkede øienlok for at faa indtryk av den sjæl, som bodde indenfor.

Men naar hun slog øinene op, og et par mørke, straalende øine lyste en imøte, blev en forvirret. Det humør og vid, som straalte frem, passet

litet til den tendre skikkelse og det vemodige drag om munden. — Hun saa op paa Ragna med et smil.

„Vi har jo bok hos kjøbmand Tidemand og bakeren; det blir det greieste. Og saa faar du faa av far til kjøt og fisk, hvad du trenger. Nu sætter jeg tøiet saapas istand, at du slipper nogen utgift der.“

„Puh! — Ja, da skal det bli koselig! — Huttetu! Far synes jo aldrig, vi behøver andet end havregrøt til middag, han!“

„Hysj, hysj! Der blir nok en raad. Vi har vore faste kjøtdage, og tirsdag og fredag kommer Lars med fisk. Aa, du klarer det nok, Ragna min. — Husk paa tante som nu længes efter mig — hendes eneste søster. Du vet, hendes vanskelige sind virker saa støtende paa dem, som ikke kjender hende.“

„Ja, det skal guderne vite! Noget saa kontrastisk —“

Moren skottet rolig over brillerne.

„Kontrastisk?“

„Ja. — Huf, ja jeg vet, det er galt. Slike kontraster som dere to findes ikke paa hele jordkloden. — — Jeg kommer ikke til at fælde en taare — —“

Mor rystet paa hodet og saa ned for at skjule øinenes uttryk.

„Stakkars tante! Hun har hat saa megen motgang — hun er blit saa bitter.“

„Puh! Du sa forleden dag, at vi hadde godt av motgang. Den lutret og rensset os, sa du til fru Karlsvik.“

Ragnas tone blev litt spakere, da hun saa morens milde ansigt bøie sig endda dypere over guttebuksen, mens en svak rødme kom og gik paa de bleke kinder.

Hun stod et øieblik i tanker. Saa slog hun pludselig armene om morens hals:

„Bare reis du, mor! Jeg skal være saa flink, som det gaar an — og saa — — snild som jeg bare orker!“ kom det tilslut mellem graat og latter.

„Ja, jeg vet det nok, Ragna. Dit hjerte er ikke saa haardt, som du later til.“

„Nei! Det er for bløtt altsaa.“

Hun rev et lommeørklæ op av forklælommen og fôr hastig over øinene med det.

Saa slog hun op en hjertelig latter.

„Aa! Jeg glæder mig altsaa jeg, mor. Glæder mig græsselig til at spille husmor i fjorten dage. — Jeg tar det som en rolle, forstaar du!“

Moren rystet bekymret paa hodet.

„Aa, du faar nok erfare, at det er virkelighet, barnet mit. For jeg antar publikum ikke altid blir saa villig til at applaudere.“

„Pyt, san! Jeg skal faa dem til at kaste laurbær for primadonnaen, san!“ ropte hun overgivent og knipset med fingrene. — Saa kom det hvi-skende, idet hun lot sig dumpe ned i sofaen: „Bare jeg hadde en masse penger, en masse penger!“

Ragna var den ældste av postmester Lorcks seks haabefulde barn. Tre sønner og tre døtre — av forskjellig kjønn hver gang; rigtig en misundelsesværdig flok unger, sa folk; for de var baade kjække og velbegavede. Men hvad der ikke var saa svært at misunde familien Lorcks hus, det var den økonomiske tilstand.

Tre tusen og fem hundrede kroner og dyre tider paa alle livets fornødenheter — det var just ikke noget at flotte sig med, selv om det var i en liten kystby paa to—tre tusen sjæle, og fisken sprættende like ved bryggekannten. Den var da blit dyr nok, siden jernbanen hadde fundet veien dit. Det var en ren naade av Lars fisker at komme de to faste dage i uken. For han fik meget mere for'n, om han sendte den indover. „Men det er naa for det, der er postmesterfrua da.“ Og postmesterfrua betalte Lars ekstra for det store offer med en god kop kaffe, om det faldt sig saa, eller et avlagt plag efter postmesteren. Og naar Lars gjorde op regnska-

pet i sit stille sind, kom han altid til det resultat, at det allikevel ikke lønte sig at sende fisken indover. Og derfor kom han med sit fiskeknippe, saasandt veiret hadde været nogenlunde om natten.

Værre var det med kjøtet. Det kom ikke av sig selv. Og dyrt var det.

Kjøtdagene i familien Lorcks hus innskærket sig til to hele og en halv. Det var stek eller fersk suppe om søndagen, og saa kom den halve med stekerester attaat risengrøten om mandag, eller en tallerken opvarmet suppe med kjøtbiter og grønsaker i til far; og saa kaldtes det kjøtdag, naar mor tok stekebenet og hugget over og kokte det sammen med et stykke flesk eller en skinkeknoke i bønne- eller ertesuppen, eller — hvad husets yngste i særdeleshet og hele familien i almindelighet var begeistret for — mor kjøpte rent kjøt og malte til kjøtkaker.

*

*

*

Ragna hadde i en uke fulgt mors gamle spiseseddel. Men idag, mandag, vilde hun lave den om paa egen haand. Altsaa, sa hun til sig selv, nu har jeg et ben igjen efter oksesteken, men det er næsten skrapet for kjøt. Jeg kan hugge det i to og lægge det nedi bønnesuppen, men det er ikke nok, jeg maa ha noget mer. I portemonnæen er 11 øre — elleve øre. Det blir ikke

nok til hverken kjøt eller flesk. Nei, hun fik avlægge far en visit nede i første etage. For suppen skulde bli god idag. — — —

„Naa?“

Postmester Lorck sat fordypet i morgenavisene, men saa allikevel smilende op paa sin ældste datter.

Han var en stor, bredskuldret, kraftig mand med sort, graasprængt haar og studset skjeg. Den friske ansigtsfarve saa ikke ut til at skrive sig fra hverken øl eller dram, men fra et friskt uteliv sommer og vinter. De store, graablaa øine bak lorgnetten lyste av tilfredshet.

„Kan jeg faa nogen penger, far?“ hvisket Ragna og kastet i det samme et undersøkende blik bort paa en av assistentene, som var ifærd med at stemple en haug brever.

Kjøkkenforklæ hadde hun hængt fra sig ute paa trappegelænderet — heldigvis. Hun hadde egentlig tænkt at beholde det paa, men saa opdaget hun en sotflek midt paa maven — og av med det.

Postmesteren saa betænksom ut og tok langsomt av sig lorgnetten.

„Hvad til, vennen min?“

Uf, at den derre fyren ikke kunde gaa ut!

Neimen om hun kunde fortælle alt. Og far snakket saa høit. Raskt grep hun en blyant og saa sig hurtig om efter passende papir — nok i

papirkurven; en stor, brukt, gul konvolut klarte sig. Faren fulgte hendes manøvre med et smil.

Jeg maa ha seksti øre til et stykke flesk til bønnesuppen, skrev hun og skjøv det med en bestemt mine bort til faren.

„Naa. Er det for at faa fettstof i suppen eller som — mat?“

„Hysj da!“

Ragna rynket brynene og saa truende bort paa assistenten, som endelig saa ut til at ville fortrække til det andet kontor.

Hun nikket ivrig. Det med fettstoffet maatte hun benytte. „Javist er det det. Du vet, at bøner trenger fett.“

„Hvad skal vi saa ha ved siden?“

„Pandekaker — med tre egg. Jeg har faat dem for seks øre stykket hos Maren Toplua.“

Postmesteren nikket forstaaende til denne finansoperation.

„Men da klarer vi os godt med en skive smør i suppen, vennen min,“ sa han avgjørende; „bøner er meget nærende; bare kok dem godt.“

Ragna blev lang i ansigtet, og de graabrune øine formelig blegnet av skuffelsen.

Men der kom assistenten ind igjen.

Postmesteren klappet sin datter beroligende paa skulderen.

„Det blir nok bra. Saa har du middagen færdig klokken to præcis.“

Og dermed vendte han sig mot skranken, hvor havnefoged Torgersens bustete hode stak frem gjennem gluggen.

Ragna rev forklæ fra trappegelænderet og gik med tunge skridt ovenpaa.

En smørskive istedetfor flesk! Jo, en skulde høre meget rart, før ørene faldt av. Godt var det ialfald, at hun hadde lært at lave suppen til, saa der blev smak i den med surt og søtt og nelliker — kanskje den allikevel ikke blev saa værst.

Hun hadde da spart seksti øre, og det var nok til en hel dags brødforsyning.

Mens den ene pandekake efter den anden blev til under Ragnas raske hænder, spekulerte hun paa, hvordan det skulde gaa for sig, at der no-gengang blev rummelig med penger i det Lorck-ske hus. Om den dag kunde oprinde, da far med en flot bevægelse rakte mor en tier og sa med sit gode smil: Se, her Karen! Spender en bedre middag paa os! — Eller hun selv skulde vælge sig et blusetøi uten først at spørre efter den væmmelige prisen. — „Tak, det tar jeg!“ — Og saa etterpaa saan nonchalant forhøre sig om, hvad det kostet. Prisen spillet ingen rolle!

Hun smilte velbehagelig ved tanken.

Og tænk at kunne tillate sig den luksus at faa et par utringete laksko til stasbruk, og nogen fine gjennembrutte strømper — en

rigtig finfin, kritthvit hat med en krans av smaa lyserøde roser rundt. Og saa hvit kjole med lyserødt skjærf om livet — et rigtig luftig, fint stof — kanskje helst lyserød underkjole med blondestof over.

Hun saa sig selv i al stasen, og ansigtet var et eneste smil. Øinene lyste og blinket.

Saa vilde hun lægge fletterne rundt hodet for ikke at skidne til den nydelige kjolen; for det var jo ikke heldig at vaske den for ofte — slik som den tykke, klumpete pikékjolen. Isj, den taalte jo al verdens vaskebretter — uslitelig som den var.

Hun skvat tilbake til virkeligheten ved at pandekaken lugtet brændt. Isj, den var blit ganske svart paa den ene siden. Ja, den fik hun ta selv. En fik jo saa god sangstemme av brændt, og hendes høieste ønske var at bli operasangerinde. Naturligvis vilde hun til Kristiania og lære —

En rik, melodisk, skjøn stemme, sa sanglærerinden — et rent fund var det — bare en fornøielse at undervise hende, gratis selvfølgelig. Hun hadde jo en glimrende fremtid for sig, og da skulde hun nok paaskjønne dem, som hadde hjulpet hende frem.

Og saa sat mor og far og alle fem søskende i forfatterlogen. Aanei, de behøvde ikke være saa bleke av spænding og ængstelse. Hun kunde

sine sager. Hun var Rosalinde i Barberen i Sevilla. Nu svævet hun ind paa scenen: Gaa—aa ti—il hvile — Do—on Ba—asile. Det var de eneste strofer hun husket ordret. Forresten havde hun overtüren i det firhændige album, og hun spillede bassen til den sammen med mor.

— — — — —
 Au! Kjøkkendøren for op og igjen med et voldsomt smeld.

Det var yngste mand i huset, Klaus, ti aar gammel. Han kom fra skolen, sølete paa benene og med blækklatter paa de bare, røde hænder — og det lyse haar strittende frem under kalotten.

„Stek en braate da, Ragna! Jeg spiser mindst tyve!“

Rosalinde sendte ham et høist unaadig blik. Han havde brutalt revet istykker det rosenfarvede, fine slør, som hun var ifærd med at spinde sig ind i.

Men de blaa, spillende øine opfattet ikke situationen.

„Tørk ordentlig av benene! Ser du ikke her er nyvasket?“

„Har du vasket kanske?“

„Ja, det har jeg; for Malla vasker tøj i bryggerhuset. Nei, tør dig bedre, Klaus. Ta den kluten bak forhænget — det røde forhæng rundt bordet vel. Har du ikke øine at se med? Og

tør ordentlig av saalene. Nei! Ikke her inde. Gaa ut paa gangen med dig!“ —

„Er det bra nok naa da, frøken?“

Klaus stak et ben op i stekepanden og lo er-tende — pandekakerne hadde gjort ham mer end almindelig medgjørlig idag.

„Ja, naa liker jeg dig, Klaus. Og hør her! Hvis du vil hjelpe mig litt, skal du faa en pandekake med en gang — med bringebærsylte-tøi, men vask hænderne grundig under springet først og skyl godt av sæpen. Du ser vel, det er rent haandklæ ved vasken?“

„Gid, hvor fint alting er her idag, Ragna. Jeg synes du gjør alting meget penere end Malla, jeg. Og saa gaar du aldrig av paa midten du, og ikke er du saa bustet heller.“

Ragna smilte litt selvbevisst.

„Det gaar saa godt an at være ordentlig, selv om en gaar i kjøkkenet, ser du. Det er som en venner sig til det.“

Ja, det forstod Klaus saa vel. Han var alt igang med at sætte paa bordet og før frem og tilbake mellem kjøkkenet og spisestuen.

„Vi behøver vel ikke glasser, naar du skal vaske op, Ragna?“

„Jo da! Og saa kan du sætte den nelliken midt paa bordet, saa faar vi det festlig. — Ja, vokssduken er vel ren?“

Nei, der var en flek, som maatte vaskes av.

„Aa den! Den gaar ikke væk, Klaus; den er slitt ser du; saa sætter vi en tallerken oppaa.“

„Men fars serviet er ikke ren.“

„Jo, den var saamen ren igaar, den. — Faa se! — Uf! Malla har sandelig tørket av en kaffeflek med den idag. Fy, for en gris! Ja, jeg skal ta en ren. Se saa. Er det ikke kose- lig endda det bare er —“

„Bare? Pandekaker, som er saa godt da, gut.“

Klaus hadde munden fuld, men saa begjærlig paa den svære haug, som stadig vokste ovenpaa lokket til bønesuppegryten.

— — — —

„Deilig suppe, Ragna,“ sa far.

„Spikersuppe,“ hvisket Gunnar, en svær krabat paa 15 aar, saa far ikke hørte det, — og gjorde en grimase.

„Spikersuppe,“ gjentok Ragna høit. „Aanei. Den er det baade kjøt og gryn paa den, du. Forresten blev den bedre end jeg hadde trodd; men jeg har ikke spart paa saltet, da.“

„En udmerket, nærende suppe. Bønner indeholder de fleste grundstoffer, vort legeme trænger —“

„Med undtagelse av fett,“ supplerte Karen. Hun hadde jo netop lært det i kemien paa skole- kjøkkenet. „Derfor koker vi altid et stykke flesk med.“

Ragna og far vekslet et forstaaelsesfuldt blik,

og Ragna følte sig fra denne stund som fars allierede.

Slik maatte det nok være, ja. Spare der hvor spares kunde, men allikevel leve godt. Jo, hun skulde nok hjelpe ham. Hun visste saa godt, hvor de trak alle de skolepengene til Gunnar og Karen. Og saa Hans i Kristiania for at studere — og skatter og husleie og klær — og Malla femten kroner.

Stakkars lille Emilie. Hun trængte da saa saart en ny kjole. — Hun var netop begyndt paa skolen og maatte gaa med den gamle søndagskjolen til hverdags. En til stas trængte hun altsaa, den lille søte ungen med de gule krøllerne om det yndige fjæs.

Men hvor skulde den komme fra?

Om hun sa op Malla og tok hendes løn for fjorten dage, saa blev det en rigtig pen kjole. Hun kunde vel faa den sydd for et par kroner. Nei, Malla hadde fjorten dages opsigelse — og det var da hjelp i hende, selv om hun bare var sytten aar.

„Jeg maa ha mere saape jeg, frøken.“ Det var Malla, som stak op fra kjelderens. „Jøss! Er dere alt færi med opvaska da! Jamen trur jeg dere skurer bænken ogsaa. Det trængs nok ikke, for jeg gjorde det om lørda'n.“

Ragna svarte ikke. Mallas skuring var saa som saa. Børsten gik saa slapt bortover. Nei,

der maatte kraft til, skulde en holde den umalte bænken hvit og pen.

„Klaus faar gaa efter da; men har du brukt op et helt kilo alt?“

„Ne—i, ikke rekti; men naa tænkte jeg, jeg kunde stikke bort sjøl, for jeg maa prøve den nye dragta mi præcis klokka halv fire hos mam Hanssen. Ellers faar jeg 'n ikke te sonda'n. Jeg skal nøite mig saa atte.“

Ragnas øine lynte. De var næsten kulsorte.

„Du har da vel ikke lovet at komme paa slik utid, Malla. Jeg begriper ikke, hvordan du er, jeg. Du blir jo aldrig færdig paa den maa-ten — og nu mor er borte!“

„Hysj da! Snilde Dere, jeg maa da rette tia etter sydama vel. En faar være glad te hu tar imot.“

Ragna skurte saa sæpeskummet skvat bort-over.

„Saa faar du skynde dig da; men mor skulde vite det, Malla!“

„Jøss! Dere er saa snild, Ragna. Dere tier nok still!“

Mens Ragna la sidste haand paa kjøkkenet, tumlet hendes hjerne med en ny plan.

Malla hadde lovet mor at bli sommeren over. Hun var snild paa en maate og brukte aldrig mund som den forrige, men slik en slurve! baade med sig selv og med sit arbeide.

Hun slog stadig paa, at en onkel paa landet endelig vilde ha hende til hjælp, mens konen laa i barselseng.

Nu kunde hun jamen faa reise!

Maren Tuplua vilde nok gjøre rent og vaske. Kontorene hadde de heldigvis ikke noget med, saa hun skulde nok selv klare resten.

Men Ragna slap at si hende op; for dagen efter kom der ilbud til Malla: Tante Berthe er blit syk — kom straks. Og efter en kort konference paa fars kontor blev hun løst fra sit løfte til mor.

— — — — —
„Jo, nu vil jeg forsøke! Det kan da ikke være noget hekseri at snurpe sammen en slik liten barnekjole.“

Ragna hadde fundet frem en av de underlige, gamle kjoler, tante Hilda hadde sendt til jul. Den var en blanding av ensfarvet mellemblaat og noget virvar i alle regnbuens farver. Japansk het det vist slikt sammensurium; men stoffet var fint og bløtt, og mønstret sat likesom i relief, og selv om kjolen var gammeldags med mange svingstykker og kapper baade her og der, var der allikevel saapas igjen, at hun kunde faa en kjole til Emilie.

Ragna sat og sprettet paa haarde livet. Strykjernene stod allerede varme paa komfyren; for først maatte alt presses riktig godt. — Jo, nu

hadde hun fasongen. Bærestykkerne foran og bak og armene av det blaa, og saa rynke det japanske under og sætte et blaatt belte om livet, der hvor det maatte skjøtes. De gamle kapperne kunde bare børstes, saa satte hun de rundt bærestykkerne og paa skjørtet. Kjolen skulde nok bli sveisen, den.

Ingen skulde vite om det uten Emilie selv, og hun gik straalende fra morgen til kveld ved utsigten til at faa japansk kjole.

Snild og god var hun av naturen, den lille lysalfen, med en hudfarve som melk og blod, et par øine som himmelens vakreste blaa og dype smilehul i de bløte tykke kinder. Men nu var det ikke den ting, hun ikke var villig til at utrette for Ragna.

„Kanske du vasker op for mig idag, Milly?“

„Aaja, hvis du vil ta gryterne, Ragna.“

„Søte ongen! Nei, jeg mente det ikke. Men du kan ialfald tørre sølvtøiet og glassene!“

„Har du meget igjen, Ragna?“ hvisket Milly og saa sig ængstelig omkring.

„Nei, nu er det bare armene, men de er ordentlig vriene at faa til, kan du tro; for jeg har ikke noget mønster, og saa er det vist litet tøy. Jeg maa skjøte underarmene to ganger.“

„Pyt — ja; bare skjøt. Gid hvor flink du er Ragna. Du kan sikkert bli sydame.“

„Aanei du, det var det sidste, jeg vilde bli.

Sydamer blir aldrig gifte; for de glemmer at ta knappenaalene ut av kjoleærmerne, som de bruker til naalepute, og da stikker de kjærestene fra sig.“

„Hvem siger det?“

„Aa, det sa Malla. Men du forstaar, det er bare tøv. Nei, jeg skal nok bli noget andet! Kan du gjette, Milly? Noget rigtig stort har jeg lyst til, men det koster penger — masse penger.“

Ragna drog et langt suk, mens hun stak opvaskkosten ned i muggen og kikket efter, om den var ren.

„Men naar vi ikke har pike, sparer vi masse, ikke sandt?“

Ragna sukket igjen.

„Aa, jeg vet ikke rigtig jeg, Milly. Men det var godt, vi blev kvit Malla. Og jeg er glad over, at hun selv fandt paa at reise. Men det svir ofte i knærne, maa du tro, for jeg er ikke vant til at vaske gulver.“

„Kan du ikke bruke langkosten som borte hos Samuelsen, da! Hun gaar og vasker med fin morgenkjole paa. — Den er vist ogsaa japansk?“

„Jasaa. Jo, jeg vil forsøke. Men allikevel tar det skrækkelig tid, og jeg faar jo aldrig tid til at spille om dagen.“

„Nei.“

Lille Emilie, otte aar gammel, gik i dype tanker.

Pludselig ropte hun straalende:

„Jeg vet noget, Ragna! Vi kan vaske litt hver allesammen.“

„Du da!“

„Jo, hør her! — Karen kan ta soveværelset vort, naar hun kommer hjem fra skolen. Saa kunde vi bare lufte der hele formiddagen. Og saa kunde jeg ta gangen og trappen. Saa kan vel Gunnar vaske gutteværelset? Han kan bruke kost, han ogsaa —“

„Du siger noget du, Emilie. Tænk om vi kunde lave en tabel, til mor kom hjem, — saa vi fordelte arbeidet paa os allesammen. Da klarte vi os nok uten pike.“

„Ja. Og jeg kan godt tørre støv. Saa du, at jeg ikke knuste noget paa etageren, Ragna.“

„Ja, du er flink. Men vet du, hvad jeg skal gjøre i eftermiddag? — Jeg er nødt til at rydde alt ut av spiskammeret; for tænk, der er mus! I de tomme krukke har de lagt sine visitkort, og det nye serviset ser ut som om det er strødd med peperkorn. Men det værste er maten — isj. — Vil du hjelpe mig, Emilie?“

Emilie drog et neppe hørlig suk, mens hun nikket to gange. Hun hadde nok tænkt at bli fri nu, naar opvasken var færdig. Der var endnu litt sne i posthusbakken.

Men — aa. Den japanske kjolen!

„Og saa skal vi lyse i alle kroger og se om vi finder musehullene. Rud har lovet at hjælpe mig at dytte igjen.“

Det var en halv time efter. Hele den lange kjøkkenbænk under de to vinduer bugnet av kopper og kar og poser og bokser i alle fasonger.

Ragna laa paa maven inde i spiskammeret, mens Emilie sat paa huk med et tændt lys, som der stadig dryppet av, fordi hun holdt det skjævt.

„Det var det tredje.“

„Ja, naa kan han gjerne komme.“

Da banket det paa døren, og postassistent Ruds smilende ansigt med en lyserød lugg over et fregnete fjæs med to gløgge, lyseblaa øine, — viste sig i døren.

„Har De ventet?“ kom det stakaandet. „Naa har jeg sprunget som en kakkalak; for jeg maatte hjem efter glasbeter og kit, ser De, frøken.“

Ragna laa fremdeles paa maven.

„Kom her, skal De se, Rud. To digre hul under brøskuffen og et over hylden, hvor søndagsserviset stod. Jeg vet ikke, hvad jeg skulde gi Dem, hvis De kunde faa dem igjen.“

„Jeg vet det jeg, frøken,“ fniste Rud. „En liten spasertur saan dan og van, — men det kan vi snakke om etterpaa.“

„Er det noget,“ lo Ragna, idet hun reiste sig, rød og varm efter anstrengelsen.

„Ja, saa var det parafin da og en hammer. Jotak. Kan jeg ta den skaalen der og røre kittet uti. Og hvis musene kommer denne veien herefter, kan De kalde mig en krak, for glasbeter og parafin er saker, som musetrynene ikke liker, ser De.“

For hvert hul, som var tættet, maatte Ragna ind og se, og Rud var rød og straalende for hver gang, hun roste ham.

„Ja — husk naa paa spaserturen da!“ — — —

„Vil du Ragna?“ Lille Emilie saa spændt op i Ragnas ansigt. „Spasere med Rud?“

„Puh! Nei, langt fra. Han bare tøvet, skjønner du.“

„Nei, jeg tror han vilde. For vet du hvad Erlandsen sa til Malla en gang? Jeg hørte det tydelig. Det var en morgen, Malla vasket trappen, og jeg skulde paa skolen. Erlandsen var færdig for at gaa med posten — og tænk, jeg saa tydelig, at han kysset Malla paa munden — tænk paa munden! Og hun som aldrig vasket sig, før hun var færdig med alt stellet.“

„Isj, — ja. Men hvad sa Erlandsen?“

„Han er nok forlibt i den kjække frøkna Deres, han røde Rud'n,“ sa han. „Jeg tænker postmesteren vilde like en slik svigersøn, jeg.“

— Og saa lo han. Jeg stod oppe paa gangen, jeg, og de trodde vel ingen hørte det.“

„Aa, fy!“

Ragna var blit blussende rød. Emilie saa forundret op paa hende.

„Det er ikke sandt. Han er ikke saa simpel. Han — han tænker ikke paa slikt tøis engang.“

„Er det tøis det, da Ragna?“

„Ja, det er det.“ — Hun lo pludselig. „Aa gid, det er dumt at tro det, Erlandsen siger — den gamle tøvekoppen.“

Men Emilie syntes, Ragna efter dette blev svært aandsfraværende, og hun snakket ikke saa morsomt som før. Og Emilie blev træt av sjauen. Det var en masse at vaske, og hun tørret. De smaa hænder orket knapt at holde fast paa de store stekefat. — Ragna var saa stille og rar — og Emilie hadde ikke sittet siden middag; det var tre timer siden.

Bare Ragna vilde snakke!

„Ragna!“ — Hun skvat til. „Jeg er saa træt, Ragna!“ Emilie lot sig glide ned paa en stol med stekefat og haandklæ i fanget. Og saa kom taarerne sagte silrende, en for en kom de og gjorde det lille, søte fjæs rødt og hovent.

Ragna slap vaskekosten og la sig paa knæ ved stolen, befriet hende for stekefat og haandklæ og drog hende ind til sig.

„Stakkars liten! Fy, hvor slem jeg har været

— har jeg ikke? Jeg glemmer nok, at du er liten og jeg stor.“

Emilie mumlet noget om, at hun var træt, fordi hun hadde staat saa længe.

„Men søte dig, hvorfor har du ikke sagt fra. Du kan da skjønne, jeg kan faa Karen til at hjælpe mig!“

„Karen skriver tysk stil,“ snufset hun.

„Pyt, ja. Jeg klarer det godt alene. Det var bare fordi — fordi det er saa moro at ha selskap, vet du. Forstaar du det, Milly?“

„Jeg har da hjulpet dig,“ kom det indimellem nogen lange hikst.

„Ja. Storartet! Kom skal vi se, om der er nogen krumkaker igjen. — Jo, se her. Og saa en stor skaal med bringebærsyltetøi — nam, nam! Sæt dig ind i spiskammeret, saa ingen faar se dig,“ hvisket Ragna.

Emilie smilte igjen.

„Jeg kan godt hjelpe dig mer, bare jeg har hvilt — ogsaa — — bare det ikke er saa stille.“

Ragna gav hende et kys paa kindet.

„Ja. Fy, jeg er nok slem. Men nu skal jeg fortælle dig om gutten, som gik til nordenvinden for at kræve melet igjen.“

Emilies kinder stod som to ballonger. Krumkaker og syltetøi og eventyr. Nu skinte solen

igjen og — — hun længtet ikke saa svært efter mor allikevel. — — —

Da spiskammeret var i fuld orden, rent og nydelig, duftende av sæpevask og med utklippede avisborder paa hylderne — blev far utkommandert.

„Hadde ikke Emilie hjulpet mig, hadde jeg nok aldrig blit færdig. Jeg forstaar ikke, hvordan jeg skulde klare mig uten hende,“ sa Ragna og nappet far i frakken.

„Hm. Nei, det blev ikke saa greit.“

Emilie straalte.

„Du kan tro, vi har lagt planer, far. Naar vi har spist, skal du faa høre alt. Nu skal her bli en anden slinger i valsen!“

Far rystet smilende paa hodet.

„Bare du ikke overanstrenger dig, vennen min.“

„Vent skal du faa se! Jeg har en hel revolutionsplan i hodet. — Men du maa bli præsident i den nye republik.“

„Kan du vente til i morgen? I kveld er jeg paa kontoret.“

Det var en svær taalmodighetsprøve; men der var intet valg.

— — — — —
Næste morgen, før postmesteren endog var helt færdig med frokosten, la Ragna foran ham et stort ark papir, hvorpaa der stod skrevet:

Timetabel. Paa siden stod alle ukens syv dage med hver sin lange linje og ovenover familiens medlemmer med hver sin rubrik — helt fra far og ned til Emilie.

Det var ikke rart, om postmesterens ansigt var et eneste spørsmålstegn. Vel hadde han administrativ evne, naar det gjaldt postale saker — men dette!

„Forstaar du ikke da, far? Vi skal herefter ha hvert vort bestemte arbeide, saa ikke det skal bli saa meget spektakel og trætting. Klaus og Gunnar vil jo aldrig hjelpe til, uten de faar noget for det. Og jeg synes, det er paa tide, de faar sit husarbeide som vi piker.“

„Naa, naa! Videre arbeidsminister!“

Fars ansigt lysnet efterhvert, mens han iagttok Ragnas livlige minespil og hørte paa hendes paatænkte revolution.

„Ja, du forstaar, vi skal skrive op enhvers pligter — for hver dag i uken. Det nytter ikke bare at si det. Mor har jo ofte sagt, at Gunnar og Klaus skal skiftes om vedhugging og indbæring av ved og koks; men det gaar ikke en dag, uten jeg maa bære ind. Og saa kunde de gaa erend — og pudse ialfald dine og mors støvler — enten om kvelden, naar du har tat tøflene paa eller tidlig om morgenen — de kan bare staa op nogen minutter før.“

Far nikket med et morsomt glimt i øinene.

„Og jeg da!“

„Du?“ Ragna lo pludselig. „Ja, du gjetter ikke, hvad jeg har tiltænkt præsidenten selv!“

„Nei, jeg er i sandhet spændt; for kontorarbeidet regnes vel ikke som noget egentlig husarbeide?“

„Nei. Men du skal en eller to ganger om dagen læse litt høit av avisen for mor og mig — ikke slike sladderhistorier og morskap, men det som hænder ute i den store verden — politik og krig og slikt noget og forklare os litt av det, saa vi ikke blir uvidende, fordi om vi gaar i huset.“

Postmester Lorck sat med armene ikors — rolig tilbakelænet i gyngestolen og tygget paa de graasprængte barter uten at si noget.

„Hvad siger du da, far?“ utbrøt Ragna utaalmodig, da pausen blev hende for lang.

„Hm. Jo, dette tegner ganske bra. Men nu maa ministeren selv utarbeide planen og forelægge præsidenten et utkast, saa skal vi gjen-nemgaa den i alle detaljer — la os si ikveld klokken ni, naar de uroligste undersaatte er bragt tilkøis.“

„Udmerket. Synes du ikke, det høres greit ut?“

„Storartet! Endda jeg hittil bare har faat indblik i de mandlige medlemmers arbeide; men de skal vel kanskje overta brorparten — hvad?“

Han reiste sig raskt for at undgaa en velment

lugging av Ragnas haand og fór paa dør som en gutunge.

„Jeg er bare halvfærdig jo, far! Fy dig!“

„Ikveld klokken ni! Nu maa jeg gaa, vennen min. Husk nu paa, at middagen staar først paa dagsordenen!“

Ragna stod igjen, rød og smilende. Far akcepterte forslaget altsaa. Det skulde bli ordentlig greit.

Og mor som ingen anelse hadde om noget av dette — ikke at Malla var sluttet engang. For hun og far hadde været enige om at late, som om alt gik i den gamle gjænge. Ellers vilde det bli dobbelt tungt for hende at være fra sine kjære. — Alt vel! Ragna er flink og snild, var den sedvanlige rapport, og mor læste resten mellem linjerne.

Med tante Kanutta gik det nedover, men yderst langsomt, og mor skrev, at det for hver dag blev værre og værre at reise fra hende.

— — „Nu nærmer vi os paasken, og jeg som lovte Ragna at komme hjem til sjauen! Fortæl om alt! Er Malla snild og villig? Kan du faa Maren nogen dage til storvasken og rengjøringen til paasken? Svar endelig paa dette og si saa, om jeg kan bli med god samvittighet. Saa maa dere andre endelig hjelpe Ragna — hente ved og koks, gutter! La det aldrig være tomt i vedkassen under kjøkkenbænken! — Emilie skulde

hat ny kjole. Du faar kjøpe tøy og faa frøken Lorentzen paa Øen til at sy den, Ragna. Hans blir her inde. Det letter jo noget. Og glem ikke at spille for far av og til!“

Ja, slik skrev mor.

Aa, hun skulde bare vite! — Jo, det var moro at leve i denne hemmelighet; det var spænding, og det var noget nyt at oppleve hver dag.

Den gamle spiseseddelen hadde hun helt forandret, og far fik aldrig mer vite, hvad der vanket til middag.

Hun spilte hver dag. Og naar far kom tilbords, gik teppet op — applausen kom rikelig allikevel, og primadonnaen stod smilende i et stort blaarutete kjøkkenforklæ og to tykke, graa-brune fletter hængende frem paa brystet — uten at bry sig om, at „piperne“ en gang imellem lot sig høre.

Som oftest var der haandklap over hele linjen; for hun kunde jo tillate sig en ekstra kjøtdag engang imellem nu, der var to munde mindre at mette — og saa Mallas løn!

Jo, mor kunde godt bli, til tante var kommet vel ut av verden. Jo, længere tid hadde Ragna til at finde paa noget nyt.

I guttenes soveværelse hadde hun anskaffet et nyt møbel — et nydelig natbord. Paa loftet fandt hun en dag rester av nogen tapetruller. De maatte da kunne brukes til noget. Jo, nu

hadde hun det! Appelsinkassen, som hadde forsynt huset hele vinteren, stod borte i vedskjulet til ingen nytte. Den maatte kunne brukes til at putte sko og støvler i.

„Neimen, aa gjør De naa da, frøken?“

Det var Rud, som overrasket Ragna inde i vedskjulet, mens hun slog pompespiker i tapetet.

„Nei, det gaar ikke, De maa koke lim, frøken.“

„Koke lim! Uf, nei. — Det er saa meget klus.“

Men da det var gjort, og hvetemelsklisteret stod færdig i blikboksen, takket hun ham med et straalende smil.

„Ja, De klarer vel resten; for naa maa jeg til middag. Husk bare paa, at De ikke smører for tykt.“

Og nu stod den der, grøn og gul indvendig, hver flek var dækket — og utenpaa mørkerød med stiliserte gule blomster. Og foran hadde hun hængt en rød muggardin, som bare behøvde at løftes op, naar guttenes rot skulde puttes indi.

Hun hadde set et endda nydeligere kassebord i et illustrert blad. Det skulde bli til intet mindre end toiletkommode i de unge damers soveværelse.

Det skulde gjøre effekt! Paaskeaften skulde det være færdig, og far hadde git hende penger

til gardiner. For hvor meget hun anstrengte sig, var hun ikke istand til at finde saapas store gardinfiller i den gamle, graa kufferten, at de tilnærmelsesvis dækket de tre vægger — endsi kunde rynkes. Hvite med spetter i og en lyseblaa pute fyldt med sagflis, en smal tyllkappe rundt og en liten silkesløife.

Aa, hvor henrivende! Hun saa sig selv staaende foran bordet, børste sit lange haar, iført en let, fin friserkaape med en overdaadighet av mellemverk og blonder og sløifer.

Og Ragna drømte videre; drømte saa intens, om alt det hun skulde oppleve i fremtiden, om alle de deilige dragter, hun skulde faa, om hvor vakker hun skulde bli, hvor fetert som sangerinde eller skuespillerinde — at hun rent krympet sig for at kaste et blik ind i speilet — hun var saa meget vakrere i fantasien. Mens hun laa og vasket kjøkkengulvet, kunde hun pludselig faa søndagsøinene, fordi hun levde i den herlige fremtiden — og den, som saa hende ligge der smilende og nynne paa en stump av en arie eller en av de nyeste romancer, hun hadde faat snappet op — vilde tro, at det huslige stel var hendes liv og lyst.

— — „Hun overrasker mig hver dag. Der er ingen ende paa alle hendes nye paafund, som alle paa faa undtagelser nær er aldeles ypperlige og vidner om et usedvanlig praktisk grep.

Dit fravær, mor, har lokket frem hittil slumrende egenskaper i vor kjære, snilde pike. Jeg tror nok, hun vil bli en prægtig hjælp for dig fremover, og bør du, mens du er derinde se dig om efter en passende skole, hvor hun kan gaa og lære husstel, saa faar hun samtidig sit ønske opfyldt at komme til hovedstaden.“

* *
* *

Paa avtalt klokkeslet sat præsidenten med sin arbeidsminister og drøftet republikens fremtidige ordning. Den sidste førte baade ordet og — blyanten. Præsidenten kom nu og da med en liten bemerkning eller et orienterende spørsmål. Arbeidsministeren stod aldrig fast for svar — det var ordnet paa forhaand indtil de mindste detaljer. Og konferencen endte med, at præsidenten maatte love at sætte sit egenhændig skrevne navn uuder, naar timeplanen var renskrevet.

Dagen efter stod den fæstet med fire tegnestifter paa væggen ved buffeten.

Det nyttet ikke at komme med indvendinger.

Sort paa hvitt stod det der og med fars navn under. Men i sidste øieblik hadde Ragna føiet til under „Timeplan“:

Motto: Arbeidets fordeling mellem begge kjøen.

„Onkel Klaus og tante Hilda kommer!“ lød
„det jublende op gennem trappen, længe før
Klaus selv viste sig.

Ragna laa paa knæ foran stekeovnen og tok
ut nogen færdigstekte sirupssnipper.

„Naar? Faar jeg se! Er det brevkort?“

„I overmorgen — onsdag altsaa — baaten er
her klokken halv ett. Hurra for det! For da
kan jeg møte dem. Jeg maa vel ha søndags-
klærne paa, Ragna. De reiser jo om kvel-
den —“

„Ja da. Uf! Gaa ut naa, Klaus — eller hjælp
mig litt. Se her, sæt brettet forsiktig bort paa
bænken. — Ja, ja. Ta en av de mørkeste da —
bare en, du har faat saa mange før.“

„Puh. De var jo negre de. — Denne her? Ja,
den er vel mulat — men.“

„De skal være mørke, vet du vel!“

„Skal sandkakerne ogsaa være mørke?“

Klaus lettet paa et brunt papir over en kake-
haug inde i spiskammeret.

Ragna stod rød og opkavet og stak ut sirups-
spidser. Fletterne hadde hun slængt om hodet
og knyttet et hvitt tørklæ over. Forklæ hadde
kanske været hvitt engang, men nu var det de-
korert med sort og brunt og gult og op av lom-
men stak en vaat vaskeklut, som hun brukte at
ta i stekeplaten med.

Alt gik traat idag. Slik væmmelig stekeovn!
Den hadde aldrig været slik som idag. Ikke
før hadde hun snud sig, lugtet det brændt, og
endda var halvparten paa den andre siden al-
deles raa. Nei, den maatte være blit læk
ovnen, siden mor sidst brukte den.

„Hører du ikke da, Ragna? Jeg spør om
sandkaker skal være saa mørke. Aanei! Der
ser jeg en, som er hvit, get. Men den er jo
bløt den.“

„Klaus!“ Ragnas øine lynte. „Enten gaar du
straks ut og hugger ved eller ogsaa —“

„Det er Gunnar idag, frøken!“

„Kom ut av spiskammeret straks! Jeg tæn-
ker, du er glad til, du faar baade hvite og sorte
sandkaker, jeg. De gaar da vist ned.“ — Stem-
men var blit spakere, for Klaus la papiret over
uten at naske. „Se her da! Ta den og saa bær
ind litt ved til Gunnar kommer fra skolen.“

„En til. Jeg maa ha sort oppaa hvitt!“

Ragna fandt en mørk og la oppaa den hvite.
Klaus lo, og Ragna kunde ikke skjule et smil.

For Klaus var nu Klaus. Det gode smilet og de øinene virket paa den sureste av sure.

„Skal du bake julekaker ogsaa?“

„Uf, ikke spør saa, Klaus. Gjør naa det, jeg har bedt om!“ — —

Aanei, det fik være nok med smaakakerne. Den avskyelige ovnen! — Det var ingen sak at lave deigen. Den blev aldeles efter opskriften, men at passe ovnen — ogsaa denne!

Forresten var det tusen ganger værre at ha nogen med sig. Karen var eklest. Hun kom med slike næsevise spørsmal og var saa væmmelig — som om hun var utlært, fordi hun av og til bakte nogen døler og goro paa det skolekjøkkenet, hvor lærerinden gik og passet paa alting, og de ikke hadde pluk ansvar. Aanei, det var noget andet at staa i bresjen for alt.

Huf! Der hang sirupsdeigen fast. Nei, den kjevlen var vist for gammel, og hun hadde sikkert faat daarlig mel av Tidemand.

Og slik hodepine, hun hadde idag! Det trykket over øinene, og kroppen følt tung som bly. Bare hun nu kunde faa krumkakerne til at holde i eftermiddag. De pleide hun alltid at faa pene. Men mor hadde jo gjerne stekt de første da.

— — — — —
„Jeg maatte ha noget letvint idag, for jeg baker,“ sa Ragna, idet hun øste op risengrøten til Far.

„Udmerket, vennen min! Risengrøt er meget nærrende. I Kina er ris et hovednæringsmiddel.“

„Æsj!“ — Det var Gunnar, som havde tat den første ske. Far saa strengt paa ham. — „Den er svid!“

„Ja. Men bare litt. Jeg stak gryten i en bøtte koldt vand, straks jeg kjendte lugten. For naar jeg skal ha nok varme til kakerne paa samme tid saa; og endda stod gryten oppaa ringene,“ sa Ragna med en let skjælven i stemmen.

„Risengrøt skal ha svak varme den, og den maa koke i to timer uten røring,“ kom det spidst fra Karen. Hun hadde netop hat risengrøt paa skolekjøkkenet.

Det dirret i mundvikene hos Ragna, og haanden, som rakte Emilie grøttallerkenen, var ikke riktig stø; men hun bet tænderne haardt sammen — far taalte ikke trøtte ved bordet.

Da hun kom ut i kjøkkenet for at fylde i lokkefatet, stod katten og slikket fløten i sig — den, som far skulde hat til kaffen, naar han skulde smake paa kakerne! Og da hun hysjet den væk, veltet den bollen — kladask i gulvet og i stykker!

„Naa knuste du noget! Hvad var det?“ ropte Gunnar straks, hun aapnet døren.

Ragna satte fatet ret ned, hvor det faldt sig, og styrtet ind paa sit værelse. Bægeret var

flytt over. Nu orket hun ikke at kjæmpe imot længer. Taarerne styrtet ustanselig frem, mens hun hikstet:

„Aa, mor! Jeg orker det ikke længer! De er saa slemme allesammen, og jeg duer ikke til nogen ting!“

Mens risengrøten langsomt gled ned ved hjælp av saft og vand, holdt far en indtrængende tale til den øvrige flok.

Resultatet av denne blev, at Karen og Emilie gik paa taa i kjøkkenet og vasket op, Klaus sprang efter ny fløte, og Gunnar hugget ved, mens Ragna graat sin sorg og skuffelse ut, til hun sovnet blidelig ind i drømmenes verden. —

Hun blev vækket ved en sagte banken paa døren. Det var lille Emilie, som straalte av hemmelighetsfuldhet.

„Værsaagod, kom og drik kaffe!“

„Kaffe?“

Ragna fôr op — husket nederlaget og vilde kaste sig ned paa sengen igjen. Men Emilie var rask borte hos hende.

„Far sa, vi skulde være snildere mot dig. Kom skal du se noget rart.“

Ragna var ikke sen. Ansigtet i vaskebollen, et par strøk med kammen over haaret og ut i kjøkkenet.

Det syn, som møtte hende var nok til at trylle

frem søndagsøinene: Gulvet vasket — bankede filleryer — opvasken borte og en næsten ren duk paa bænken; kaffekjelen blank og dampende paa komfyren og vedkassen propfuld av finhuggen honved og inde i spisestuen stod et digert fat med paasmurt vørterkake og ventet paa at bli fortært.

Ragnas smil blev bredere og bedre. Tilslut brast det ut: „Det var storartet av dere! Naa skal det bli moro at steke krumkakerne.“

„Du gir vel mig negrene?“

Ragna lo, lys og glad og let.

„Nei, Klaus! Der skal hverken bli negrer eller hvite denne gang. Vi skal ha mønsterkaker nu; men en smakebit skal der nok bli allikevel, for nu er jeg hverken træt eller lei lenger.“

”Naa kommer'n! Den pep ute ved Tangen,“
ropte Klaus og fløi som en vind gjennom
værelserne og nedover trappen. Dørene smeldte
igjen efter ham, og gardinene for det aapne
vindu i spisestuen, hvor Ragna luftet ut, til
gjestene kom, — feiet den blomstrende geranium
ned av sit høie stillas — et smeld, et fald —
et kvindeskrik, og der laa Ragnas stolthet knæk-
ket og potteskaar og jord i vild uorden rundt om.

Ragna glemte alt andet i øieblikket, mors
nydelige geranium, som hun i disse tre uker
hadde passet saa omhyggelig med sol og vand,
til de utallige knopper hadde utfoldet sig, —
mors fineste pyntepotte, Ragnas egen julepre-
sent til mor, en mørkegrøn lerpotte med fine
lysegrønne striper, — var ikke mere.

Hun stod som lammet. Saa begyndte hun at
samle skaarene op, et for et, og lægge dem paa
feiebrettet. Det var som at følge en død ven
til graven. Hun hadde denne selvsamme dag
vasket potten baade utvendig og indvendig og

hvert gulnet blad og hvert rusk var fjernet fra den deilige blomst. — Knækket tværs over! Hun fik sætte roten i en ny potte; men ikke en eneste blomst fulgte med.

Pludselig kom der liv i hende. Det store glas inde paa pianoet var jo som skapt til den svære blomsterklasen. Det skulde gjøre effekt. Og saa en av bregnerne i vinduet paa søilen.

Jo, det var av storartet virkning! Nu var her fest med en gang. Hun maatte gaa baklængs til kjøkkenet for rigtig at nyte synet. Tante skulde faa se, at det gik an at ha det hyggelig, selv om „svoger Lorck var begavet med barn,“ som hun pleide si.

Hun hadde ingen selv stakkar. Og altid fik mor høre, hvor deilig det var at kunne reise fri og frank omkring uten de tusene bekymringer for dem, som hjemme var.

Kanske hun burde brette en anden serviet til hende. Den viften faldt litt bløt paa den ene siden. Tante skulde faa se, at de ongene kunde mer end spise som hester og slite klær som bryggesjauere. Ja, tænk, — det hadde hun virkelig ogsaa sagt engang.

Se saa. Jo, den blev penere. Men kalvesteken! Hun havde glemt, at den skulde faa et raskt opkok, før hun lavet sausen.

Den sat fast i gryten!

„Kjære Gud, hjælp mig! Jeg er fortvilet!

Og alt er Klaus' skyld. Hadde ikke geraniumen veltet — —“

— — Der var ikke mere end en liten kop saus igjen. Ragna forstod ikke siden, hvordan hun hadde kunnet klare det saa raskt; men hun hadde faat steken ind i stekeovnen og spæd op sausen med varmt vand fra beholderen bak paa komfyren. Og saa hadde hun i farten og fortvilelsen ikke visst andet raad end at helde i noget av kraften, som stod paa fiskebollerne, hun skulde ha til morgendagen.

Og det bedste var, at tante sa:

„For en deilig saus, Ragna! Du har nok spendert litt sherry i den. Hvad?“

Ragna svarte stammende og rødmende:

„M—nei, — ikke sherry, men — — sur fløte.“

„Den har saan pikant smak, vennen min!“

Høieste udmerkelse fra den største autoritet! — Ragna maatte gjøre sig erind ut i kjøkkenet, hvor hun la sig flat over kjøkkenbænken og sprutlo med hænderne for munden. Det kunde da vel ikke være at lyve dette vel? Det var kanskje, hvad far kaldte en tilbakeholdt sandhet; men hun kunde jo fortælle ham om fiskekraften, naar tante var reist.

Nu gjaldt det, om desserten fandt naade for hendes høihet — smørbrødpudding med rød saus. Hun kunde trænge hjelp for at faa den fint ut av formen; men det var bedst at gjøre saa litet

braak som mulig. Nydelig ovenpaa var den, bare den nu ikke hang fast.

Et kraftig dunk med hammeren. Nei, den rikket sig ikke. Saa fik hun løsne bedre med kniven. Hvor dumt at hun ikke hadde strød formen med kavring, men smørret skulde vel være det viktigste.

Der kom Karen!

„Naa er de forsynt med stek; skal jeg ta sammen tallerknerne?“

„Aa, Karen! Du maa hjelpe mig. Bank, mens jeg holder formen — paa to steder, saan ja.“

Svup, sa det, og ned dat den — paa bænken.

„Ta den store fiskespaden. Skynd dig litt da vel!“ ropte Ragna utaalmodig og trampet i gulvet.

„Jeg skulde si, at vi venter paa resten.“

Det var Klaus, som stak hodet ut gjennom døren.

„Bare gaa ind. Vi kommer straks! — — Aa, er det ikke forfærdelig, den er for løs, Karen!“

„Pyt — bare læg den oppaa fatet med skorpen op, saa ser den bra ut. Bare den smaker godt, saa.“

„Ja, det kan du si det, som ikke har noget ansvar. — Slaa sausen i muggen da.“

„Sausen staar jo paa buffeten, den.“

„Ja, ja, — saa ta av bordet; ta brettet med og skynd dig, Karen!“

Ragnas stemme var ikke langt fra graaten, det hørte Karen.

„Onkel sa, at du var forførdelig flink,“ hvisket hun, idet hun forsvandt med brettet.

Aa, om hun kunde slippe at gaa ind med dette misfoster. Tantes øine føltes som naalestik, naar hun saa paa hende paa den kritiske maaten. Det hjalp ikke, om hun smilte aldrig saa søtt.

„Dere faar undskyldte puddingen, at den er blit for bløt.“

Alle lo.

„Det maa jeg si var en uforskammet pudding,“ sa onkel Klaus. „Men siden du ber saa pent for den, faar vi vel tilgi.“

„Deilig smak, vennen min! Hadde du bare spendert et par egg til, var den blit passe.“

Men det taalte Ragna ikke.

„Der er otte egg i den!“ utbrøt hun uten at skjule sin indignation.

Tante smilte overbærende.

„Javel, men saa maatte du ha spinket litt paa melken.“

„Otte egg!“ gjentok Klaus; „det er næsten et halvt snes det.“

„Ja, det er mange egg. Men i min opskrift staar tolv,“ fortsatte tanten med samme sursøte smil.

„Mor bruker bare tre, naar vi er alene —

eller i høiden fire,“ sa Ragna med et trodsig glimt i øinene.

„Puddingen er udmerket den, vennen min,“ sa far med et rolig smil og strøk hende kjærlig over haanden, som rakte ham sausen.

„Ja, det er jo det, jeg ogsaa siger. Du er nok en flink husmor. — — — Og du har lyst til at fortsætte i huset — faa en selvstændig post, hvad?“

Far grep straks ordet; for han saa paa de graabrune øine, at der var oprør i sjælen.

„Vi har ialfald tænkt paa at la hende utdanne sig i huset, saa faar vi se tiden an. Mor har jo endnu god bruk for hende her hjemme.“

„Ja, dere holder selvfølgelig pike?“

Tantens fete, hvite hænder med de ringbesatte fingrer koketterte formelig med skeen — de saa ikke ut til at ha været i berøring med vaskekluter og gryter. —

„Nei, jeg har været alene snart i to uker,“ sa Ragna kort. „Piken var nødt til at reise.“

„Det maa jeg si!“ Hun kastet et undersøkende blik rundt omkring. „Ja, du har selvfølgelig rengjøringshjælp.“

„Ikke idag, men paaskeaften skal jeg ha. Ogsaa har jeg netop hat kone til storrengjøring.“

„Se, se! Og allikevel kan du holde dine hænder saapas pene!“

Tanten gned sine egne velbehagelig, idet hun

gjennem lorgnetten saa hen paa Ragnas kraftige, men velpleide hænder.

Ragna smilte ironisk. Dette saapas skurret litt.

„Ja, vi har jo spring i kjøkkenet, da; men jeg vasker mig bestandig i varmt vand, naar jeg er skidden.“

„Udmerket, vennen min! Ja, jeg tviler ikke paa, at du har evner i praktisk retning. Vi har jo ikke alle anlæg for den studerende vei.“

„Aa, — hvad det angaar,“ sa postmesteren; „saa tror jeg nok, de allesammen har gode evner — og Ragna ikke mindst. Men det koster, tante Hilda; det koster at utdanne seks barn. Smaapikerne faar nøie sig med middelskolen.“

Ragna knep læberne haardt sammen, og der fór en hastig rødme over ansigt og hals.

„Ja,“ supplerte onkel Klaus med munden fuld av pudding, — „de blir de flinkeste husmødre, de, som ikke har for megen boklig lærdom. Absolut! For deres tanker kredser bare om hus og hjem, egtefælle og — og barn, ja — ha, ha, ha!“

„Hm. Jeg tror naa, du tar feil der da, min kjære Klaus. Jeg foretrækker naa helst en kone, som har begge deler. Hun skal jo ikke bare være sin mands husholderske, men ogsaa hans kamerat, ikke sandt?“ sa postmesteren med en bestemthet i stemmen, som stod i kontrast til hans medgjørlige smil.

„Aa, jeg vet ikke jeg, du. Ja, jeg regner ikke din kone med selvfølgelig — ha, ha, ha. Hun er en undtagelse fra regelen. Hun har baade forstand og hjerte paa rette sted. Nei, jeg tænker paa disse moderne damer, som gir hjemmet en god dag og render ute paa møter og holder foredrag og stikker sin næse i mandens affærer.“

Postmesteren bare smilte og nikket nedover bordet. Men tante Hilda saa særlig tilfreds ut. Hendes mand talte av erfaring. Der fandtes ikke et mere probert hus end hendes. Det visste hun.

„Ja, vi er vel forsynt allesammen?“

„Jo, tak.“

— — — — —
Under opvasken kom tante Hilda seilende ut i kjøkkenet med silkeskjørtet godt opsamlet rundt sig med begge hender.

„Værsaagod sit,“ sa Karen og stak uforfærdet en umalt kjøkkenstol bort til hende.

„M—tak.“ — Hun strøk først forsiktig med den hvite haand henover sætet, før hun nedlot sig. — „Alle tre i arbeide — jeg maa si dere er flinke smaapiker.“

Ragna vasket, Karen tørret, og Emilie satte alt paa plads.

„Og guttene, — hjelper ikke de til?“

„Læs tabellen over buffeten,“ sa Karen leende; „saa faar du se.“

„Aaja, de har vel sine lekser; men jeg mente nærmest, om de hjalp til i huset!“

„Ja, det staar skrevet paa tabellen det; det er hustabel, ikke skoletabel, skjønner du.“

Tanten reiste sig, samlet igjen skjørtene om sig og skridtet ind i spisestuen.

„Godt, vi blev kvit hende. Hun synes vist vi er græsselig slurvete,“ hvisket Karen. „Hun sat og stirret slik paa de potetskallene, som var faldt paa gulvet. Jeg bare ventet paa, hun skulde ta dem op, og saa tror hun vist, vi bruker at staa paa stolene!“

Ragna kunde ikke rigtig forklare sig det. Men der var kommet noget tungt, beklemmende, trykkende over hende. Var det det, at hun altid følte tantens kritik over alt — kritik over barnene, over klærne, over ordningen av møblerne? Straks hun var kommet ind i stuen, hadde hun jo flyttet kaminstolen, idet hun sa: „Efter min smak vilde jeg nu helst faa lov at ta den længer fra vinduet. — Nei, nei, — ikke for trækens skyld! Dere har jo dobbelte vinduer; men“ — saa smilte hun igjen græsselig søtt — „det virket friere, fikserer — ikke sandt, Ragna?“ Og saa hadde hun dreiet paa smaastolene med det samme.

Det blev penere, det gjorde det. Men hvad kom det hende ved? Kunde hun ikke la andre

folks møbler være ifred — de par timerne kunde hun vel holde ut, om ikke det var saa fikst som hjemme hos hende?

Ragna hadde bare mumlet noget som lignet „hum“ og git sig mine av at ha det travelt. Men det var væmmelig at se, at stuen hadde faat et friere sving bare ved denne bitte, lille forandring. Og jamen hadde hun ikke flyttet paa fotografiene paa pianoet! Før stod de aldeles symmetriske, akkurat som to hære, der stormet mot hinanden paa hver side av silkeflaget. Efter at tante Hilda hadde „set“ paa dem, stod de frit og likesom tilfældig, men allikevel i en slags orden. Og flaget hadde hun placert paa den ene siden. Joda, det var mere sveisent, men avskyelig allikevel.

Og hvad var det nu, hun hadde at utsætte paa Emilies kjole? Ja, først hadde hun naturligvis skrytt og sagt, det var morsomt at hendes avlagte kjoler blev tat i bruk og noget om, at hun var foretagsom. Men saa kom pillen midt inde i sukkeret: „Det kunde kanskje være morsomt for dig at se nogen billeder jeg har av min søsters barn i Sverige; de er paa Emilies alder. De har nogen ualmindelig nette kjoler — og allikevel saa enkle at sy, ser de ut til.“

Ragna hadde jo maattet se, men ikke kunde hun begripe, at det var nettere at ha beltet

hængende langt nede paa maven. Beltet skulde da være rundt livet!

Væmmelige tante!

Neitak. Hun brydde sig sytten om at komme til hende i juleferien. Det blev bare at gennemgaa en avklædning baade til legeme og sjæl.

Hun vilde være sig selv, hun! Og dermed basta.

— — —

„Tro om tante liker sterk kaffe?“

Karen hadde malt færdig og stod med skuffen for at helde paa.

„Blaas i hvad hun liker og ikke liker! Vi koker den, som vi pleier.“

„Jada. Men tante bruker at trække kaffen, det husker jeg.“

„Ja, det har ikke vi raad til. Det er forskjel paa kong Salomon og Jørgen hattemaker, vet du.“

Karen lo. De smaa brune øinene blev til to smale striper, og tænderne lyste som to rader snehvite perler.

Haaret var kulsort og tykt, men kort, og hang frit nedover nakken; en sort krumkam itrædd et smalt, sort fløielsbaand holdt det op fra ansigtet.

*

*

*

Da tante og onkel var vel ute av døren, tok Ragna en runde gjennom huset. Kaffekoppene stod endnu paa bordet, og asken av onkels cigar laa igjen paa hans asjet. En svak røk laa over stuen; men inde i bedstestuen var luften fylt av tantes parfyme. Og sandelig — der laa hendes kniplingbesatte lommelørklæ igjen i stolen.

Der var virkelig kommet noget vist fint overalt — noget nyt utenfra den store verden, tænkte Ragna.

Jo, det maatte være deilig at ha tantes penger og kunne klæ sig som hende, reise paa første klasse, sitte i plysjes sofaer makelig tilbakelænet, mens vakre landskaper fór forbi ens blik, og en følte sig som en grand dame. Og vite, at en hadde penger nok til at ta ind paa et første klasses hotel, og kunne bestille al den deilige mat en hadde lyst paa, telefonere efter automobil og kjøre til teatret, hvor en tok orkesterplads og sat med en perlemorskikkert i de behanskede hænder. Aah!

Ragna satte sig med en behagelig følelse i stolen, foldet hænderne bak nakken og drømte videre, indtil hun sovnet med smil om mund og fortsatte at bevæge sig i drømmenes verden.

— — —
Hun skvat op ved, at det banket paa døren til spisestuen; men før hun fik tænkt sig om,

gik døren op, og — — drømte hun endda? Hun gned sig forvirret i øinene.

Hun havde jo netop været iført lyserød silkekjole og havde svævet hen over en fløielsblot græsplæn haand i haand med netop en slik prins — høi, med ret opstrøket, mørkt haar, — mørkeblaa, vidunderlige, skjønne øine, og saa en slik kjæk næse. Øinene lo, endda han var ganske alvorlig forresten.

. . . . „Mit navn er Olav Krohn. Jeg er en ven av Hans Lorck.“

Endelig skjønnte Ragna, at dette maatte være virkelighet.

„De maa undskylde! Men — — jeg var oppe før klokken seks idag, jeg, ser De. Og saa sovnet jeg, da det blev saa stille her. Vi har nemlig hat fremmede“ — hun slog ut med haanden henimot kaffebordet — „og nu er de netop reist.“

Den unge herre smilte. Nu lignet han endnu mer prinsen i drømmen.

„Jeg tar gjerne en kop jeg ogsaa, for sandt at si er jeg glupende sulten, og det var umulig for mig at opdage et eneste skikkelig kaffehus paa veien hit.“

„Ja — — værsgod! Nu skal jeg straks hente far. Nei, det er sandt, han fulgte paa stationen, han ogsaa. Ja, De faar underholde Dem selv da, mens jeg varmer kaffen.“

Hun var begyndt at sætte de brukte kaffekopper sammen, men følte sig endnu halvt vaa-ken. —

„Ja, da vil jeg hjælpe Dem.“ — Han satte raskt tre par kopper sammen og lukket op døren for Ragna, som hadde begge hænder fulde. — „Jeg antar, De er den ældste frøken Lorck?“

Den ældste! Det hørtes saa pudsigt ut, at Ragna smaldt i at le.

„Ja da. Jeg er ældst — forfærdelig gammel. — — Har jeg ikke presentert mig heller? Det er nok likt mig. Saa er det, naar en bor utenfor folkeskikken!“

„Aa, det er aldeles overflødig. Jeg kjendte Dem straks igjen efter familieportrættet, Hans har.“

„Jamen, det er længe siden — næsten et helt aar, og da brukte jeg fletter nedover ryggen.“

Hun blev pludselig rød, for hun var jo netop begyndt med haaret opsat; men det kunde jo ikke han vite, heldigvis.

„Det tror nok Hans, De endda har, frøken!“ sa han med et skøieragtig smil, som fuldstændig gjorde det av med Ragnas værdighet.

„Ja, jeg kan likesaa godt si, som sandt er,“ lo hun; „det er bare to dage, siden jeg satte det op i nakken; for jeg syntes, det passet bedst nu, jeg begynner at bli saa gammel.“

„Atten aar?“

„Ja, om en maaned. — Og De da?“

Hun hadde tændt apparatet og stod bøiet over det for at vente paa at flammen skulde bli klar.

„Fire og tyve — næsten olding! — — Men pas haaret, frøken Lorck.“

Ragna lo igjen og satte kaffekjelen over.

„Det er saa kostelig at høre Dem si frøken Lorck. Det er næsten som en drøm, for her i byen kalder alle mig bare Ragna.“

„Men et slikt privilegium kan jo ikke jeg til- late mig, for jeg hører ikke til byen, desværre.“

Nu hadde hun nok været for liketil. Det var ikke slik hun mente.

„Værsaagod gaa ind i spisestuen og ta plads hr. Krohn,“ sa hun stivt, „saa skal jeg straks komme med kaffen —“

„Som De forlangte — vilde De føiet til, ikke sandt, frøken — — Ragna? Jo tak, jeg gaar!“

Han bukket dybt for hende og gik lydig ind.

Men da Ragna kom med kaffekanden og en asjet smørbrød, fandt hun ham staaende foran hustabellen ved buffeten — dybt interessert.

„Saa De hører til de moderne kvinder, De frøken? For jeg er viss paa, at forfatteren av dette literære produkt er ingen anden end Dem.“

Ragna nikket alvorlig. Saa han var av den- slags, han. Ja, hun skulde nok være paa post.

„Og hvordan er De fornøid med det sterke kjøns andel i arbeidet? Underordner de sig den kvindelige chef?“

„Chefen er mandlig. Ser De ikke underskriften da?“

„Men De er arbeidsformand?“

„Ja, det er jeg. Og det gaar udmerket.“

„Saa. Aldrig streik, aldrig optøier?“

„M—nei, ikke av nogen farlig art, som far siger. Forresten har jeg —“ hun smilte — „præsidenten at henvende mig til, om nogen finder paa at reise bust.“

Student Krohn lo hjertelig.

„Der ser De. Der maa altsaa en mandlig autoritet til!“

„Ja, overfor uskikkelige gutter. Forresten er det sjelden, jeg behøver nogen assistance av far — de vet at — —“

„Naa? Hvad vet de?“

Ragna blev blussende rød og øinene blev blanke.

„Aa — — de vet, at det maa være slik. — — De gjør det for mors skyld,“ kom det stille.

„Ja, det er sandt. Deres mor! Jeg glemmer jo mit egentlige erende. Og De har ikke spurt, hvorfor jeg er kommet heller!“

„De var jo sulten?“

Ragna saa paa asjetten, hvor der bare laa et halvt stykke igjen.

„Ja tak. Men jeg skal hilse fra Deres mor.“

Jeg traf hende hos Hans. Hun bad mig naturligvis hilse allesammen og si, at hun længtet efter at komme hjem — —“

„Lever virkelig tante Kanutta endda?“

„Ja, desværre. Men Deres mor trodde, det ikke kunde vare mange dage.“

„Det har hun sagt helt siden første dag, hun kom dit. Nei, ukrudt forgaar ikke saa let,“ sa Ragna med tilløp til et smil.

„Ukrudtet har ogsaa en opgave,“ bemerket studenten. „At prøve folks taalmodighet. Det kan De tro, jeg har set nok til.“

„De?“

„Ja, hjemme paa gaarden. De kan tro, vi fører en seig kamp paa aker og i have for at faa det væk.“

„Deres far er kanske prest?“ spurte Ragna nysgjerrig, mens hun betragtet den unge mands lange, smale hænder.

„Neida, han er bonde. Men nu skal jeg hjem og overta gaarden, for far har desværre faat et let slaganfald, og som ældste søn maa jeg fortsætte.“

Ragna saa paa ham med et vantro smil.

„De narrer mig!“

„Hvorfor skulde jeg det? Ser jeg da saa umulig ut til at kunne styre en gaard?“

„Jeg har aldrig set en slik bonde som Dem,“ brast det ut; men hun blev rød, straks hun

hadde sagt det, for det var tydelig, han optok det i den mening, det blev sagt — som en kompliment til hans ydre. Han var jo hendes prins fra drømmenes verden! Og hvem kunde tro, at disse hænder kunde ta om et møkgrep eller rote i en potetesaker og slænge poteterne op i en skidden bøtte? — Disse arbeider stod uopløselig knyttet til bonden fra den tid, hun var paa besøk hos Søren melkemand. Og saa en sid, fillete busserul — helst saa flekket og skidden som mulig, og et par firkantede, tykke støvler med dype daler og høie fjeld paa overlæret — og støv og skidt nede i dalene.

Men tydeligst stod hænderne for hende: rødbrune hænder med sorte striper paa kryds og tvers, og avspiste, sorte negler — som hos Søren melkemand og et sortsmusket, ubarbert, uvasket ansigt.

Og konen hadde ikke været likere: haaret strøket ind under et blomstret tørklæde uten at være greiet — til maaltidene glattet over med en slikket haandbak, et stramtsittende vaskeliv med halslinning, og en stiv stak, som saa ut til at være fremmed for vand og klæsbørste.

Og det kammerset! Hvor hele familien hadde sin soveplads. Det mest mystiske der var bænken, hvor Søren og Oline laa; der stak høi, eller var det halm, op paa alle kanter av det graahvite laken.

Der hadde allikevel været moro; for de fik hoppe i høiet og spise moreller i haven av hjerrens lyst, og en deilig badestrand var der like ved, hvor de tumlet sig paa egen haand, og blaabærene stod nogen meter fra huset, og jordbær vokset tæt langs havreakeren. Jo, der var moro de dagene, de var der.

Men saa kom den fæle opkastelsen med mavesyken og satte stopper for idyllen: Hun hadde forspist sig paa stekt flesk, som fløt i brune fettet, — og dette sammen med morellene bekom hende mindre vel.

Nei — student Krohn kunde da umulig bli en slik Søren melkemand!

Ragna satte koppene sammen paa kjøkkenbænken, mens studenten drev om inde i stuerne.

Der kom de andre tilbake. Nu hilste far paa ham.

„Aaja. De er søn av stortingsmand Krohn, ja. Jeg har hat den fornøielse at hilse paa Deres far. — — Naa. Saa De skal overta gaarden? Det blir vel ikke saa liketil, nei — med dens mange vidt forgrenede bedrifter. — — Saa Deres yngre bror overtar skogen og sagbruket. Ja, ja. Men der blir nok tilbake. — — Saa De har mistet Deres mor. — — En ældre søster naa.“

Hun hørte bare far. — Han hadde den vane

at ta op igjen, hvad andre sa, naar han var særlig interessert i en samtale.

Ragna stod lyttende ved døren. Se, saa. Nu gik de ind i stuen.

Karen vilde endelig vite, hvad de hadde samtalt om, ikke bare at han hadde spurt om dit og dat, men direkte gjengivelse av samtalen fra først til sidst. Ragna, som ellers var flink baade til at referere og sætte farve paa, var denne gang helt uvillig, og Karen kom ingen vei.

„Fy, hvor ekkel du er naa, Ragna! Det maatte ha været gyselig moro at bli vækket av prinsen, akkurat som Tornerose. — — Hvad blir du rød for? Ha, ha, ha! Jamen tror jeg ikke, du har indbildt dig, at du ogsaa har sovet i hundrede aar. Skal jeg fortælle ham det? Skal jeg?“

„Karen!“

Ragna trampet i gulvet. Men Karen bare lo og klappet i hænderne.

„Tænk om jeg gjorde det! Hvor meget vil du gi, for at jeg ikke — ikke altsaa, skal si til ham: Vet De, hvad Ragna siger, hr. student? Tænk hun indbilder sig, at De er prinsen, som er kommet for at befri hende fra det fortryllede — — postkontor!“

„Naa tier du stille! Ellers hjælper jeg dig ikke det gran med aftensbordet. Saa skal vi se, hvordan speileggene kommer til at se ut.“

„Pyt, jeg bare koker dem, jeg.“

„Det gjør du ikke. Vi har saa litet at traktere med, og et fat med egg pynter og fylder op. Vær naa rolig da, Karen. Saa skal jeg skjære op litt kalvestek, og saa har vi jo gjetosten; den faar vi ta hul paa iaften. Saa faar vi spendere appelsinmarmeladen, og da tænker jeg vi faar et noksaa bra bord allikevel.“

„Far ber dig komme ind, Ragna! Du skal vist spille.“

„Skal!“

„Ja kom da.“

Hun turde ikke andet.

— — „De undskylder mig nok et øieblik. Jeg maa desværre ind paa kontoret. Ragna, du er saa snild at spille for denne unge mand!“

Hun svarte hverken ja eller nei. Men da hun var viss paa, at far var kommet ut paa gangen, tok hun plads vis à vis den unge mand og saa paa ham med et eget smil: „Var det Dem eller far, som fandt paa det?“

„Begge to,“ svarte han liketil.

„Ja, for jeg kan spille for far nemlig, men ikke for fremmede, og det trodde jeg far hadde husket.“

„Han anser kanskje ikke mig som en fremmed?“

„De er ialfald ikke far,“ lo Ragna.

„Men du kan vel indbilde dig, at han er far,“
 indskjød Klaus borte fra sofaen.

Ragna betænkte sig et øieblik.

„La gaa. Jeg kan ta en marsj. Da behøver jeg jo ikke tænke paa noget.“

Hun spillede raskt en iørefaldende en og reiste sig smilende.

„Se saa. Nu har jeg lystret far allikevel!“

„Tusen tak. — Men jeg er viss paa, De kan spille penere.“

„Penere?“

Hun saa halvt fornærmet paa ham.

„Aaja da,“ sa Klaus. „Hun kan spille saa fint og nydelig, naar hun vil; men da maa maaneskinslampen være tændt!“

„Fy dig, Klaus.“

„Jeg spiller ogsaa gjerne i maaneskin. En kommer i mildere stemning da, ikke sandt, frøken Lorck?“

Ragna saa forvirret fra den ene til den anden. Der borte sat Klaus og iagttok hende og fornøiet sig over „frøken Lorck.“ Inde i spise-stuen visste hun Karen sat og nød situationen, — og ret overfor hende sat en ung mand, som hun ikke rigtig kunde tro paa.

„Spil litt da!“

„M—ja.“

Han skottet bort til maaneskinslampen over sofaen.

„Jeg skal tænde den!“ ropte Klaus. „Naa er det jo næsten mørkt ogsaa.“

„Ja, ja.“ — —

Karen og Gunnar gled sagte ind og tok plads i sofaen, og lille Emilie fandt vei til Ragnas fang.

Der var kommet en pianist til huset! Stille, mildt og drømmende kom den ene melodi efter den anden, til det pludselig gav et ryk i dem ved overgangen til en kraftig rytmisk Scherzando.

Saa fulgte den ene overraskelske efter den anden. De glemte tid og sted og aftensmat til far, som stod smilende i døren.

Men det varte ikke længe, før Ragna og Karen hadde alt i orden. For munden stod stille, mens hænderne arbeidet. De hadde begge faat saa meget vakkert at tænke paa, at de fandt det som helligbrøde at omtale det.

— — — — —
Da de hadde lagt sig om kvelden, sa Karen ganske umotivert:

„Jeg skulde ha moro av at se den bondegaarden, Ragna! Hørte du han snakket med far om kompost og kunstig gjødning og slikt noget skidt? — Ja, og saa slik som han spilte da! Var det ikke rart synes du?“

Ragna gjespet.

„Aa—aa. Det er ikke sikkert han kan arbejde allikevel.“

For hun saa stadig for sig Søren melkemand's habit. Det var jo fra ham hun havde sin landens visdom og sit kjendskap til den norske bonde.

Det er altsaa meningen, at jeg ikke skal lære
”Noget mer da, mor?”

„Blir ikke det at lære da, vennen min? Et kursus i finere matlagning er noget du kan faa bruk for, enten du blir gift eller ikke, og det maatte da bare være morsomt, synes jeg, at faa komme sammen med unge, dannede piker.“

„Ja, det er sikkert,“ utbrøt Ragna utaalmodig. Hun stod ved kjøkkenbænken iført en lys, luftig bluse og strøk ihærdig paa en vaskekjole for Emilie.

„Men jeg mener: Er det dermed sagt, at jeg absolut skal ta post i huset — — at det skal være slut med at lære noget — noget andet?“

„Boklige fag, mener du?“

„M—ja.“

„Far og jeg har forstaat dig slik, at du ikke bryr dig om at ta artium —“

„Ikke for at bli lærerinde, nei. Tror du jeg har lyst til at gaa som en slik gammel frøken som „Rakekniven“ hele mit liv? Neitak san.

Men derfor kunde det være moro at bli student.“

„Moro!“ — Mor snudde sig helt om mot hende; hun stod ved komfyren og stekte kjøtkaker. Nu løftet hun panden av og gikk bort til bænken, hvor hun forsiktig heldte dem alle ned i lokkefatet. — „Vi har nok ikke raad til at la nogen av dere faa en utdannelse, som ikke kunde bane veien til en selvstændig stilling. Det maa du forstaa, Ragna. En anden ting er det med husholdning. Den er det bra at ha innsigt i for hvilkensomhelst livsstilling, for mat trænger vi alle.“

„Naa, ja. Saa dere tænker altsaa ikke paa, at jeg absolut skal gaa den veien da?“

„Nei da. Det kan vi snakke om, naar du kommer hjem fra husholdningsskolen. Ja, du er endnu bestemt paa, at du ikke vil ind i postvæsenet?“

„Nei, fy da — og far vil det jo heller ikke!“

„Aajo! Hvis du selv har lyst, siger han ikke nei. Men du var jo saa lei av kontoret de faa ukerne, du var der i vinter.“

„Ja, det var gyselig kjedelig. Nei, det er ikke tale om at begynde der.“

Ragna strøk videre.

Aa, om hun turde si det til mor! Men naturligvis vilde hun daane av forskrækkelse. Skuespillerinde! Endda mor var saa

tolerant, vilde hun sikkert bli alvorlig bedrøvet. Og far? Ja, han vilde selvfølgelig le — stryke hende varlig over haaret og kalde hende lille Ragna.

Strykejernet fik mere fart, og hun ødslet med sine kræfter paa et tyndt maveforklæ for mor.

Hun vilde ialfald forsøke, om det ikke skulde kunne gaa an at bli optat paa prøve. Hun hadde jo let for at lære utenad, og bare hun fik et eneste litet plag paa sig utenfor det reglementerte, var hun straks utenfor sig selv. Hadde hun kanskje ikke spillet „Fotografen i knipe“ saa storartet, at selv adjunkt Holm hadde rost hende i byens største avis!

Det var gaat saaledes til: Den dramatiske klub hadde lovet sin assistanse paa barnehjemsbasaren, men i sidste liten blev fotografen syk, og det var rent tilfældig, at Ragna kom til at overta rollen. — Hun hadde sittet med liste paa basaren, og et eksemplar av vaudevillen var ved en forglemmelse en dag stukket ind i boken. Om aftenen tok hun den med sig hjem og laa og læste den høit for Karen. Derefter hadde hun optraadt i natlinnetet med boken i haand og spillet fotografen, konen og retouchøsen — med grov stemme fotografen, med sin egen konen og retouchøsen med skarrende r. Og de hadde holdt det gaaende med meget spektakel til langt utover natten.

Men næste eftermiddag fik hun skrupler og gik til adjunkt Holm med boken. Hun havde været hans elev paa middelskolen.

„Du Ragna! Tror du, du kunde spille en av rollerne?“

„Jeg?“

„Ja, farmaceut Jensen har meldt at han har faat kusma. Ja, jeg kom netop paa det, ser du. Tanken slog ned i mig som lynet i skrædder Jensens pipe, du vet, og siden du har læst boken og er en mester i læsekunsten — — ja, hvad tror du?“

Ragna rødmet av undseelse og stolthet. Men han mente det, det saa hun.

„Men du maatte være fotografen!“

Han sperret øinene vidt op og saa paa hende med et kostelig uttryk.

„Ja. Helst noget langt fra mig selv, for da blir jeg bedst,“ hadde hun svaret.

„Ser du det, du. Har du optraadt før da?“

„Ja — i egenskapsleken altsaa, og da liker jeg bedst at være utklædd.“

— — Og virkelig hadde hun faat lov. Og fars klær sat, som de var støpt. Og ordentlig paryk og barter blev forskrevet fra selveste hovedstaden. Aa! Det hadde været rasende moro! Og ingen ante, hvem fotografen var — før efterpaa. Men da fik hun ogsaa skryt.

Emma Biermann hadde rigtignok med en

spotsk mine sagt, at det var litet kvindeligt at optræde som mand. Tak, det visste hun fra før! Men det gjorde intet skaar i glæden. Puh! Naar der ikke fandtes et eneste mandfolk i byen saa? Ialfald ikke nogen, som hadde sceniske anlæg. — — —

„Naa Ragna! Du glemmer nok strykeovnen. Du behøver ikke stryke de kapperne saa græselig fint.“

„Gjør tilgavns ihvad du gjør. Sky, hvad intet duer,“ siger jo en digter. Er det ikke saa, mor?“ citerte Ragna muntert. Hun var blit i godt humør.

„Jo, men først heter det: „Først og fremst hvad du bør, siden hvad dig huer!“

„Uf, ja. Den strofen liker jeg ikke. Hvis jeg fik følge min lyst, mor — da først vilde jeg gjøre noget tilgavns — hvad det nu end var.“

„Hvad er din lyst da, vennen min?“

Mor sa det halvt vemodig.

Nu kunde hun si det! Men uf! — Jo, hun stod med ryggen imot hende.

„At spille komedie, mor! Bli skuespillerinde! Det maatte være det morsomste i verden.“

Men mor tok det knusende rolig. Hun kunde spart sig sveddraaperne paa panden.

„Ja, du klarte rollen som mors stedfortræder udmerket. Du fik rikelig applaus, baade av

kolleger og chef," lød det bak hende med en liten latter.

„Og gratiale paa kjøpet, ja," fortsatte Ragna i samme muntre tone. „En masse stygt, graagult garn til et klumpete sengeteppe og en herre-ring! Jeg skal si, at tante Kanutta var generøs! Den ringen er altsaa gyselig! Jeg bærer den aldrig. — Vet du, mor, at idag gik glasset istykker. Ja, det var bare glas — slet ikke sten, nei. Og under laa et stykke rødt tøy! Fine greier! De smaa stenene rundt er kanskje værd noget. Men styg er den ialfald.“

„Det er et gammelt arvestykke maa du huske. Du bør ha saapas pietetsfølelse.“

„Puh! Og det sengeteppe antar jeg aldrig blir færdig. Jeg sværmer nemlig for lette, fine tepper jeg, mor, hvor dynetrækket skinner igjennem. Av det derre garnet og det tunge stjerne-mønsteret vilde teppet bli umulig at haandtere i vask.“

„Ikke overdriv saa, Ragna. Tante testamenterte dig, hvad hun mente kunde bli dig til nytte. Hun vilde gjerne, du skulde strikke det. Var det ikke hyggelig at ha et haandarbeide i ledige stunder?“

„Nei, ikke denslags. Du kan faa det, mor. — — Jo, jeg mener det. Og ringen har jeg tænkt at gi Hans. Han faar nok en imitert sten insat. Han er slik sprade og desuten —“

hun satte strykejernet unødigt haardt fra sig paa risten, mens hun saa foragtelig paa sin røde haand — „mine hænder er ikke skapt til at bære ringer.“

„Nei. Det har du ret i. Men ringer blir skapt for fingrene.“

„Man faar ikke netop pene hænder av at gaa i huset. Se paa mine nu. Se, hvor tykke og røde de er!“

Moren skottet bort paa hende med et litet smil.

„Man skal ikke fastslaa hændernes utseende en strykedag. Selv en prinsesses hænder vilde da bli røde og tykke.“

„Men mine er det bestandig, de.“

„Ja, ja. — Vi faar nok faa os en ny Malla.“

„Uf, nei. Jeg mener ikke det — jeg mener ingenting av det jeg siger!“

Hun la sig fremover strykebrettet og hulket. Brystet gik voldsomt op og ned.

„Men Ragna! Hvad gaar der av dig? Hvad betyr dette, barn?“

„Jeg — duer ikke — til nogen ting. Alle — andre kan noget, men jeg kan — ingenting! Jeg er saa dum!“

Snufs og graat og tørren av øinene, mens mor fortsatte med kjøtkakesteking.

„Snakket du med Emma Biermann igaar, Ragna?“ spurte mor mildt og stille.

Snufsing, men mindre voldsomt.

„Ja — — hun er student, hun! Og over jul skal hun til England.“

„Har du da virkelig lyst til at læse videre?“

„Du vet, hvad jeg har sagt,“ svarte Ragna haardt, mens hun ryddet bort efter sig, tok stryketøiet paa armen og gik ind i soveværelset med det.

Mor svarte intet. Ragna stanset utenfor kjøkkendøren. Kanske mor vilde rope paa hende — si noget, saa hun kunde faa sagt det paa en anden maate. Nei, mor stod nok fremdeles ved komfyren.

Uf! sa hun halvhøit og gik videre. Nu hadde hun forløpet sig igjen — været styg.

Ja, men det var ikke rart, om hendes taalmodighet brast engang!

Hvorfor kunde ikke mor snakke ut med hende? Hvorfor tidde hun altid bom stille, naar hun sa de heftige, ubetænksomme ord?

Vilde hun endda bli sint! Nei, hun bare lukket sig sammen, akkurat som de blomsterne, der lukker sig, naar solen gaar ned om aftenen.

Aa, du snilde mor!

Taarerne dryppet paa Emilies forklær, da hun la dem ned i skuffen.

Det var jo ikke mors skyld. Ikke fars heller forresten.

Men hvorfor, hvorfor skulde alle andre unge

piker faa følge sin lyst, mens hun maatte gaa her hjemme som pike og slite sig ut og bli styggere og styggere og aldrig faa klæ sig efter ønske?

Det var netop det, Emma hadde sagt. —

„Du vilde ta dig storartet ut du, Ragna, om du var mer smagfuldt klædd; for du har et varmt, intelligent ansigt!“

Ragna gik bort til speilet og betraktet sit eget billede.

Fy, saa fæl! mumlet hun høit. Øinene var rigtig hverdagslige graa og matte med en rød rand om, kindene ophovnet og næsen som et fyrtaarn, men nu smilte munden og straks vistes en række brede, hvite tænder. Det halvt ironiske smil, som fløi over ansigtet, gav det en viss ynde, som hverken fyrtaarn eller røde øine kunde utslette.

Varmt, intelligent, sa Ragna haanlig til sig selv. Men hvad hjælper det, naar man er fattig som en kirkerotte.

Den lyse bluse var aapen i halsen. Den hadde engang eiet halslinning; men denne var klippet av, og tøiet var bare brettet dypt ned, saa halsen og den øvre del av brystet vistes.

Slik skulde jeg altsaa ha blusene mine — ned i spids foran. Hun aapnet en knap til og brettet ind, saa nedskjæringen blev større.

Ja, slik ja. For jeg har figur, jeg. Penere end Emma. Aa, om jeg hadde hendes kjoler!

Hun stod endnu og betraktet sig selv, da døren gik op, og mor kom ind.

„Du faar gaa bort til Røed, Ragna. Jeg har tænkt paa, at du burde faa et skjørt til den nye, lyserøde sommerblusen din — saa har du to hele sommerkjoler. Og saa kan du faa kjøpe et hvitt skindbelte, som du bad om.

„Mor!“

Ragna fløi hende om halsen og holdt paa at kvæle hende.

„Saa, saa. Skynd dig litt. Vi faar kanskje sy det i eftermiddag, saa du kan ha kjolen paa søndag.“

— — „Ikke vær sint paa mig! Jeg mente det ikke, mor!“

„Nei, nei, vennen min. Men du maa lære at beherske dig!“ sa mor med et suk og et smil, idet hun løsgjorde sig fra hendes kraftige omfavnelse.

Ragna følte det, som hun skulde gaa fra asken i ilden. Og om kvelden efterat brevet var kommet, laa hun længe med armene under nakken og stirret med vidt aapne øine i taket og veiet for og imot. Hun skulde altsaa ikke reise til nogen husholdningsskole: for tante Hilda hadde invitert hende paa to maaneders besøk

„Saa sparer dere den utgiften med husholdningsskolen, og haaber jeg, hun maa ha større utbytte av et ophold i vort hus. Hun skal faa delta i alle husets gjøremaal, og vil det være mig en glæde at kunne utdanne hende til en dygtig, huslig kvinde. Paa samme tid faar hun delta i vort selskabelige liv, og desuten har jeg tænkt, at hun kunde delta i et kjøkkenkursus for unge damer, som netop skal startes her av en dame.“ — —

Aa! — Ragna drog lange suk og spændte ut i sengen, saa det knaket og brakket.

„Jeg faar ikke sove, slik som du bærer dig,“ grinte Karen.

„Puh — det er ikke farlig med dig. Du slipper at reise til tante, du. Aa, det er gyselig at tænke paa. Jeg tænker saa jeg næsten blir tullet altsaa!“

Karen blev pludselig vaaken. Hun hvinte av fryd over Ragnas komiske ærgrelse.

„Aagid Ragna! Du maa skrive og fortælle mig om alle hendes finheter! Du maa vel gaa paa laksko inde som piken. Jeg vilde bare synes, det var moro, jeg. Ert hende litt vel? Kom ind med sølete støvler og søl paa duken og sæt huset paa ende! Saant liker onkel, ser du. Han er jo græsselig under tøffelen. Ha, ha, ha! Det er vel ikke farlig, naar du har ham, vel?“

„Farlig, nei. Du maa ikke tro, jeg er rød! Nei, men tænk at leve i to hele maaneder sammen med tante, da! Og saa skal jeg atpaa vise mig gyselig taknemmelig og naturligvis aldrig — —“

„Hvad for noget?“

„Det var ikke noget.“

Ragna likte ikke at blotte sine følelser for sine yngre søskende. Allermindst for Karen, for hende stolte hun ikke helt paa. Ved passende anledninger kunde hun godt røbe slike smaa halvhemmeligheter, som Ragna ikke absolut hadde bedt hende tie stille med.

Pludselig lo det borte fra den anden seng.

„La du merke til delta da, Ragna? Tre ganger altsaa. Jeg synes jeg hører hende. Hun tror vel det er et fint ord. I stil hadde vi faat rød strek for saa mange gjentagelser. — Og saa stod det dame, som skal startes! Ha, ha, ha!“

Ragna svarte ikke. Karen indbildte sig at være en førsteklases stilist og gik paa jagt efter feil i alle de brever, som kom. Ragna hadde straks fæstet sig ved gjentagelserne og det galt anbragte som, da mor læste brevet. Men slikt var jo bagateller.

„Jeg er viss paa, du faar en ny selskapskjole,“ vedblev Karen. „Gid det var mig! — — Aanei, forresten. Jeg vil heller ta artium, jeg — og bli lærerinde.“

Ragna bet tænderne sammen og gjorde en mindre pen grimase. Det knaket nede ved benene.

Den skidtvigtige ongen! Ja, hun passet netop til lærerinde, hun. Indbilsk og nebbet, som hun var. Ragna hadde følelsen av, at Karen saa smaat begyndte at spille den eneraadende paa deres fælles værelse.

Ikke for det. Hun maatte ut nu. Det var ikke at holde ut lenger her hjemme — i denne fillebyen. Alle de andre skolekamerater var noget — kontordamer — telefonistinder butikdamer — eller de var reist paa lærerskole, gymnasium eller handelsskole.

„Skal ikke du bli noget da, Ragna,“ hadde datter til slagtermester Jørgensen sagt. Hun sat jo paa „Nyhetsbladets“ kontor for tyve kroner maaneden. — Og moren gik og slet fra morgen til kveld med en svær flok onger.

„Naturligvis maa Lilly bli noget,“ sa hun til fru Lorch en dag i kjøtbutikken. „Det er derfor vi har kostet middelskoleeksamen paa hende. Hun har saa let for sig, og det vilde være synd at la hende gaa i huset.“

Slik var det med dem alle. De vilde heller sitte paa et uhyggelig kontor, hvor der aldrig kom en solstraale, eller staa ret op og ned i en liten butik og maale lerret, eller veie smør, — end at hjelpe til hjemme. Ja, for mange hadde ikke engang en øre i løn!

Men saa blev de jo fine og bleke i ansigtet. Og henderne blev hvitere for hver dag, mens hendes var rødbrune og tykke, og over næsen kom de fire, fem smaa fregnerne frem. Og saa var hun — isj! — saa solbrændt blit denne sommer, og armene var blit saa faste og haarde efter alt arbeidet i haven, alle fisketurene og gulvvasken.

Hun og Hans hadde holdt huset med stekefisk hele sommeren uten derfor at gaa Lars fisker i næringen. Han kom mest med kolje og makrel, mens de holdt sig til hvittingen.

Og saa al badningen! Stakkars alle dem,

som hadde pladser. De kom ikke avsted, før solen var gaat ned, og da slap de at bli brune og fregnede.

Ikke for det! Hun vilde ikke bytte med en eneste en. Slik tvang og slikt ensformig arbeide duet hun ikke til. Der gaves jo ikke plads for nye indfald i deres arbeide. Fantasien kunde da aldrig faa frit spillerum; ingen variationer, ingen pludselig avveksling. Alt gik efter klokken og det foreskrevne reglement.

Nei, det var moro at gaa i huset, græsselig moro nogen ganger. For eksempel naar mor gav hende en tokrone og sa: „Se her! Denne skal du faa bruke til middagsmat. Du kan ta, hvad du vil. Pas bare tiden. Klokken to maa maten staa paa bordet. Jeg er i haven og plukker ribs.“

Kunde der tænkes noget mer morsomt i verden? Fuldstændig alene om alt! Og saa at se mors ansigt, naar hun paa Ragnas værsgod, kom og spis, — kom smilende og nynnende kjøkkenveien med øinene fulde av glad nysgjerrighet.

Det maatte bli kjøtdag. Men at hun hadde faat nok til faarefrikassé og endda kjøpt god melk til stikkelsbærgrøten, fem liter poteter og kavringer og fløte til kaffen — det hadde mor rost hende for. Ja, gulerøtter hadde hun ogsaa maattet kjøpe, for de i haven var for smaa.

Og maten var udmerket — „som jeg selv skulde ha lavet den.“

Men selv om hun bare hadde faat femti øre, hadde hun klart det. Det blev risengrøt eller stekt sild, det, hvis hun da ikke hadde sat bøner i vand om aftenen. Heldigvis slap hun nu at slippe en smørskive i for at faa fettstof.

I det hele tat var det blit mer rummelig, siden tante Kanuttas død. Baade mor og far var mere fornøid. Der var nok tilfaldt mor en liten slump penger; nogen faa hundrede kroner, sa mor. Men i husholdningen gjorde de herlig virkning.

Saa det var ikke netop, fordi de var fattige, at hun skulde ut. — — —

Der snorket Karen alt! — — Hun hadde endnu nogen aar at være hjemme, hun. Men saa visste hun da, hvad hun vilde bli, hun. Det var værre at gaa i slik en taake og ikke ha noget maal i sigte. Det var som at kaste sig ut paa dypet for at svømme i ring — alltid tilbake til land igjen. Dette avskyelige: Hvad skal du bli da, Ragna? —

Se saa. Nu skulde hun endelig slippe det gnaalet for en stund.

Ja, ja. Det fik staa til. Var det umulig hos tante Hilda, gik det jo an at reise hjem. Og saa hadde hun jo onkel Klaus, som Karen sa.

Blev det for trykkende, kunde hun snakke med ham.

Aa, om hun visste bare et eneste menneske, hun turde betro sig til om de skuespillertankerne. For det var det, hun var bestemt til. Hun var jo aldrig sig selv. Hadde hun møtt en dame, som hun syntes om, var hun vedkommende den dag; hun følte sig helt og holden som hende, saa med hendes blik, gjorde de samme bevægelser og glemte sit eget utseende. Et eget tonefald, et vakkert smil, et paafaldende ansigtsuttryk kunde virke saa sterkt paa hende, at hun ikke kunde andet end efterligne.

Ragna undredes paa om andre hadde det slik. End om Karen gjorde likedan! Aanei. Karen kunde ikke spille komedie; men hun fornøiet sig altid, naar Ragna agerte en eller anden, og hun skulde gjette, hvem det var.

En aften hadde de holdt paa til langt utover natten. Ragna banket paa døren og var en av deres kjendte, og Karen gjettet. Gangen, en bevægelse med haanden, hodets holdning, et smil kunde være nok, for ikke at tale om stemmen.

Du burde bli skuespillerinde, hadde Karen sagt en gang.

„Da maatte jeg nok være vakker,“ forsøkte Ragna sig.

„Langtifra. Alle blir penere paa scenen. Det

er bare figuren, det kommer an paa, og din er ikke værst — for du vilde vel ikke være mand?“

„Vilde være? Du da!“ hadde Ragna dengang ledd det bort. For hun vilde ikke for alt i verden aabenbare Karen sine lønligste tanker.

Det var godt, hun ikke var mer end atten aar. Det var jo dem, som debuterte fem og tyve aar gamle, — saa hun behøvde ikke være ræd for alderen.

Det var mange aar igjen endda. Men en gang skulde nok det underlige komme. Det, som hun visste maatte naa hende engang — naar den tillukkede, vidunderlige verden skulde aapne sig for hende, naar hun var blit berømt og vakker. Bare hun kunde holde ut til den tid! Bare hun ikke en dag midt paa gaten, paa torvet, pludselig ropte med armene opstrakte: Jeg er verdens største skuespillerinde! Se paa mig! Nu kan dere angre, at dere ikke har æret mig. Nu reiser jeg ut i verden, og dere ser mig aldrig mere. Farvel min fødeby, som misforstod mig!

Noget slikt ja. Som mange før hende hadde gjort.

Aaja. Hvor de skulde forundre sig, især alle veninderne, som hadde følt sig saa meget finere, fordi de hadde kontorplads. Nu fik hun revanche! — — —

— — — Hadde hun sovet? Hun hadde ial-

fald drømt. Hun stod paa en lampe, som dreiet rundt ustanselig. Det gjaldt at staa paa et ben og synge. Med ett mistet hun balancen og styrtet ned, mens publikum lo og klappet.

Fy, det var uhyggelig.

Nei, hun hadde glemt at bede Fadervor. Derfor var det.

Tænk om hun føiet til: La mig bli skuespillerinde.

Nei, det gik ikke an. Gud vilde ikke like det.

Istedet mumlet hun, mens sanserne var halvt i søvnens verden: La mig faa det noksaa bra hos tante allikevel — og la mig endelig bli noget ordentlig.

Hun havde faat sit eget værelse og slap at ligge i en sovesofa i spisestuen, som Karen havde skræmt hende med. For det havde blit gyseligt aldrig at kunne være alene med sig selv uten om natten. — Selv om maskinrullen stod derinde, og det store linnetskap tok adskillig plads — det var da et sted, hun kunde kalde sit.

Storblomstret rødt og gult tapet dækket væggene, og paa det lysegule gulv laa tre rader hjemmevævede filletepper. Og sengen stod saa lunt borte i kroken længst fra vinduet, men hun behøvde bare at sætte sig op, saa saa hun utover det store skumklædte hav.

For onkel Klaus var sjømand — forhenværende. Nu het han skibsreder, og folk sa, han var velstaaende. Fragtene var gode for tiden, og onkel hadde solide forbindelser.

Sjøen maatte han ha for øinene sine saa at si baade dag og nat. Tante Hilda, som ellers førte kommandoen i huset, hadde git tapt, da

onkel vilde ha soveværelset ut mot sjøen. De fik heller spise mot gaardspladsen. Og skam for den som ikke fandt det gromt nok. Den var jo forgaarden til selve haven — fløielsbløt græsplæn helt op til gjærdet og asketrær i kroken mellem bryggerhus og vedskjul. Og opover fjeldet krabbet haven, fin og velstelt hele sommeren. Paa toppen av flagstangen sat en diger, forsølvet glaskule, som skinte lang vei.

Et lysende, krithvitt hus frempaa pynten med en bakgrund av høstens rødgyule og grønne farver, og det norske flag tiltops, — slik laa det i morgensolen, da Ragna kom indover fjorden en straalende septembermorgen.

Ragnas første indtryk hadde været: Her er nydelig! Her er ordentlig tilbunds!

Men dagen efter saa alt likedan ut; de samme bøker laa paa salongbordet. Tredje dagen like-saa. Ja, hele uken ut.

Da kom der over hende en følelse av forlattedhet: Her var jo ingen forandring. Dag ut og ind den samme pinlige orden i smaat og stort. Hadde onkel flyttet en stol, tante flyttet den tilbake senere. Hadde han slængt en avis fra sig paa sofaen med vrangen op, tante glattet og og ordnet og la den paa avisbordet. Et par vaate, sølete føtter hadde sat stygge merker, straks kom en vaskeklut og fjernet menneskets spor.

Ragna kunde paa trass gaa rundt og gjøre

forandringer. Et teppe drog hun i, saa det hang skjævt; en avis puffet hun paa gulvet; et haandarbeide blev slurvet sammenlagt, og de hvite traadene, tanten hadde samlet for at putte i ovnen, — vips, utover gulvteppet med dem, og den fint indbundne boken opslaat paa maven. Liv, liv, liv!

Se saa. Nu saa det ut som om her bodde mennesker.

Aa, om Klaus og Emilie en eneste dag var her — Klaus med sin kniv spikkende til alle kanter og Emilie med hele sin stab av dukker og dukkefiller. Hvor deilig levende alt vilde bli!

Hadde hun virkelig skjendt paa dem for deres rot? De deilige ongerne!

Hvor ofte hadde hun ikke gaat og ønsket sig et hjem som tantes, hvor alt var blaast, hvor der ikke fandtes plet eller rynke bokstavelig talt.

Hun maatte huske paa, hvad tysklæreren sa, naar ordensmanden drev utidig paa med vasking av tavlen og utlufing i friminuttene: Alles mit Massen! For til andre tider var det stik motsat: tavlen og svampen var ikke til at komme nær, og luften som fylt av kvælstof.

Alles mit Massen, ja. Eller som mor pleide si: Gaa den gyldne middelvei, vennen min. — For hun hadde jo saa let for at gaa til yderlighetene.

Men det förstod hun snart: Skulde hun undgaa stadig kollision med tantes vilje, maatte hun holde sig tæt op til hendes ideer baade om støvtørring og manerer.

Hun talte gjerne om, hvordan det var „i min barndom.“ „Da kardet vi ulden og spandt og vævet, og jeg husker den dag, vi saa den første symaskine. Og saa var kvinden kvindelig den gang. Hun holdt sig paa sin rette plads og gik ikke manden i næringen.“

Onkel Klaus, som hadde forskanset sig bak en avis, lot pludselig sin røst høre:

„Ja, kvindens plads er ved mandens bryst — hø, hø, hø!“

„Men Klaus!“

„Ja, saa sang salig Helgesen, jagteskipperen; han trodde heller ikke større paa kvindens frigjørelse.“

„Hvem har nævnt frigjørelse?“ utbrøt fruen indignert. Hun og Ragna sat med hvert sit haandarbeide og hadde ført en dæmpet samtale for ikke at forstyrre skabningens herre i utøvelsen av sit privilegium. — „Vi er saamen frie nok, om vi bare er optat med huset!“

„Ja, ja, ja. Det er godt at høre det, vennen min. Men du har nu en bra, føielig mand.“

„Saa, du!“

Mere svarte hun ikke paa den bemerkning,

og gemalen lot til at være fornøid med den pause, som indtraadte.

Men Ragna frydet sig i stilhet. — — —

„Nei, vennen min,“ begyndte tanten snart efter; „det er en usund tid vi lever i. Kvinden vil unddrage sig sine pligter, og følgen er den, at hjemmene gaar tilgrunde, og hele slegten degenereres.“

„Men alle kan ikke bli gifte,“ vovet Ragna at si, „og da er det vel bra, de faar en selvstændig stilling istedetfor at gaa hjemme og vente paa en mand?“

„Da skulde de vælge huslig arbeide; det og intet andet ligger for kvinden.“

Onkelen sænket avisen og nikket opmuntrende til Ragna bak sin kones ryg.

„Men siden det er flere kvinder end mænd i verden, er det umulig, at alle ugifte kan leve av huslighet,“ indvendte Ragna animert ved onkelens pludselige interesse.

„Jo saamen! De kunde faa alle de mandlige kokkers pladser og kellnere da! Nei, i utlandet er det paafaldende, Klaus. Der ser en omtrent bare mandlige opvartere.“

„Ja, kvinden har meget paa sin samvittighet. Tænk hvor meget bedre mændene vilde klare baade post og telegraf og veivæsen, og hvad det nu er altsammen.“

„Du behager at spøke? Men jeg mener, hvad

jeg siger," sa fru Klaus støtt, idet hun førte naalen ut og ind i broderiet med en viss elegance.

„Nei saamen! Jeg har da aldrig været tilhænger av kvindesaken? Fy for al ulykke," lo onkelen.

Ragna saa fra den ene til den anden. Hvordan mon det egentlig forholdt sig? Hvor stod onkel Klaus? Han var ikke god at bli klok paa.

„Ja, jeg haaber, du ikke blir smittet av alt dette moderne nonsens, Ragna! Du har ellers noget at slegte paa, vet du! Ja, jeg tænker paa din faster i hovedstaden.“

„Tante Nini skal være begavet. Der stod nylig en artikel om hende i et tidsskrift. Hun er vist en av de dygtigste forkjæmpere for at bedre kvindens sociale stilling.“

„Sociale!“ hermet tante Hilda. „Ja, det navn skal nu alt og alle ha. Jeg tror nu din onkel og hans stakkars barn var bedre tjent med en kone, som holdt sig paa sin plads i hjemmet.“

„Onkel er græsselig snild.“

„M—ja. Det er vel derfor det gaar. Men hvem sørger for opdragelsen? Ja, jeg bare spør. Jeg er aldrig derinde. De hører jo ikke til vor familie.“

Ragna sat en smule fortænkt, saa kom det:

„Tante har spurt, om jeg ikke vil gaa paa en industriskole. Jeg skal faa bo hos dem.“

„Saa! Ja, velbekomme!“

„Hm — hm.“ Onkel Klaus foldet avisen meget omhyggelig sammen og harket igjen, men til ingen nytte.

„Jeg vet, jeg vilde ikke sende mine barn til et slikt hjem. Aanei. Dine forældre vet nok, hvad de gjør.“

„Jeg vet ikke rigtig, hvad det blir til. Det kommer an paa, om jeg faar plads paa skolen.“
Tanten smilte sursøtt.

„Det er det, det kommer an paa naa. Ja, ja.“

— — —
Skulde dette bli den normale underholdning fremover mon? Ragna sukket og fortsatte at brodere.

Nu var husligheten begyndt for alvor. Marte pike saa til med et eget ironisk smil de første ganger, Ragna viste sig i kjøkkenet iført hvitt forklæ og ærmer. Men ironien hadde veket pladsen for en velvilje, der snart steg til agtelse og beundring, eftersom Ragna avslørte sig som en ganske flink elev.

„Dere behøver ikke lære! Dere er likesaa flink som frua sjæl.“

Men saa hovmodig var Ragna ikke, at hun trodde paa slik bespottelig snak. For tante Hilda var matkunstner. Saa mange nydelige desserter hadde hun aldrig drømt om, og fort og godt blev det gjort. Men saa kunde hun

heller ikke snakke om andet, mens de holdt paa i kjøkkenet. Og ved middagsbordet het det:

„Hvad synes du om puddingen, Klaus? — — Fik du et mørt stykke? — — Jansen hadde littet utvalg idag. — — Jeg synes virkelig, det er en bismak ved sausen. — — Kirsebærene staar vel ikke for varmt? — — Kanske jeg burde ha syltetøiet i den andre kjelderren. — — Ja, nu er eggene steget, og potetene er blit otte kroner tønden.“ —

Mat, mat, mat! — Tænk om de kunde snakke om noget andet, mens de spiste.

Hvor forløsende deilig om det en gang kunde gaa galt ute i kjøkkenet! Steken brændt, eller suppen svidd! — Aanei, tante hadde argusøine, og de bruktes til husets bedste. Intet blev ødelagt. Men det var ikke til at holde ut. Og visittene, som kom, hadde samme interesser — de kvindelige. Mat og matpriser — og bynyt.

De mandlige havnet oppe paa onkels kontor. De snakket vel om skuter og fragter. Ja, ja. Det var endda noget friskt.

For sjøen var deilig. Hun kunde glemme alt og staa og stirre utover det aapne hav og længte — længte, men mest efter det, som skulde komme — — den skjulte, vidunderlige fremtid.

— — — —

Hun hadde lovet Emma at skrive. Efter en ukes ophold sendte hun hende brev:

„Ja, du har jo set byen? Saa det er ikke noget nyt at melde om den. Ingen seværdigheter, ingen originaler, ingen gammel kirke; men alt saare almindelig med trange gater og skarrende mennesker, hvorav mange ser rigtig koselige ut, nogen kjedelige, — men en hel haug yndige onger, som det er en fryd for mig kave østlændingen at høre paa. Jeg kan ikke dy mig, men maa prate med dem. For jeg er glad i onger, ser du.

Jeg har holdt mig i skindet hele tiden. Tante taaler ingen sindsbevægelser, og jeg vil ikke ha det paa min samvittighet at gi hende banesaar. Men om du ante, hvor her er fortærende kjedelig. Tante er bare gjort av mat — baade legeme og sjæl, hadde jeg nær sagt, og onkel er sjømand. Alle hans interesser dreier sig om skuter og fragter og veir og vind. Selv jeg som er næsten halvt navigert, ønsker noget mere.

De mest interessante stunder er, naar onkel og jeg fører vor tause, aldrig omtalte krig med tante. Han har moro av at erte hende litt med den overdrevne orden og huslighet, og paa grund av min tilstedeværelse vover han det. Men han har altid følehornene ute, og aner han uveir, trækker han dem ind.

Hun er som sagt gyselig pedantisk. Flink ja? Forførdelig. Vi spiser baade for meget og for godt. Og det merkelige er, at hun vist synes, jeg er saa nogenlunde hvad orden og renslighet anbelanger.

Men det skal du vite Emma: Jeg kan ikke leve av at lave mat!

— Igaar var her kaffeselskap. Bare damer, mest fruer. Aner du underholdningen? Tjenestepiker og mat — mat og tjenestepiker. Tantes er et gammelt dydsmønster og mukker bare paa baken og bryr sig søtten om hendes pedanteri. For hun har det jo storartet baade med værelse og løn og alting, og har ikke slike fordringer som undertegnede: Liv — liv — liv!

Aa! Jeg holder paa at forgaa av ensformighet! Jeg gjør snart en skandale, for at luften efterpaa kan bli rensset med et friskt tordenveir. Rimeligvis kommer der tilslut en durabel regnbygge — slik som alene jeg kan præstere. Men never mind! Saa har det da hændt noget.

Ja, det er sandt: Onkel og jeg „spikker“ litt iblandt. Men tante, som ikke er sproglig anlagt, ser surt til os hver gang vi begynner. Og vi to alene er en sjelden foreteelse.

Nogen bøker har jeg læst. Av nyeste sorten. Men hvad moro er det, naar jeg ikke har nogen at trætte med om bøkene? Ikke én har jeg likt. Kvinderne er ekle og mandgale. Jeg blir

flau over at læse en masse av det, de tænker og siger.

Saa du forstaar: Jeg lever bare for at lave mat og spise mat. Her er et gammelt, ustemt taffelformet piano. Men for min skyld er der bestilt et nyt gennem musikhandleren. Jo, jeg glæder mig litt. Men hvad skal inspirere mig til at fantasere? Jo — der er noget! Sjøen — havet!

I stille solskinsveir, i septemberaftenens maaneskin, naar det bruser vildt. Det er herlig. Det er det deiligste av alt, jeg endnu har møtt her.

Jo, jeg vilde fantasere over emnet havet. Begynde med solskin . . . en kastevind kruser det hastig . . . snart hvælver det sig i skumklædde bølger . . . for saa at piskes mot fjeldet, som styrter sig brat ned i dets dype favn.

Aa, Emma! Hvor jeg blir sentimental. Men du kan le, saa meget du vil. Jeg føler en indre kraft, som ofte truer med at sprænge sind og sanser. Og da nynner jeg: Ut vil jeg! ut! — Aa, saa langt, langt, langt over det stormende ha—av.

Lykkelig du, som snart skal avsted!

Send mig nogen bevingede ord!

Din

Ragna.“

Ingen, som bare kjendte Ragna av brevene, vilde tro, at hun var saa litet talende. Men

tante Hilda fandt det at være et plus i hendes dyder, endda hun sa til sin mand:

„Jeg maa forresten sige det, Klaus, at hun er vanskelig at forstaa. Vel liker jeg ikke disse unge skravlete piker, som altid har munden fuld av fjas og aldrig kan la et voksent menneske tale ut; men Ragna kunde være litt mere underholdende.“

„De dypestgaaende skuter er de støeste, Hilda, — for de er bedst lastet. Husk paa det.“

„Aa, jeg vet ikke netop, om Ragna har videre hvad du kalder for last. Jeg tror, hun er temmelig indholdsløs.“

„Aa, bare vent til skuten kommer i den rette havn,“ lo onkel Klaus. „Ragna lossar ikke hvor som helst, om jeg kjender hende ret.“

„Fy for et billede!“

„Fy? — Er ikke mennesket en skute, som seiler paa livsens hav? Og det første maal — den første havn det er egteskapet. Hun klarer nok braserne dit, hun; vent bare. Hun har den rigtige kurs. Jamen har hun saa. Hun slinger ikke hun, nei.“

Ragna hadde en eftermiddag været oppe paa kirkegaarden og pyntet bedstemors grav, fjernet de nedfaldne, gule blade fra asketræet, som hang skyggende utover og anbragt de sidste asters fra haven i den store, lyserøde konkylie.

Like bak haven gik et gjærde av sten — den ene løst ovenpaa den anden, og bak gjærdet skraanet det sterkt nedover mot klokker Steffensens svære potetaker og kjøkkenhave. Men paa skraaningen blev alle visne kranser og tomme utbrukte hermetikbokser kastet hen.

Ragna satte sig et øieblik paa bænken med fanget fuldt av blade og rusk. Hvor forfærdelig stille her var idag. De fleste hadde sagt et foreløbig farvel til sine kjære. Snart kom vinterlakenet og dækket hvilepladsen kjærlig til — det fik være pynten til vaaren kom.

Bedstemors grav var den eneste, hun saa med friske blomster idag — endda det var lørdag.

En sagte vind satte træerne i bevægelse. Se, der faldt de sidste blade av bjerken der henne.

Kirkespiret knirket, da vinden snudde sig. Uf, her var ganske uhyggelig at sitte. Ragna skottet uvilkaarlig hen til kjeldervinduene — indenfor laa de balsamerte lik av seekaptainer og andre velbaarne mænd og kvinder, som hadde tjent sin borgerpligt til byens ære og glæde. — — —

Der vasset og tasset det i de visne kranser! En hund vel? — Ragna reiste sig og slengte sin kontingent til det andet, som laa der.

Men hun blev pludselig staaende stille. To smaa, barhodede skikkelser sat med ryggen mot hende og var ivrig optat med at løsne et bredt, hvitt silkebaand paa en forhenværende mægtig foreningskrans.

„Er det nok te to band, trur du?“

„Ja, vi kan rive det a, saa faar du det med bokstavene, og jeg det med korset. Eller vil du ha det? Ja, det kan du gjerne, Solveig — dær'e samme for mig. Se naa. Neimen saa fint!“

Den største reiste sig og lot baandene blæse ut i hele sin længde.

„Naa skal jeg pønte dig først! — La os gaa op paa en av bænkene.“

Da fik Ragna se ansigtene. Bleke, graa, forfrosne med store, sultne øine og en smal, rød graadig mund.

De hadde ikke set hende og hastet opover gjennom de stinkende blomster.

Ragna skyndte sig bak en gravstøtte.

De satte sig paa den samme bænk, hun netop hadde forlatt.

„Du skulde hat en kam, Anna.“

„Jeg sleiker paa handa, saa blir du saa glat, saa.“

Da klarte ikke Ragna at være tilskuer længe.

„Dere maa ikke det smaapiker! Det er skident det baandet. Vil dere gaa med mig, skal dere faa et som saa er likesaa pent og ganske nyt!“

De to smaa kirkegaardstyver hadde reist sig og saa skulende og forskrækket bort paa hende.

Den største hadde sagte og motvillig latt baandet gli ned paa marken. „Fred med dit støv,“ lyste i en halvkrans om korset — saa bredt og saa blankt et baand hadde hun aldrig eiet.

Ingen svarte.

„Hvor bor dere da?“

„Paa Vippetangen. Mor tar op poteter hos klokkeren. Men hu hadde reist, da vi kom.“

„Saa venter hun vel paa dere.“

„M—nei. Hun skulde først ut og handle og etterpaa —“ Den største stanset med ett og blev rød, mens et forlegent smil drog over ansigtet.

— „Og etterpaa skulde hun hjem, ikke sandt? — Da maa vi skynde os. Kom med mig. Vi har samme veien. Jeg bor ret op for tangen, jeg.“

De to søstre saa paa hinanden et øieblik. —
Der laa spørsmaal og svar i de øinene.

Saa strøk de sig begge med haanden under
næsen og saa op paa Ragna.

„Aassen farve er det da?“

„Rødt. Liker dere den?“

„Ja,“ sa den mindste; „men de bruker bare
hvitt paa kjergaar'n.“

Et sidste blik paa den stjaalne herlighet —
„Fred med dit støv“ — saaes ikke mere. Et
vindkast hadde skjult det for deres blikke.

„Kom skal vi springe nedover, saa dere blir
varme. Stakkar, saa kolde dere var.“

Ragna tok en i hver haand, og leende løp de
henover Kirkegaardsveien. — Da de naadde
gaten, drog de forsiktig haanden til sig og
skottet paany op paa Ragna. Hendes smil
varmet og tødde op i de smaa barnehjerter. Og
før de naadde hjem, kjendte Ragna de ydre om-
rids av deres korte livsskjæbne.

— — — —

„Men frøken, hvad vil frua si? Og saa slike
skidne lugtendes onger?“

„Marte! Du tror da vel ikke tante er et
stenmenneske? — — Jada, jeg tar hele uveiret.
— — Moren drikker — moren, Marte! Er det
ikke gyselìg! Faren er i Amerika. Aa, jeg er
syk!“

„Dere ser ikke netop syk ut, frøken,“ ind-

vendte Marte. Ragna straalte jo formelig — og slike øine! De lyste som stjerner. — Kunde naa dette herre være saa gildt? — Nei, rarere frøken!

„Har De varmt vand, Marte? Det var deilig. Jeg skal tørre op selv. — Jo, jeg ser de har sat nogen labber efter sig. — — Om de sitter paa mit værelse, ja. — — Aa, langtifra; de stjæler ikke. Jeg har forresten ikke noget, som stikker i øinene.“

Saa blev de vasket derinde — ansigt, hals og hænder. Og Ragna greiet haaret med sin egen kam og knyttet et nyt, rødt baand paa den ene siden til en fast sløife. Vakkert, lyst, kruset haar hadde de begge.

„Se dere i speilet! Angrer dere paa, at dere gik?“ lo hun, men læste svaret i deres smil.

Saa tok hun dem med ned i stuen og plaserte dem i hver sin plysjes lænestol, mens hun selv tok plads ved pianoet.

En munter marsj lød op til onkelen, som netop hadde slaat sine bøker sammen for den uke. — Ragna var altsaa kommet.

— — Han stanset i døren. Piben faldt ut av munden. De to gjester saa kritisk paa ham. Ragna fortsatte at spille, mens hun vendte sig smilende mot ham.

„What do you think? Please, sit down and

have a little chat with us! These children I have found —“

„Ja, ja, barn.“

Onkel Klaus glemte sig rent. Han pleide da svare paa det sprog, han blev tiltalt i.

Men han hadde andet at tænke paa. Hilda kunde komme hvert øieblik — — — og den ene hadde alle fem i hodet! Bevares, hvor her skulde bli forhør!

Ragna fortsatte at spille. Slik hadde han aldrig set hende. Hele jentongen var forvandlet. Der var liv i hver en muskel, og slik som hun straalte!

Pludselig sluttet hun midt i en knakende marsj.

„Onkel!“ ropte hun. „Faar jeg lov at koke chokolade til os?“

„Til os?“

„Ja — ja —“ hun blunket og gjorde en betydende grimase mot gjestene i plysjes stolene.

„Gjerne for mig — gjerne det.“

Hun bøjde sig ned over ham og hvisket:

„Vis dem noget og vær hyggelig, mens jeg gaar til bakeren efter noget godt.“

Før han fik tid til at protestere, var hun ute av døren. — — Det hadde vist ikke tat lang tid at gi Marte ordre, for der fór hun alt nedover bakken. Chokolade var der i spisekammeret — ja, kaker ogsaa. Men dem turde hun ikke røre.

„Hm, hm,“ begyndte onkel Klaus; „hvad heter dere da, smaapiker?“

„Jeg heter Anna og hu Solveig.“

„Det var pene navn, det. Vil dere se i albumet? Sæt dere bort i sofaen — — tæt ved siden av hinanden — saa ja. Saa lægger vi det paa fanget, og saa faar du blade, som er størst.“

Han drog et lettelsens suk og gik bort til vinduet og saa utover sjøen.

Bare nu Hilda ikke kom, før dette gjestebud var vel over. — Den sjømandsmissionen sluttet klokken seks. Og de brukte naa vel endelig en halv time eller vel saa det til at samle sig sammen og faa tøiet paa. Saa begyndte de at begive sig paa vei. Og saa gik de en fire— fem i følge og stanset op underveis og sa farvel saan en ti minutter ved hvers dør, og hans kone var den sidste. Aanei. Før syv kom hun naa slet ikke, og nu var den halv.

„Marte! Hvordan gaar det?“

Hun svarte ikke. Han ut i kjøkkenet!

„Marte!“

„Hvad staar paa?“

„Færdig snart?“

„Bevares! Haster det? Jeg trodde ikke De var sulten.“

„Neimen, nu kommer Hilda snart. Ja, ja. jeg gaar jo paa kontoret. Du faar hjelpe Ragna med disse — hm. Naa, der er Ragna.“

Han drog et befrielsens suk og gik ind, men blev staaende med pipen i haanden. Der stod sandelig hans kone ret op og ned i døren og stirret paa sofagjestene! Den sorte silkekaapen var halvt opknappet; det var tydelig, at hun hadde anet uraad og ikke git sig tid til at hænge fra sig, før hun aapnet døren til storstuen.

Smaapikerne saa stort paa hende, reiste sig og neiet med albumet fremdeles i fanget.

Der strøk sandelig den største sig under næsen — en lang snufs etterpaa.

Dette var en uheldig begyndelse.

Mand og kone saa et par sekunder paa hinanden. Saa vaaknet pludselig kapteinen i onkel Klaus.

„Ja, du ser, vi har faat gjester, Hilda — — to veninder av Ragna. Hun sprang et erende, mens Marte laver istand chokoladen. — Naa? Vil dere se i et nyt album. Værsaagod — værsaagod! — Se her du vesle — puds næsen med det der. Bare behold det, vennen min. Du har vel mistet dit, kan jeg tænke.“

„Det maa jeg si!“ var det eneste fru Hilda fik presset frem, idet hun gjorde helt om og forsvandt ute i entreen.

„Jeg klarte brasene; men jamen var det en strid tørt!“ sa kapteinen til sig selv og tørret sveden av panden med sin solide sjømandsnæve.

„Klaus!“

Fruen hadde avanceret ind i spisestuen.

„Ragna er her straks. Nogen søte smaapiker, stakkar,“ hvisket han anstrengt.

„Hvad betyr dette? Jeg maa rigtig spørre, om du har git tilladelse til —“

„Kjære Hilda! Gaa ovenpaa saa længe. Vi faar klarere senere. La Ragna ha den lille fornøielsen. Hun faar heller faa litt skjænd efterpaa. Men ikke naa — ikke naa, for barnas skyld!“

Det var en uvant anstrengelse at hviske saa længe. Men han gav sig ikke, før hun — med sammenknepen mund — seilte ut gjennom døren. Og han smilte tilfreds, da han hørte, trinene knirket under hende i trappen.

Saa let hadde han aldrig trodd, det skulde gaat at faa hende bugseret i havn, før stormen brøt løs. Naa ja. Der blev vel uveir siden. Men den tid, den sorg.

Se saa — endelig! Der kom jentongen med brettet, rykende chokolade og boller og wienerbrød.

„Jeg spenderer det tørre,“ lo Ragna. „Saa er vi gjester allesammen. Værsaagod, sæt dere der og spis saa meget dere vil.“

Hadde det endda været kaffe, tænkte onkel Klaus. Det søte skvippet var værre end værst. Men jentongen skulde ha den fornøielse, var han opsat

paa. Og to kopper maatte tilpers. Han fik vise, han var sjømand. Han hadde drukket det, som værre var.

„Hvor længe tante blir. Er det hos skrædder Nilssen idag?“

Onkelen strøk bartene av indover mot munden og kastet et blik bort paa barnene. Men de var for optat med at goutere herlighetene og hverken saa eller hørte.

„Jeg tænker hun har lyst paa en kop, hun ogsaa. Tror du ikke?“

„La naa barna først faa spise sig mætte. Smaker det?“

Et smilende ansigt med straalende, røde flettebaand paa den ene side var svar nok, og onkel Klaus nikket fornøid. At mat og drikke kunde forandre ansigtsuttrykket slik! Det var merkelig med den maten allikevel, den virket jamen paa sjælen ogsaa. Kanske der fandtes mange slike sultne onger — — huttetu.

„Spis naa — spis naa. Ja, ja — saa tar dere resten med hjem og her har dere nogen ører til gotter. — Men naa er det bedst, dere gaar, ellers venter vel mammaen paa dere.“

Et forlegent smil fløi frem og tilbake, mens de reiste sig, takket og neiet og rakte haanden frem, og Ragna fulgte dem glad og smilende helt nedenfor haveporten.

Da hun kom ind igjen, var onkel forsvundet,

og tanten stod bøiet over den ene plysjstol med lorgnet paa næsen.

„Ja — var det ikke det jeg tænkte. Kom nu, Ragna. Ser du det dyret der?“

Hun var formelig sukkersøt i stemmen.

„Ja — — stakkar. Moren drikker, ser du,“ sa Ragna i en fortrolig tone. „Og hvem skal saa holde dem rene? Er det ikke gyselig? Tænk, de er overlatt til sig selv omtrent hele dagen!“

— — „Men forstaar du da ikke, at dette er —er—er meningsløst, barn?“

Tanten dirret av tilbaketrængt harme, og stemmen var ganske hæs av sindsbevægelse.

„Jo, det er sørgelig. Er ikke du med i den barnehjemskomiteen? Der skulde de ind, ser du. — — Aa! — Her gaar to! Neimen det var græsselig.“

„Du tillater dig aldrig mere en saa uhørt frækhet, Ragna! Dra fattige onger — fulde av utøi ind i—i—i huset, det hører ingensteds hjemme!“

Endelig saa det ut, som Ragna forstod.

Hun hadde ganske glemt at Marte hadde spaad uveir, og onkel hadde intet sagt. Hun vek nogen skridt tilbake og saa forundret paa tanten. Det straalende lys, som glæden hadde tændt i øinene, sluktes pludselig.

„Er du sint, fordi jeg tok dem ind?“ kom det tonløst.

„Ja, det er jeg! Om du faar en vild idé, er det ikke dermed sagt, at den kan gjenneføres. Jeg kjender de ongene. En fæl, usedelig mor har de. Gud vet, hvad de kan ha ført med sig av smittestof. — — — Marte! Vi maa ha møblerne ut — fort! Og du maa straks gaa paa apoteket og kjøpe insektpulver, Ragna. — Jeg ønsker ikke at faa indbyggere i haaret mit!“

Ragna bet sig i underlæben, saa blodet piplet frem. — Saa gik hun med bestemte skridt og løftet hode ut i entreen — tok mekanisk hat og kaape paa og gik ut.

Men da hun var kommet nedover bakken, vendte hun sig. Hun hørte smeld! Jo, der stod sandelig tante selv og banket sofaen, saa det ljomet over hele byen — lørdags aften! — Imorgen visste alle det. Og saa insektpulver — — Da lo Ragna længe og hjertelig. Hele hendes humoristiske sans var med et vaaknet.

„Til væggedyr, frøken?“ spurte den lille, galante farmaceut med de lysegule krøller.

Ragna saa ham rolig ind i øinene med et smil.

„Nei. Det er til — til lus, som er kommet paa plysmøbler. — Er det for ti øre? Jatak, det er nok.“

— — Endda banket Marte! Nei, maken til utidighet. Og her gik aarsaken til al denne staahei!

„Børst godt inde i alle sprækker, Marte — med den stive kosten. — Naa, har du pulveret? Ja, jeg tænker vi venter til mandag. Det vil jo se skrækkelig ut, om her kommer visiter imorgen, og de røde stolene er fulde av gult pulver,“ sa tanten mere grættent end heftig.

Men det forunderlige var, at det prellet av paa Ragna. Vel hadde hun onkel Klaus i bakhaanden. Men det var ikke bare det. En indre deilig følelse holdt hende oppe. Der var tændt en ild i hende, som tantens isnende kulde ikke var istand til at avkjøle. Og latteren hadde skyllet bitterheten væk.

Tenk om — — nei, det vilde være for deilig. Kunde hun ikke be til Gud om det? For de var pene og forstandige. Tenk hvilken himmelvid forskjell om de fik komme i et ordentlig hjem, faa god mat, faa pene klær og — god opdragelse, holdt hun paa at si, men saa saa hun for sig tante Hildas sinte ansigt og hørte hendes iskolde stemme. Kunde hun opdrage?

Nei, det var forbi med miraklernes tid.

Men hun kunde ikke la tanken fare, forfulgte den og tænkte sig ind i alle detaljer i tilfælde av, at onkel Klaus tok til sig de to stakkars smaapikerne.

For en forandring i huset! Lekselæsning, øving paa pianoet, sølete føtter, latter og moro! — Liv, liv!

— — — —

Ved aftensbordet var stemningen trykket. Tante Hilda følte sig forurettet av dem alle. Selv Marte, som ellers var saa enig i alt om onger, hadde lagt et godt ord ind baade for dem og Ragna. Klaus hadde altid været svak overfor barn — og Ragna? — Ja, det var jo fra hende alt kom. Men hun sat saa rolig, som om intet var hændt.

Uf, de stikkende øinene. Hun saa dem endnu for sig, da hun pludselig hadde staat ansigt til ansigt med dem.

Hvad hadde en med andres barn at bestille? Og slike barn! Daarlig ophav; naturligvis indgrodde, medfødte manerer og tilbøieligheter der endte med et liv i rendestenen.

„Moren var engang en kjæk pike, men blev narret av en kjøbmand, siger Marte.“

„Hvem taler du om, barn?“

Tanten blev rød over sin forstillelse — alle tanker hadde jo dreiet sig om disse ongerne.

„Om smaapikerne vel! — Var det ikke moro at se paa deres appetit, onkel? Er det ikke forførdelig at tænke paa, at mange barn sulter —“

„Jo“ — tok tanten ordet — „det er forførdelig av forældrene. Andre folk kan virkelig ikke ha noget ansvar for dem.“

„Tænk, om alle sa saa; da vilde en masse barn ha det vondt.“

„Kjære dig — hvad mener du?“

Tanten talte i en heftig tone.

„Jeg mener, at hvis jeg var rik, vilde jeg lave istand et hjem for fattige barn, som ikke hadde en bra mor. Men jeg vilde ikke ha mange, bare saa det blev en liten familie.“

Ragnas øine straalte og skinte, og kindene glødet av begeistring.

„Det er saa let at snakke om, hvad en vilde, hvis og hvis. — Aanei, hadde du penger, er jeg viss paa, de fik andre ben at gaa paa,“ sa tanten med et surt smil.

„Tror nok, Ragna vilde bruke sine penger paa en pen maate — tror nok det,“ mente onkel Klaus. Han holdt et fugleben mellem sine ti fingrer og gjorde sit yderste for at rense det rigtig grundig. — „Det var hun, som spenderte bollerne, Hilda; Marte melken og jeg chokoladen.“

„Jeg trodde ikke netop, Ragna hadde stort tilovers. Den femkronen, din far sendte dig, kunde du vel ha bruk for til dig selv.“

„Jeg har endda to kroner og femti øre igjen. Jeg kjøper da ikke andet end frimerker! Jeg har jo gratis kost og losji,“ lo Ragna.

„Ja, ja. En kop te til, Klaus? To? Langt-

fra. Du har bare faat en. Hvor har du tan-
kerne henne?“

„He, he, he. Bra du holder regning med
mig. Tak, en halv. Jeg har jo netop været i
gjestebud.“

— — — —

Da Ragna sa godnat, stak onkel Klaus hende
noget blaat papir i haanden.

„Bruk den til hvad du vil — kan bli mere
at faa siden!“

„Lappe skoene! De var gyselig fillete.“

„Hm, hm“ — han drog hende med sig ut i
entreen; denne gang kom der to gule sedler
frem. „Se saa. Det lønner sig ikke at lappe
slikt skrap. Du faar vel nye for de der. — —
Nei, nei — behold den blaa til dig selv! Hysj
— godnat barn.“

Ragna slog for første gang armene om hans
hals, la sit varme kind ind til hans og klemte
ham ganske eftertrykkelig.

„Søte, snilde onkel! Jeg er græsselig glad
i dig!“

Onkel Klaus blev staaende og se efter hende,
da hun forsvandt opover trappen.

Gud velsigne det gode hjertet hendes! Jamen
følte han sig ung igjen. Det var længe, siden
nogen hadde trykket ham slik! Det skulde ikke
vare længe, før der vanket en seddel igjen. — —
Saa bløt og varm en kind hun hadde. — — —

Onkel Klaus stod ved dagligstuvinduet med den lange, sølvbeslaatte merskumspipe i munden og saa nedover veien.

„Naa endelig,“ mumlet han. „Nummer én er i farvandet — ohoi!“ ropte han ut mot kjøkkenet.

Ragna, som stod inde i storstuen og la sidste haand paa støvtørringen, satte i en hjertelig latter.

„Skal du melde alle, onkel?“

„Hvad? Er du der? — Din skarvonge! — Nei, naa har vi de andre i kjølvandet snart. Din tante vilde gjerne vite det i betids. Det er fru Oppi; hun pleier gjerne være præcis, hun. Men det tar tid, før hun er lodset i dok.“

„Hvor længe var du tilsjøs, onkel? Ja, for du betragter alle mennesker som skuter. Jeg er vel bare en liten skonnert, jeg — hvad? Eller en jagt?“

„Hm — hm. Vent naa. Fru Oppi er en av de gamle fregatter — kanonportene er i fuld

orden, saa gammel og umoderne hun er. Et snakketøi — øsj a mei. Og hvis ikke alt er smurt, braker det løs — fuld salut, mor.“

„Men jeg da —“

„Vent litt. — Saa har vi fru overlærer Berntsen, skonnertskib — — rigtig et fint, litet skonnertskib med fulde seil og god fart. — — Du kjender fru Raade, kjøbmandens frue, ja. Der har du fuldriggeren, Ragna. Bred og solid og velbygget, flyter fint paa sjøen og taaler et kraftig kast. Fin reisning paa den skuten, du — og godt tømmer.“

„Ja, hun er ordentlig grei. Jeg begynder at forstaa dig nu, onkel. Men tante da?“

„Hm — hm,“ kom det indimellem nogen kraftige drag av pipen. „Hun er vel nærmest en — en galeas, hun. De holder sig mest paa kjendte, hjemlige farvand, galeasene.“

„Nu faldt du ut av billedet onkel! du har ikke tænkt paa farvandet før, bare paa utseendet. Men jeg da?“

„Du?“ — Han la pipen fra sig og holdt hende med begge hænder en armlængde fra sig. „Hm — hm. Du er en nydelig gallionsfigur du, jenta mi,“ lo han.

„Nei, tusen tak! Jeg vil være til nytte, jeg, onkel! Hører du! Skynd dig, før den fregatten kommer da!“

„Ja, ja. Saa tænker jeg vi kalder dig for en

— en lystjagt — av de elegante med cigarfasongen og overvættets store seil. Frem, frem vil de, ser du. I regattaene er de første mand! — Fornøid?“

Ragna skjøv ham utaalmodig fra sig.

„Uf, nei. Jeg vil helst være noget ordentlig — ikke bare til lyst.“

„Haster ikke, vennen min. Alvoret kommer tidsnok. Se saa — der har vi hende. — Vær saagod!“

Det var fregatten, som kom. Baade for damp og fulde seil. Og snart kom alle de andre seilende.

Ragna hadde en splinterny fornøielse av at sammenligne hver eneste en av gjestene med en eller anden skute. Det var lettest med damerne, for de fleste var ældre og i god stand. Indimellem dukket der nok op en og anden liten spæd og under de tredive. Da maatte hun ty til fjordbaatene hjemme. Nogen hadde hæse lyd i pipen, andre var iltre og hvinende. Et par slingret for den mindste sjø. Men færgeprammen, som var firkantet og uten egen drivkraft, lignet grangivelig den tykke alvorlige skrædder Pihl, som altid maatte ha hjælp av sin kone.

Jo, nu kunde hun forstaa, hvorfor onkel altid saa ut til at fornøie sig. At det ikke var tante Hilda, som skaffet ham de morsomme øinene,

forstod hun jo altfor vel. Nei, han hadde mo-roen i sig selv indvendig, onkel Klaus.

Hun hadde, mens hun var barn, hat fornøielse av at finde likhet mellem mennesker og dyr, og mor hadde maattet lægge dæmper paa hende.

„Det er ikke værdt at fortælle alle om dine iagttagelser. Det kan let misforstaaes,“ hadde hun sagt.

Siden hadde hun git sine kjendte blomster-navn. Mor var en asalia, hvit, ren og skjær med noget fint lysegrønt inderst i blomsten, — og far kunde ikke være andet end røsl yng, frisk og nydelig, som aldrig visnet. Røsl yng og asalia tok sig vakkert ut ved siden av hinanden. At onkel Klaus var en stor, spraglet, lyserød nel-lik og tante Hilda en violet asters, var hun nu klar over. — — —

Ragna hjalp Marte med opvartningen. Det var middag klokken fire — kaffe like efter og skaarne smørbrød til aftens. Høstgilde kaldte onkel det. For tante vilde aldrig ha selskap før i begyndelsen av oktober, naar al sylting og safting og grøntsaknedlægning var over, og hun kunde byde sine gjester „av aaret.“ Saa bug-net der ogsaa av mat og drikke, og skuterne provianterte tilgavns.

Men Ragna gik og undret sig over, at voksne mennesker hadde saa litet gildt at snakke om.

Var det slik hjemme ogsaa? Eller var hun blit mere fordringsfuld her, mere kritisk?

„Jasaa, fru Eck, — saa De bruker at koke eddiken til agurkene, De?“

„Neida. Jeg holder den paa raa, jeg.“

„Joda. Nydelige græskar. Saa akkurat passe kokte, og saa heldig som De har været med rødvinen!“

„Neitak. Jeg taaler ikke grønsaker desværre.“

„Ja, snittebønner er en deilig stuing. Mine blev brunflekket iaar. Tak, jeg har smakt paa stikkelsbærene, ja. Jeg hadde dræperen iaar; ja, det var kjedelig.“

Uf, den maten — den maten. Ragna følte sig ganske kvalm av al denne matprat. At de orket at analysere hver matbit, de spiste. Det maatte være av hensyn til tante Hilda. Fru Berntsen hadde da virkelig andre interesser. Hun var jo formand i læseforeningen for kvinder og holdt foredrag om norsk literatur i ungdomslaget. Og nu sat hun og snakket med tante om, hvor hun fik den bedste grønsæpe, og hvor forførdelig vaskekonen ødslet med ved og sæpe.

Nei, da var det morsommere at høre paa herrene. Der var da litt politik at plukke op indimellem al passieren om fragter og forlis og synkende og stigende aktier. — — —

„Nu maa du sætte dig da, vennen min; vi kan saa godt sende om resten.“

Der var en ledig plads, og Ragna maatte følge tantes anmodning.

„Det er saa morsomt at se en ung pike nu for tiden saa huslig,“ sa fru Berntsen og nikket venlig til Ragna.

„Ja, Ragna er blit meget flink. Og saa har hun ordenssans; det er ikke det mindste,“ mente tanten.

„De kan saa si! Ja, De har nok lært meget hos fru Berger, frøken Lorck. Hun er rigtig et mønster paa en husmor, Deres tante.“

Det var fuldriggeren.

„Ja, det er sikkert,“ sa Ragna og skar op steken med øinene fæstet paa tallerkenen. — Som om ikke hun hadde lært det meste av mor! Baade orden og alt andet.

„Og nu skal De vel søke post — til nytte og hygge. Eller skal De kanskje begynde som husbestyrerinde straks? Aanei, De er vel for ung.“

„Jeg skal ingen av delene,“ sa Ragna saa hvast, som hun turde tillate sig. „Jeg skal først hjem — og efterpaa til hovedstaden —“

„Og lære husholdning,“ faldt tanten ind.

„Nei da!“ sa Ragna irritert. „Jeg behøver da ikke lære mer?“

Alle damerne smilte overbærende, idet de saa paa Ragna.

„Ja, jeg mener ikke, jeg kan alt; men jeg skal jo allikevel ikke ha saan huspost, saa nogen skole vil jeg ikke gjennemgaa.“

„Hvad har du saa tænkt at bli?“ kom det blidt fra tanten; men Ragna saa paa øinene, at der var tilløb til en irettesættelse.

„Ja, det vet jeg ikke; men i huset blir det aldrig,“ sa Ragna bestemt og rød. Det sidste ord var nogen grader for sterkt, det følte hun straks. Men iaften var bægert flytt over. Hun visste nu, at hun ikke orket at leve hele sit liv mellem kjøkkenet og spisestuen uten at tænke paa andet end mat — mat — mat.

„Du mangler jo baade utdannelse og anlæg for noget andet, vennen min. Saa jeg forstaar ikke, hvad du nu tænker paa,“ sa tanten — fremdeles smilende.

„Nei, jeg vet ikke selv heller,“ indrømmet Ragna, mens rødmen bredte sig over ansigt og hals. — Alle damerne hadde tat parti for tanten — den snilde, opofrende tante, som nu i snart to maaneder hadde hat denne unge pike i huset og lært hende op til at bli, hvad hun nu var: en meget flink, huslig pike!

Og den kjolen hun bar, var en present fra samme haand. Alle visste de jo, at det var smaat for postmester Lorck — Bergers svoger. Og godt var det, at de hadde en familie, som kunde træde støttende til.

Ragna hadde selv faat vælge sig kjoletøi og fasong — uten at tænke paa prisen.

„Vælg nu blandt disse,“ hadde tanten sagt og lagt frem for hende en hel haug med kjoleprøver. Og saa hadde hun tat en vakker mosegrøn farve av deilig kvalitet og valgt at pynte den med blomstret silketøi i livlige farver. Resultatet blev udmerket. Kjolen klædde hende og var den første om hvilken hun kunde si: Den har jeg faat aldeles, som jeg ønsket.

Og nu vovet hun at si den snilde tante imot?

Ganske rimelig, at de synes jeg er utaknemelig, tænkte Ragna; men jeg vil ikke lyve for at gjøre hende tillags.

„Hvad har De lyst til da?“ — Det samme spørsmål hadde hun engang før faat fra mor. Men hvor forskjellig det lød nu fra fregattens læber.

„Jeg vet ikke — endda,“ stanset Ragna. Hun var pludselig blit skive for damernes skyts.

Tante Hilda smilte overbærende og gav sig mine av at ville skifte samtaleemne, sendte stekefatet nok engang rundt og nød det hver og en.

Ragna lukket munden halsstarrig. — Om hun pludselig sa alt det, hun tænkte! Hvad vilde de si? Aa, hun hadde en flom av ord, et væld at øse av! Hun skulde forme dem saa fint som den bedste taler — bare hun turde.

For hun visste, hvad hun mente om alle disse damer.

Aanei. Naturligvis fik hun tie — og taale. Men de skulde bare vite, at den stakkars fattige søsterdatter av skibsreder Berger sat der og smilte av dem alle sammen!

„Der er jo mange unge piker fra bra hjem, som tar ut som barnepiker,“ bemerket en, som hittil hadde forholdt sig taus.

„Aaja, det blir nok noget i den genre,“ sa tanten avgjørende og rakte sin fete haand op mot lampen for at ringe paa Marte. Nu skulde desserten ind. — Hun nikket til Ragna, som var sjæleglad over at faa røre paa sig. Hun skulde byde desserten om.

„Ja, den geléen har virkelig Ragna lavet omtrent alene.“

Saa blev der lovtaler igjen. Gelé, saus, kaker — alt skulde opdeles indtil de mindste molekyler, og den halsstarrige, utaknemmelige søsterdatter av skibsrederen var foreløbig glemt.

„Men De er som skapt for et hus De, lille frøken,“ sa fru Berntsen, da hun senere paa aftenen hadde servert nogen av sine bravournumre paa pianoet. — „Netop nytte og — hygge, og saa om nogen aar eget hjem. — — Aa, det er ikke noget at rødme for; den veien vil vi saamen alle. Ja, ja — lykke til!“

„Aa, det haster da ikke, la barnet bli voksen

først,“ sa tanten og slog Ragna let paa skulderen.

„Jeg er atten aar. Jeg vet en, som giftet sig, da hun var tyve,“ sa Ragna og gottet sig over de to røde pletter paa tantens kinder. „To aar forlovet er vel ikke mer end passe?“

„Ja, det var i gamle dage, det. Nu for tiden er de unge helt uskikket til at styre et hus i den alder!“

„Men du sa jo, jeg var flink,“ lo Ragna, som var blit i godt humør igjen.

„Tøv! Du er da ikke forlovet, du?“

„Aanei, fru Berger. De behøver ikke ængstes for Deres protegé. En forlovet ung pike har et ganske andet uttryk i øinene,“ sa fru Raade avgjørende og gav Ragna et litet puf henimot pianoet. „Se saa. La os nu faa litt musik til, før vi gaar. — — Jeg hører forresten paa Deres spil, at De endda ikke er skudt med Amors pil. De er ialfald ikke mer end saavidt saaret i de ytterste lag,“ føiet hun til, da Ragna hurtig vendte sig mot pianoet for at skjule den væmmelige rødmen, hun pludselig følte i kindene.

Da hun hadde levert det ønskede musiknummer, vendte hun sig mot fruen:

„Hvordan spiller den, som er forelsket da, fru Raade?“

„Aa! Det interesserer Dem! — Jo,“ — hun sænkte stemmen til fortrolig hvisken: „Da er

der mer inderlig følelse, mer foredrag i spillet. Ja. De blir ikke fornærmet? — Langtfra! — — En sjasker ikke slik iveri. Notabene: den, som er musikalsk. Den umusikalske kan jo ogsaa spille; men der er ikke sjæl i musikken, den bærer ikke bud fra en, som brænder efter at gi sine følelser uttryk. Forstaar De?“

Ragna nikket med et skøieragtig glimt i de mørke, graabrune øine. — Hun var ganske vakker, der hun sat i det flatterende, røde lys fra maaneskinslampen over pianoet. Sommerens friske, rødbrune farve var blit dæmpet; de fire — fem fregner over næsen hadde foreløbig trukket sig tilbake. Haaret hadde faat, hvad onkel Klaus kaldte, voksen sveis. Det laa ikke længer i en nøken flette rundt et glatkjemmet hode, men hadde pustet sig ganske let op foran og paa siderne og laa bak i nakken som en langagtig løst flettet frisure, der klædde hende bedre end den mer backfischagtige flettekrans, hun før hadde yndet.

— — „Man maa altsaa være forelsket for at spille vakkert?“

„Helst det, ja. Men det er ikke dermed git, at alle forlovede musikalske spiller vakkert; teknikken har ogsaa litt at si. Allikevel er jeg viss paa, De kan spille vakkert, naar De vil — for De har fantasi — en smule for meget kanskje.“

Ragna vilde gjerne ha spurt og hørt mere. Dette interesserte hende. At hun var musikalsk, men manglet utdannelse, var noget hun visste altfor vel. — — Der kom fattigdommen igjen. Aa, hvor den stængte paa alle omraader.

Fru Raade blev indviklet i en samtale paa andet hold, og Ragna fortsatte at reflektere videre — for sig selv.

— — — —

Da gjestene var gaat og alle vinduer slaat paa vid væg, gik onkel Klaus smaanynnende omkring i stuerne i bonjour og uten stivetøi, og smaasnakket indimellem med sin kone. Ragna var gaat ovenpaa.

„Hun var vakker ikveld, du. Merkelig hvad klærne gjør, Hilda.“

„Ragna, mener du? — Aaja. Kjolen er klædelig; bra om hun selv var mer tækkelig og beskeden i sit væsen overfor ældre.“

Skibsreder Berger stanset i sin vandring og stillet sig bent ret op og ned foran sin kone: „Ikveld gjorde hun da ikke noget galt?“

„Jo. Hun — hun er saa opsætsig og fryder sig formelig, hver gang hun kan faa sagt mig imot. Sat hun ikke og gjorde sig til av, at hun ikke ekstimerte husarbeidet mer end som saa.“

Fru Hilda strøk haandflaterne raskt mot hverandre, og det som fløi av hænderne var lik nul.

„Hm. Ja, det var litet det, ja. Men det er

naa en bra, god pike da, Hilda. Husk paa, hun er ung — ung og uerfaren, men godt lastet; det siger jeg endda. Det er rørendes at se og høre hende snakke med smaajenterne.“

„Ja. Se bare dér! — Jeg har engang for alle sagt, at jeg er villig til at tale deres sak i barnehjemskomiteen. Men neitak. Nu er hun pludselig slaat om og ber mig ikke nævne dem der med en stavelse. Hun liker ikke barnehjennene, — barnene blir uretfærdig behandlet der, siger hun. Og disse — disse to trænger mer end almindelig kjærlighet!“

„Ja, ja, — det gjør de vel ogsaa,“ sa Berger og fortsatte at spasere.

„De er saamen kjærlige nok paa Emmaus, Klaus! Barn har da ikke godt av at bli kysset og klappet i det uendelige?“

„Nei, nei, nei. Hm. Hun mener vel, at der er for mange, saa at man skjærer alle over en kam istedetfor at ta hver for sig og studere enhvers karakter. Ja, ja. Hun har snakket med mig om noget slikt, og jeg — jeg kan tænke mig, det maa til det derre der.“

Fruen lukket vinduet i spisestuen med et kraftig smeld.

„Hvad vet nu du om barneopdragelse, Klaus?“

„M—nei, desværre. Jeg har jo ingen erfaring, Hilda,“ sa manden tørt og stirret tanke-

fuldt ind i lampens lysflamme, mens pipen hang tung og utbrændt i mundviken.

„Ja, la os nu komme os til ro. Jeg sørger ialfald ikke over, at vi kan faa nattero og slippe alle de tusen sorger og bekymringer, som følger med forældrepligterne.“

„Nei, nei, nei, — naturligvis. Men — hm. — De har vel litt glæde ogsaa. Se naa Ragna! Var det vor egen datter, Hilda, vilde du vel si, du hadde hygge av hende. For jamen er det en grei, kjæk jente.“

„Ja, jeg har hørt det saa ofte nu, Klaus! Du har bestandig forkjælet din søsters barn! La os se at komme til køis nu. Vil du slukke maaneskinslampen?“

— — — Da skibsreder Bergers frue var gaat ind i soveværelset, stod skibsrederen endnu et par minutter og saa utover det maanebelyste hav.

Han husket tydelig en slik oktoberaften for mange aar tilbake. Han var styrmand og hadde sin vaktørn ved rattet. Sjøen laa badet i maanelysets sitrende sølvstraaler. Det var anden tur efter hans bryllup med den vakre, livlige Hilda Wold.

Hjemmet han hadde forlatt, var et mønster paa huslig orden — og overgik alle hans jevnlike i utstyrets flothet. Og hans unge hustru satte sin ære i at gjøre alt saa tiltrækkende som mulig. — Han længtet hjem.

Da kom vakten for at løse av.

„Gratuler mig naa, gut! Jeg er blit pappa. Kona har faat tvillinger! Alt all right! Telegram like før vi stak ut fra Langesund,“ ropte han stolt.

Skibsreder Berger kjendte endnu den følelse av misundelse, som vokste op i ham ved at se kameratens glæde. Han saa for sig hjemmet hans, konen, de smaa — saa hvordan hele huset pludselig var blit forvandlet til et hjem, et virkelig hjem, hvor der grodde liv av liv. Hos ham var det dødt.

Det var den gang . . . Ikveld var det like-dan . . . Eller kanskje værre. Dødt og stille. Alt paa plads, alt all right indtil de mindste detaljer.

Han drog et langt, langt suk. Der var ingen som hørte ham. . . . Da skar en ung, lys pike-stemme ind i stilheten:

„Ut vil jeg! — Aa, saa langt, langt, langt over de høie fjelde! Her er saa knugende, tærende trangt, og mit mod er saa ungt og rankt —“

Da lød der et dunk i taket, og hans kones stemme overdøvet resten av sangen:

„Det er over midnat! Husk paa Marte, som skal tidlig op!“

— — — —

Farvel maaneskin paa blinkende havflate . . .
Farvel gamle drømme — — — —

Han var jo en velstaaende skibsreder, hadde
en flink kone og et nydelig hjem og — —
kunde glæde sig til en nattesøvn, som ikke blev
avbrutt av barneskrik og klynk og klage — —
— — — —

I et aapent hjørnevindu i tredje etage i en av leiekasernene paa Drammensveien laa en ung pikeskikkelse halvveis utenfor vinduskarmen. Hun ændset ikke at det snedde tæt, og det graa-brun-gule haar fik et lysende diadem over sig. Først da diademet begyndte at smelte, og det dryppet nedover øine, kinder og hals og tilslut silret nedover ryg og bryst, — trak hun sig tilbake, idet hun rystet den vaate hodebedækning av sig. — —

Slik saa den trikken altsaa ut. Endelig var der gaat et lys op for hende. Den stangen, som stak op i den ledningen, satte troldommen igang. At ikke Hans kunde forklaret hende dette mere greit, saa hun hadde sluppet at bry sin hjerne med at utmale, hvordan det egentlig gik til at en vogn kunde gaa uten hverken benzin eller damp eller hestekræfter. — — Slik altsaa. Og saa to forskjellige linjer, — en for op- og en for nedgaaende. Saa liketil.

„Støter de aldrig paa hverandre?“ hadde hun spurt.

„Du er da ikke dum, Ragna? De kan da vel styre,“ hadde han svaret.

Var hun græsselig dum, eller var Hans græsselig upædagogisk, siden han ikke kunde tænke sig ind i, at hun var fuldstændig uvidende om alt, som angik hovedstaden? Da hun kom igaar- aftes, blev hun blændet av lyshavet og menneskemængden, som bølget opover Karl Johan.

„Det er vist noget paafærde?“ hadde hun sagt til tanten, da de fra Rosenkrantzgaten gjorde en sving om den store landskjendte trafikaare, før de fortsatte ut over Drammensveien.

„Hvad mener du?“

„Der maa være fulde folk eller slagsmaal.“

„Uskyldige barn! Klokken er syv. Det er alle forretningsfolkene, som skynder sig hjem.“

„Slik mængde?“

„Ja — og saa en del andre naturligvis.“

Saa bredt og rummelig alt var, og slik en fart! Alt og alle hadde det jo travelt. Selv smaabarnene gik som det gjaldt livet. Automobilene tutet og skar sig vei, hvor det saa ufremkommelig ut; trikken suste og hvinte og kimte, og nydelige parhester med klingende sæletøi sprængte avsted like foran dem og forsvandt i en sidegate. Det var kongens hester. Derborte har vi stalden, hadde tante sagt. Men hun

hadde ingen stald set, bare en lang, flot murbygning, hvorfra det lyste gjennom store og smaa vinduer.

„Og her har vi Nobelstiftelsen. Ja, du kjenner vel ham?“

Hun hadde vel set gyselig dum ut, for tanten hadde ledd og spurt, om hun kanskje trodde Nobel ret og slet var et adverbium, og det aller dummeste var, at hun ikke hadde forklaret sig — naturligvis visste hun, at det var en rik svenske, som het slik; men tanten hoppet saa fort i samtalen, at Ragna rak ikke at svare, før hun var langt borte i noget andet — spurte og svarte i et aandedrag, saa Ragna hadde sittet ganske forfjamsset og pligtskyldigst ledd hist og her, hvor hun trodde det skulde betyde en vits.

Nei, maken til talegaver! Og slike hop og kolbøtter hun gjorde! Jo, hun hadde nok øvelse i at konversere. Hun sat ikke beklemt og trykket ved ikke at kunne finde paa noget at snakke om.

Og saa kjæk! En kvindestemmeretsdame hadde hun tænkt sig noget mere mandhaftig og uskjon og uten sans for at klæ sig vakkert. Men tante Nini var søt og kvindelig. Hun lignet far med de store uttrykksfulde øine, som mindet om blaa himmel en sollys septemberdag, bare at tantes var koldere og blikket mer kritisk. Og saa hadde hun en liten bunke rynker

ved øinene, hver gang hun smilte. Det hadde far ogsaa. Men var fars ansigtsfarve for frisk, saa var tantes for blek. Bare naar hun blev rigtig ivrig, kom der en nydelig rødme i kinderne. Og naar hun smilte, mistet hun de skraalinjerne ved mundvikene.

Jo, hun var storartet tante Nini. Aa, slik som hun diskuterte med onkel igaaraftes om frit skolemateriel! Saa morsomt og træffende hun fik sagt det. Rimelig at hun var beundret og avholdt av kvindesakens tilhængere. Hun maatte ta sig glimrende ut paa en talerstol, høi og slank som hun var.

— — — Det var tidlig endda. I hvert fald var hun først oppe. Der hørted jo ingen lyd i nogen av sideværelserne. Hadde hun nu bare hat vaskevand, saa var hun fiks og færdig til frokosten. — Hun la sengklærne sammen paa en stol og slog sofaen igjen, bredte et tykt, rutet teppe over, som dækket diverse huller i trækket og ordnet sofaputerne i hjørnet.

Her var ikke paa langt nær saa hyggelig ved dagslys. Møbeltrækkene var falmet og skidne, de blomstrete satinsbetræk paa puterne likedan, og hvor hun snudde sig, laa der tykt med støv. Alt dette hadde lampelyset lagt et slør over.

Jeg kan jo tørre støv, tænkte Ragna og saa sig om efter en passende støveklut. Nei. — Ja, da spenderer jeg virkelig et av de rene lomme-

tørklær i reisevæsken. Noget maatte hun da bestille. Avisene hadde hun læst, og titelen paa de par bøker paa bordet var ikke videre tiltrækkende. Desuten yndet hun ikke at læse saa tidlig. Hun maatte røre paa sig. Koldt var det ogsaa. Hun trak en blaa golfjakke paa og gav sig til med støvtørringen.

Slik moro! Bare efter berøringen med bordbenene var den ene side av lommetørklæ mørkegraat skjoldet.

Tante Hilda hadde lært hende, at man altid skulde begynde med benene først, før man var blit træt av det øvrige. — Der var nu flere maaneder siden hun var under tantes kommando; men denne ordre var gaat hende aldeles i blodet.

Der stod to store viftepalmer paa høie, sorte sokler. Hun strøk med haanden over et av bladene. Det burde hun ikke ha gjort — — nu saa den ogsaa ut som en støveklut.

Gyselig moro at faa de bladene til at skinne — blanke og rene.

Hun turde ikke vove sig ut i kjøkkenet; hun maatte gaa gjennem spisestuen, og hun var ikke viss paa om hendes fætter laa der eller ei. Men pyt san. Ute paa balkonen laa der en god del sne — tung og vaat.

Døren var trang, og hun maatte sætte knæet mot for at faa den op. — Hun fylgte begge

underskaalene, efter at hun hadde løftet planterne ned paa gulvet.

Et nyt lommelærklæ maatte sætte livet til. — Sandelig var det gyselig ikke at ha vand, men hun følte formelig hvor uvel de stakkars blade maatte føle sig med det tykke lag av støv. — Hun sølte litt, men støvekluten skulde saa allikevel ofres, den kunde brukes til gulvklut, før den gik i vasken.

Da de stod paa plads igjen, skinte Ragnas øine omkap med bladene.

Men nu var det ogsaa paa tide at fjerne alt, som kunde vidne om hendes nærværelse. Det gik inde i spisestuen.

Ragna banket paa døren.

„Nei, naa — — er Dere blit syk, frøken?“

„Nei. Hvordan da?“

„Saa tidlig oppe da? Klokka er 'ke halv ni endda. Og det er jo søndag! Det blir længe at vente paa mat, det; for før elleve spiser nok ingen her i huset. Var jeg Dere, vilde jeg lægge mig.“

En hjertelig lang gjesp endte hendes hjerteutgydelser, mens hun ristet op i koksovn og puttet ved indi.

„De glemmer flisene!“

Ragna stod interessert og iagttok hende. — Piken lo og heldte noget ut av en halv ølflaske. Det dryppet ned i askeskuffen. Saa lukket hun

den inderste dør til og heldte koks paa og stak en brændende fyrstikke ind gjennem sprinklerne.

„Se saa. Nei fliser har vi ikke tid at klusse med, maa De tru. Det brænder saa godt med parafin, saa.“

Ragna følte sig iveien. Det var tydelig at piken ikke brydde sig om at ha et par fremmede øine over sig. Hun saa ut til at ha mest lyst til at krabbe tilkøis igjen, søvning og ustelt som hun var. Haaret var besat med krølnaaler, og trykknappene sprat op i ryggen, og ansigt og hænder fortalte om vandskræk. — Men hun lysnet, da Ragna, efterat ha vasket sig paa kjøkkenet, sa, hun vilde ta sig en tur før frokost:

„Vil De være saa snild at lukke døren til balkonen om en stund. Der maa luftes.“

„Naa. Jasaa. — Der ligger avisen. Vil Dere ikke — nei, det er sandt — advokaten skal ha den paa senga. Ja, god fornøielse da,“ ropte hun efter Ragna, da denne sprang let nedover trappene.

Hun hadde tat paa sig den nye, brune dragt, den som skulde brukes paa ski- og kjælke-aturene — med golfjakken under. Og en splinterny sort skindbaret sat kjækt paa det brune haar. Den hadde hun kjøpt for lommepengene, onkel Klaus hadde stukket til hende. Et langt, smalt skjærf i samme smak hadde ikke været

av veien; men slikt fint skindtøi kostet jo ustyrtelig og ikke var det bra for halsen heller, hadde far sagt. Muffe kunde hun ikke utstaa, ikke om den kom dalende ned fra himmelen, kunde hun bekvemme sig til at bruke slikt dingeldangel paa maven, — det forekom hende likesaa latterlig som slør og øredobber.

Nei. — De nydelige skindvottene mor hadde spendert, holdt hænderne varme nok. Hun hadde aldri følt sig saa velklædd nogen vinter. Blev det riktig smeldende koldt, hadde hun den graa, fjorgamle kaapen. Den var da heller ikke værst, selv om den ikke var tiptop moderne — —

Op eller ned? Hvor laa nu byen henne? Jo, de var kommet nedover den skraaningen. Nu saa hun det paa trikkens skilt ogsaa — Jernbanetorvet. — — Hun kunde da umulig gaa sig vild, naar hun fulgte sporveislinsen. Og saa kunde hun jo sproget!

— — — —

En efter en seg de ind til frokostbordet hjemme hos advokat Selberg, Ragnas onkel, mand til fars søster, tante Nini.

De skulde ha frihet om søndagen til at ligge saa længe de hadde lyst. Var der en og anden som fandt for godt at tilbringe formiddagen i sengen med en bok — gjerne det. Nogen smørbrød og en kop kaffe var fort gjort at faa istand. Søndagen het da ikke hviledagen for ingenting.

Men idag hadde de anstrengt sig samtlige. Klokken ni og en halv sprat gardinen op inde i egteparrets soveværelse, og advokaten kikket ut paa veiret.

„Snedd inat. Fire grader. Knap nok til skiføre. Ja, ja. Det er ophold naa da. Majen skal vel op i Nordmarken. Hun faar ta pikebarnet med. Haakon skal vel paa Frogner — fin skøiteis.“

Advokaten tasset rundt i tøfler og underbukse, mens hans bedre halvdel sat foran speilet og ordnet sit lyse haar til en ungdommelig frisure.

„Du behøver ikke ha bekymring for Ragna. Hun har et egte Lorck-fjæs. Hun lægger sig ikke til at tute om hele huset gaar sin vei. Hun er ikke raadløs — neida mand! — Stive-tøiet ligger i det brune papiret. Er der hul paa strømpen? Ja du faar vente til jeg er færdig med haaret. Jeg bad Gudrun stoppe, men hun har naturligvis glemte det. — — Ja, Ragna ligner sin farmor. De graabrune øine er familiearv. Du skal se hun blir pen, bare dette litt stive, keitete væsen faar sliping!“

„Keitet er hun da ikke.“

„Aanei, det er kanskje heller et slags fortøttet tankeliv, som gjør hende saa tilknappet. Hun har godt av at være her en tid, saa tankerne kan omsættes i ord.“

„Ja, her flyter de da let nok, fri og bevare

os,“ sa advokaten gjespende. Han stod bak sin kone og tok paa sig snippen foran speilet.

„Ja, det levende ord er en magt nu for tiden.“

„Tja — klingende fraser er der nok av. Men praksis slaar teori ihjel, Nini, — det er det sørgelige faktum.“

Fruen la netop nettet over frisuren og vær- diget ham ikke et svar.

Det lyse, skarpe ansigt med de intelligente blaa øine dannet en sterk kontrast til hans trilrunde. Men de smaa, plirende brune øine over en gulerot av en næse vidnet om, at man- den ikke var tapt bak en disk. — — — „Se saa. Naa begynner Majen at kommandere.“

Fra sideværelset hørtes en flom av ord. —

„Lugt — parafin — uhygge — dovenskap,“ strømmet med mange variationer ned over Gud- runs ufriserte hode. — „Naa har hun fyrt op med parafin igjen. Aa! Faa hende til at lufte da, Otto, og se efter at der ikke er helt op- skrudd.“ — — —

„Her er jo koldt?“

„Ja, det er en koselig søndag morgen!“ ropte Majen ærgerlig. „Og maa jeg byde dig en slik kaffe! Koppen er halv av grudd!“

Gudrun stod bøiet over ovnen og ristet av alle kræfter.

„Det har brændt, det tør jeg sverge paa. — Ja, hu den nye frøkna saa det!“

„Du verden! — Ja, sover hun?“

„Ikke slik som du roper,“ sa faren.

„Hu er gaat ut for længe siden, og hu har lufta og tørru støv og ordna efter sig.“

„Langt fra,“ sa Majen. „Jentongen er jo ikke kjendt. Slike smaabydamer pleier være livende rædde for at gi sig ut paa egen haand her inde.“

„Se sjæl da, vel.“

Jomen var det sandt. Baade fru Nini og advokaten gik ind i dagligstuen for at forvise sig.

Da ringte det.

Ragna kom rødkindet og straalende tilbage fra sin første spasertur i hovedstaden.

„Brændte det ikke da Dere gik, frøken?“

Ragna saa paa piken med et eget smil.

„Jo, parafinen brændte ialfald. Her var god fyr.“

„La naa mig komme til. Du maa spikke fliser, Gudrun. Se her! Veden ligger jo hel den. Har dere ikke en lang vedpinde da, saa vi kan faa en skikkelig flis?“

Ragna gik stille ut i entreen og hang tøiet fra sig. Hun hadde vondt av onkelen. Han var baade for tyk og uvant med denslags arbeide.

„La mig! Saa tak. Det er nok fliser.“

Og før nogen faldt paa at protestere, blusset et baal op, som straks bragte lunhet og hygge

ind i den kolde spisestue. Et par øser koks og det knitret ganske gemytlig.

Gudrun forsvandt stiltiende med kaffekjelen.

„Frøkna har heldt den paa for fort. Det er 'ke mi skyld!“

— — „Hvor har du været, barn? Sæt dig naa og spis. Sulten som en skrub vel. Ha den jakken paa. Vi har luftet. Send brød rundt. — Naa, se der har vi Haakon syvsover.“

„Klokken er bare ti den.“

„Ja, det er til ære for Ragna. — Ja, du sætter vel pris paa vore anstrængelser, Ragna! Vi er tidlig oppe for din skyld allesammen.“

Ragna lo.

„Tidlig? — jeg har gaat helt nedover Karl Johan og kjørt med trikken tilbake. Ja, jeg gik helt ned til en jernbanestation nede ved bryggerne. Græsselig moro at se i alle vinduene!

„O, landsens uskyldighet!“ utbrøt Majen med en ugenert gjesp, — „kikke i butikvinduene søndag morgen! Nei, Ragna. Du er sandelig for interessert! Ja, ja. Du løper vel hornene av dig! — Hvad synes du saa om Karl Johan? Nydelig gate? Hvad?“

„Jada. Men den tar sig ganske anderledes ut paa prospektkortene.“

De lo og Ragna saa sig forvirret om.

„Slik er hele livet du,“ sa onkelen. „Virke-

ligheten skuffer. Paa papiret og i fantasien ser alt saa vakkert ut.“

„Aa, jeg saa da et maleri i et vindu. Det skulde betyde havet, men det var ikke paa langt nær saa pent som virkeligheten.“

„Ja, ja. Undtagelser fra regelen. La os nu faa litt mat. Se saa, der har vi kaffen for anden gang. — Du sov daarlig inat da, kan jeg forstaa.“

„Nei tak. Jeg sov udmerket, men —“

„Men?“

„Ja“ — Ragna blev rød — „jeg hadde glemmt at sette stoler foran sofaen, saa tepperne flere ganger gled paa gulvet.“

„Og endda sov du udmerket,“ lo tanten. „Ja, ja. Nu har du lært det. Forresten skal du snart faa ligge i en skikkelig seng — bare vi faar springmadrassen fra salmakeren.“

„Jeg synes den har været der temmelig længe nu,“ sa advokaten.

„Tja —“ fruene, som sat i morgenkjole, slog ut med henderne. „Geld, geld, min ven! — Ja, du ser saa forbauset ut. Men den koster femten kroner! Og vi har ikke netop savnet den før.“

„Ja, la nu de pengesorger fare.“

„Hør — jeg blir hjemme iformiddag, maa utarbeide foredraget om „Vore hjems luksus“ — jeg skal jo indlede diskussionen.“

„Du vet vel, at mamma holder foredrag om alt mellem himmel og jord, Ragna? Har du et emne, saa bare gi hende det, hun faar alt til, barneopdragelse og moral og huslig hygge og vor økonomiske sans, — ja, jeg vet ikke, hvad du ikke har talt om.“

Moren lot, som hun ikke hørte. Hendes øine var fæstet paa avisen ved siden av tallerkenen.

„Nei, vil dere høre! — Fru Eliassen talte igaar i U. P. K. om arvelighetsteorien belyst fra livets praksis. Hvad gir dere mig for den! Og hun som efter alt at dømme har en drikfældig mand og et kadaver av en søn. Ja, en kan tale om ublufærdighet!“

Majen gjespet og strakte sig dovent.

„Hun taler vel av erfaring da. Det skulde ha været interessant at ha hørt hende.“

Fruen læste halvhøit nedover.

„Ja, efter referatet at dømme ser det temmelig magert ut. Men det kan jo være avisens skyld. Jeg vil rigtig haabe, at jeg blir anmodet om at levere hele manuskriptet til de største avisene. Disse uintelligente referenter kan jo fuldstændig misopfatte et foredrag; de radbrækker slik, at en knapt kjender sine egne ord igjen.“

„Det gjælder at ha god orden, grei disposition, Nini, saa man kan følge traaden fra først til sidst.“

„Ja! Som om ikke det er min styrke, Otto,“ sa fruén indignert og skjænkte sig en ny kop kaffe.

Den seksten-aarige Haakon sat tyggende og læste i en avis, mens han skjænkte kaffe. —

„Sølekoppen! Ser du ikke da,“ ropte søsteren. „Uf, nei — disse avisene!“

„Ta dig en selv du, saa kan du la os andre være ifred,“ sa moren og fortsatte at læse.

„Er det ikke koselig, Ragna? Her læses altid til frokost, men saa er vi overnervøse alle sammen ogsaa.“

„Nei, hør paa frøken dydig,“ gjeipet Haakon.

„Du er selv den værste. Du læser, naar onkel Karl er her og du.“

„Jeg har virkelig ikke tiltalt Dem, min unge mand. Undskyld! Behag at fortsætte Deres interessante læsning.“

„Tak for mat! — Jeg tar mig et bad, saa meget dere vet det. Jeg var saa træt igaar, saa jeg orket ikke.“

„Ja, du kom ikke hjem før klokken halv to. Jeg hørte dig nok.“

„Majen!“

Fruén saa et øieblik op fra avisen.

„Ja mamma!“ lo datteren. „Vi var selvfølgelig paa Teaterkafeen efterpaa, og der hadde jeg den ære at bli præsentert for den store digter! Gyselig genert forresten.“

„Var du!“ bruste Haakon ut med sin grove stemmeskiftingsstemme.

„Majen genert!“

Moren rystet paa hodet med en mine, som skulde betyde bekymret. Men Majen lo.

„Nei, jeg har da heldigvis lært at optræde. Eplet falder ikke langt fra stammen. — Au revoir!“

Majen slentret ut med en træt mine. Ragna saa langt efter hende. Hun var moren i en forbedret utgave; men øinene hadde en dypere blaa farve, og munden var finere formet. Der laa over hele hendes person en slaphet og likegyldighet, som gjorde hende flere aar ældre, end hun var, tiltrods for at hun til frokosten bare hadde haaret hængende i en tyk, lys flette nedover ryggen. Der fandtes ikke noget igjen av backfischen, og samtidig savnet man den modne kvinde.

Ragna sat og misundte hende det sikre, overlegne væsen. Bare tyve aar — og saa voksen. Aa, hvor meget hun hadde at lære!

„Bade søndag formiddag,“ mumlet Haakon og skjelte bort paa faren. Men denne hadde bare med et halvt øre fulgt konversationen og lot ikke til at ville bruke sin faderlige myndighet.

„Hm. Møte i Frimurerlogen iaften. Jeg gaar dit.“

„Naa. Og jeg klokken seks i stemmeretsfor-
eningen. — Du Haakon?“

„Hø. Vet ikke jeg. Hadde tænkt at be no-
gen gutter med hjem til aftens.“

Han saa prøvende paa moren.

„Ja, det var leit. Men det er Gudruns fri-
søndag, og Majen kommer vel ikke fra aketuren
før sent. Det faar være til en anden gang,
gutten min.“

„Saan er det bestandig. — Naa har jeg væ-
ret hos de andre flere ganger og hat det saa
svinagtig kjækt! Men aldrig har dere tid til
at —“

„Hysj da, gut! Ikke vær saa høirøstet,“ av-
brøt faren ham. „Vi er da ikke tunghørte. —
Hvad gjælder det?“

Han la avisen bort og tømte kaffekoppen,
puttet avisen i lommen og reiste sig.

„Jeg tænkte at be Strøm, Brustad og Johan-
nessen med hjem til aftens. Vi kunde være paa
mit værelse; men ingen blir hjemme.“

„Naa, naa. Ja, men kan ikke Gudrun bytte
fridag, Nini?“

„Langtfra. Nei, jeg siger, han kan faa dem
en anden dag — en hverdag.“

„Javel. Du faar slaa dig til ro med det,
gut.“

— — Ragna sat den hele tid som femte hjul
til vognen. — Slik frihet i tale og manérer

hadde hun aldrig drømt om. Men hun følte sig ikke trykket. Tonen var let og stemningen ganske lys og hyggelig trods den tilsyneladende uenighet.

Enhver gik sin egen vei her og fulgte sin egen lyst uten at ta hensyn til sine omgivelser. Det maatte igrunnen være kjækt at ha det slik.

Hun maatte uvilkaarlig tænke paa onkel Klaus. — Lyst! — Lystjagt hadde hadde han kaldt hende. Hvis det liv, Majen førte, hørte ind under kategorien lystjagt, saa skulde hun allikevel ikke ha saa meget imot det. Dengang hadde hun nærmest tænkt paa en som bare levde for at pynte sig og nyde livet. — Men Majen var jo telegrafistinde og hadde sine pligter — efter onkels mening en nyttig skute altsaa.

„Naa Ragna! Hvem gjælder smilet?“

Ragna skvat til og blev rød under tantens granskende blik.

„Hvem har du lyst til at bli med? Nu har du hørt dagens program.“

„Gaar det an, saa vil jeg helst bli med dig — hvis ikke — —“ hun stanset pludselig. En tanke slog som lynet ned i hende. — „Jeg skal gjerne stelle for guttene, hvis du vil — bare jeg faar vite, hvor jeg skal finde alt —“

„Haakon!“

Han hadde dradd sig ut i hjørnestuen — mis-

fornøid og ærgerlig over de skuffede forhaabninger.

„Hvad er det?“

Han stod mut og morsk i døren med hænderne i bukselommerne.

„Si det nu, Ragna!“

„Jeg skal gjerne stelle aftens for dere, siger jeg — om du vil.“

Ansigtet myknede langsomt, og noget likt skamrødme og et forlegent smil fløi henover det.

„M—ja. Kan du da?“

Moren iagttok ham med et muntert smil.

„Forelæg hende først spisesedlen, saa siger hun nok fra, om hun kan tilberede et saa lukullisk maaltid.“

„Hø. Det er bare smørbrød og chokolade det — med krem til.“

Han saa spændt paa Ragna. Gudrun fik aldrig fløten stiv nemlig. Der laa gjerne noget tyndt skvip paa bunden i glasskaalen med smaa klatter oppaa.

„Jada! Det klarer jeg nok.“

„Bravo, Ragna! Ja, sandt at si, saa tror jeg du ikke vilde like dig paa mit møte. Din onkel kan ikke, hvor gjerne han end vil, ta dig med. Majen har sin faste klik, og den bør du helst bli kjendt med indendørs. Ja, saa er det Haakon igjen.“

„Det er ikke mening i, at Ragna skal være

hjemme første søndagen, hun er her," sa Haakon med tyk stemme. Han stod og fingret paa portierens frynser og følte sig ganske overvældet av denne tingenes heldige vending.

„Put! Jeg blir her nogen søndage til,“ lo Ragna.

Tante Nini nikket sorgløst.

„Det liker jeg, Ragna. Men du faar kjøpe litt paalæg selv. Delikatessen aapner klokken fem. Se her har du en krone, mens jeg husker det.“

„Krem da!“ ropte Haakon.

„Aah! Ja, ja. Her er nogen ører til. — Chokolade faar du av Gudrun. Og melk har vi alt faat. Ja, ja. Jeg skal paa foredraget. Gjør nu som du er hjemme. Spil, læs, hvil dig; find frem hvad du har lyst paa. Du har din frie vilje, vennen min.“

„Jeg vil helst gaa i kirken. I Vor Frelser præker biskopen idag.“

„Gjør han det? — Jasaa. Ja, ja. God fornøielse. Vi spiser klokken tre.“

— — Da Ragna stod færdig for at gaa, med sin egen konfirmationssalmebok i sort fløielsbind med sølvkors paa i haanden, kom Haakon ut i entreen.

„Jeg skal gjerne følge dig, hvis du vil.“

„Har du lyst da?“

„Ja da. Det var græsselig snildt, at du vilde

bli hjemme. Det hadde aldrig Majen gjort, ikke om jeg hadde tigget hende paa mine knæ! — — Hun kan forresten heller ikke,“ kom det halvhøit, idet han smeldte døren igjen efter dem. Ragna var ikke viss paa, hvad det var, Majen ikke kunde. — — —

Da de var kommet et stykke nedover Drammensveien kremtet Haakon et par ganger.

„Jeg skal gjerne bære — — den derre salmeboken, den faar plads i lommen, tænker jeg.“

Ragna saa paa ham og smilte.

„Jeg generer mig ikke for at vise, at jeg skal i kirken. Gjør du?“

„Goddag, Brustad! Vel møtt ikveld!“

„Aa!“ — Der gik et lys op for Ragna. —

„Var det derfor, Haakon? Han saa forresten kjæk ut.“

„Ja, men han kan være forfærdelig til at harcellere, naar han vil, og han kan lave en hel historie av den — den fløielen, hvis han har set den. Men det er kjækt, han faar se dig ikveld; da harcellerer han nok ikke. — For saan er han, ser du.“

Hvad dette saan skulde betyde, var Ragna ikke helt sikker paa. Men det forstod hun, at han igrunnen var fornøid med sin smaabykusine — selv om hun gik med fløielssalmebok paa selve Drammensveien.

Hysj! Det er bare mig! Ikke en lyd, Ragna!
„Hvisk ialfald — græsselig stille da!“

Majen kom ind paa strømpelæsten klokken tre om natten og vækket Ragna ved at skrue paa lyset.

Ragna havde ikke tænkt at rope sin forbauselse ut, men satte sig op i sengen og gned øinene.

„De sover vist ikke. Jeg synes, jeg hører nogen snakker.“

„Aagid, ja. Da slukker jeg straks. Tænk om mamma kom ind!“

Et knep, og hun puttet sig halvt avklæd under dynen.

Da tok det i døren. — En elektrisk lommelygts straaler blev sat bort paa de to i sengene.

„Naa.“

Saa gik hun likesaa sagte ut igjen.

Begge hadde snud ryggen til, og Majen hadde forsøkt sig med nogen smaa snorkelyd.

„Tak skjæbne,“ hvisket hun, da hun igjen hørte moren snakke i sideværelset.

„Ja, naa var du heldig, men —“

„Men?“

„Ja, hvad skal jeg si, hvis hun spør, naar du kom?“

„At du ikke vet det, vel.“

Ragna blev rød, der hun laa i mørket. — Hun kunde jo ikke fortælle, at tanten hadde paalagt hende at se paa klokken, naar Majen kom. Skjænde paa Majen var det samme som at bli uvenner med hende. Hun fik være glad til, hun vilde dele værelset med hende.

„Ja, du sladrer ikke, — saa lumpen er du vel ikke.“

„Neida,“ sa Ragna halvhøit. Nu var det ikke farlig, om de blev hørt. Majens klær var spar- ket av, og inspektrisen hadde været der.

„Ja, jeg er søvnig — hat det gyselig kjækt! Aa, du kan tro, det er et vidunderlig veir — nydeligste maaneskin og klingende føre. Men gid! Jeg har rispet læggen min. Visste jeg bare, om det var mere borvand — det svir gyselig.“

Ragna var for en gangs skyld udeltagende. At Majen nu laa og ventet paa at bli opartet, var klart. Men nei. Nu fik hun hjelpe sig selv.

„Godnat.“

Ragna gjorde sig rigtig søvning i stemmen.

„Uf — —“

Men Ragna var og blev haard. — Det var forresten umulig at snakke naturlig med Majen nu. Der var borvand. Hun hadde selv kokt det igaar, da Haakon kom hjem med et blodig knæ. Men naar hun var i en slik klemme, maatte hun faa være iro for at tænke.

Hvordan hun end resonnererte, kom hun til det resultat, at hun maatte si en løgn. Og det var det avskyeligste, hun visste. Hun maatte altid tænke paa slanger og slim, naar hun møtte usandheter — i hvilkensomhelst form.

„Jeg sov, da hun kom.“

Løgn.

„Jeg saa ikke paa klokken.“

Løgn.

For klokken laa paa natbordet like ved sengen, og hun grep den rent uvilkaarlig, da Majen tændte lyset.

„Den var vist halv ét —“

Det var den ytterste lovlige tid, visste hun. Het det klokken ét eller nogen av de andre smaa timer, blev der scener og dermed uhygge i en dag eller to.

At Majen ikke hadde lært endda! Saa ofte som hun hadde faat skjænd baade av tante og onkel.

Undskyldninger og argumenter hadde hun ti

av for hver en anklage, der blev reist mot hende, og de prellet av som vand paa gaasen.

„Men jeg vil ikke bli slimet for hendes skyld,“ tænkte Ragna. „Hun er saa vant med at fri sig fra skjænd ved at lave en løgnhistorie, at det er blit en nødvendighet for hende; men jeg vil ikke.“

Hvad skulde hun saa si uten at lyve og uten at komme i unaade hos sin kusine.

Om hun sa: Ikke spør mig, er du snild — jeg vil saa nødig svare, — hvad vilde tante Nini da si?

Jo, det var den eneste utvei. Og beroliget ved denne beslutning seiret trætheten omsider.

— — — —

„Naar kom du hjem, Majen?“ lød det næste middag.

„Gid!“ lo Majen; „neimen om jeg saa paa klokken. Noget over tolv, antar jeg. Ikke sandt, Ragna?“

Ragna blev blek. Slik hadde hun ikke tænkt sig det. Hun var ute av stand til at svare.

„Nei, det er sandt. Du sov jo som en sten. — Søte dig! Bry dig ikke om den avskyelige klokken du, mamma. Jeg er da saa oplagt idag, saa.“

„Jo, jeg ser det. Du er mørkeblaa under øinene og rød rundt om — og ikke har du sat naaler i haaret. Aanei, du narrer mig nok

ikke. Men Ragna skal fritages for at fortælle noget —“

„Fy, mamma! Var Ragna utset til spion?“
Moren nikkede rolig.

„For jeg hørte dig i trappen klokken tre. — Ja, holder du paa slik februar maaned ut, maa vi sende dig til et kursted i sommer. Saadan natterangel straffer sig. Det bør du huske.“

Majen hostet i det samme. En matbit var kommet i vrangen.

„Ja, der ser du!“

„Aa, velsigne dig! La mig faa lov at være voksen engang da! Du tar dig sandelig ikke saa meget av os mamma. Vi er da vant til at sørge for underholdningen selv, skulde jeg mene. Saa egentlig har du ikke nogen ret til at blande dig i mine fornøielser.“

„Hvad synes du om et saadant svar, Ragna? Vilde du snakke slik til din mor?“

Ragna saa fra den ene til den anden. Men hendes blik blev hængende ved tantens uttryk. Træthet, motløshet, skuffelser stod at læse i hendes ellers saa lysende ansigt.

Og intet hadde hun at si. Absolut intet. Hun følte sig i en pinlig situation. Paa den ene side tanten, som hun baade beundret og forundret sig over og paa ingen maate vilde saare. Og saa Majen, som hun tidt maatte være enig

med i sit stille sind. Det var slet ikke rart, at hun helst gik ut om aftenen.

Det var en hel begivenhet, om alle husets fem medlemmer en aften var hjemme. Som regel var tanten optat med sine mangfoldige møter. I styret her, i komiteer der, — og alltid var hun parat til at gi et indlæg i de tusene saker. Men indlægget maatte paa forhaand utarbeides. Hun maatte snakke med fru dit og frøken dat for at høre deres mening — saa gik hele dagen.

Gudrun regjerte og skaltet og valt etter sit eget hode. Og naar huset stod rigtig paa ende, blev hun bombardert fra alle fire verdenshjørner, til hun flygtet ut paa kjøkkenet i fullstendig oppløsningstilstand. Men et par timer etter var freden gjenoprettet, og Gudrun hadde faat en avlagt bluse av fruen eller et skjørt av frøkenen.

„Ragna er klok nok til at holde sig nøytral,“ sa Majen.

„Ja, ja. Det er absolut det fornuftigste,“ sa tanten.

„Men da skulde ogsaa begge de krigførende magter respektere nøytraliteten, saa den ene ikke bruker hende som spion —“

„Og den anden ikke forsøke at narre hende til at gi falske meddelelser —“

„Uf, nei,“ — avbrøt Ragna; „nu blir her bor-

gerkrig! Kunde jeg bare optræde som fredsmægler; men det skal der talegaver til.“

„Aanei. Bare gaa i skole hos mamma eller meld dig ind i de tolv foreninger, hun er medlem av, saa faar du ogsaa munden paa gli!“

„Ja, gid du vilde melde dig ind i en skikkelig forening, Majen, istedetfor at drive paa med disse natlige eventyr i akebakkerne.“

„Nei, tusen tak, mamma! Jeg foretrækker at tilbringe min fritid i Guds natur istedetfor at bli klemt flat mellem en hærskaare av skvaldrende suffragetter — huttetu!“

„Ja, det er av sine egne, en skal ha det. Gud ske lov at jeg kan se stort paa mit arbeide for samfundet! Skulde man la sig hindre og kue av motstand, blev der intet samfundsopbyggende arbeide utrettet, Ragna. — Velbekomme!“

Tante Ninis ansigt var i dette øieblik mere likt en martyrs end en emancipert kvindes og Ragna kunde ikke andet end synes synd i hende, fordi hun blev saa misforstaat av sine egne.

„Du holder vist med mamma, gjør du ikke, Ragna?“ sa Majen, da moren var gaat.

„Holder med? — Jeg vet ikke, jeg. — Men ialfald synes jeg, du viser forliten respekt for hende. Hun er da din mor!“

„Ah! Hvor gammeldags du er! — Desuten vil du da vel ikke, at jeg skal respektere en

mor, som forsømmer sine egne barn, men præker og arbeider for andres? For det gjør hun! Fabrikpiker og faldne og vanføre og uegte, og hvad de nu heter alle disse forkomne individer, — dem har hun den ømmeste omtanke for og spenderer aften efter aften paa dem, mens hun lar os seile vor egen sjø — bryr sig ikke en døit om hverken vort legemlige eller aandelige vel!“

„Men dere er da ikke forkomne?“ indvendte Ragna.

„Er det ikke, nei. Men se til hvad vi blir! Ja, for jeg skal si dig noget, jeg. Saa langt tilbake jeg kan huske, har vi hat det likedan. Tjenestepikerne har været vore opdragere. Mamma har staat som noget fjernt — os aldeles uvedkommende. Mamma er paa møte — pappa er paa møte; det har været opsangen her i huset.“

„Om du bad hende være mere hjemme da, Majen? Jeg er viss paa, hun ikke tænker, du bryr dig om det.“

„Puh! Naa kan det være det samme. Du har forresten set, hvordan det gaar, om vi en sjelden gang er samlet. Mamma sitter ved sit skrivebord eller læser for sig selv. Pappa ditto, ditto! Og forsøker jeg med litt musik, er der bare kritik fra alle kanter.“

„Men tante kan spille nydelig —“

„Kan ja. Men da kunde hun lære mig paa

en finere maate. Nei, Ragna — tak for mat. Du kommer ingen vei her, ser du. I dit inderste maa du si: Majen har ret! Selv om du synes, du maa forsvare mamma. Tak for det. — Huf, hvor jeg blir træt av at snakke saa længe. Le litt da, du. Det er som et bad at høre din friske, naturlige latter. — Jeg har gyselig hodepine. Ja, søvnen har jo været saa som saa. — — Tak for trofastheten da, Ragna! Hvor skal du hen ikveld?“

Ragna hadde tænkt at bli hjemme for at skrive brever. Paa grund av al denne uvante utendørs hygge herinde i hovedstaden var det vanskelig engang rigtig at være helt alene.

Hun følte det ofte, som hun mistet sig selv og holdt paa at gaa op i alle de andre.

Dagene gik fykende fort. Skolearbeidet interesserte hende. Det var morsomt at bruke henderne til andet end matlavning. Alt, som blev til av nyttig og vakkert, gjorde hende glad for mors og fars skyld, — som kostet dette ophold paa hende. Men at leve av at sy og væve? Nei, nei. Det var værre end at gaa i huset — meget værre. For hun var da ikke skapt til at sitte ret op og ned paa en stol.

Nei, — det var én ting, hun drømte om sent og tidlig, en deilig blanding av bevægelse og stillesittende liv — fuldt av fantasi og skjønnhet!

Efterat hun hadde været med Majen i teatret nogen ganger, var ønsket om at bli skuespillerinde blit end mere levende.

Det var ikke noget at bry sig om alle de tvetydige historier, hun av Majen fik servert om denne og hin skuespiller.

Naturligvis visste hun, at der fandtes mange hæderlige undtagelser, og en slik vilde hun bli. Hun hadde engang læst en skuespillers egenhändig skrevne oplevelser, og det, som hadde fæstet sig hos hende, var den voldsomme ængstelse, før han første gang skulde læse for teaterchefen.

Slik gik det altsaa til: Man meldte sig hos chefen for det teater, man vilde være ved, læste litt, blev sat paa prøve — blev antat — fik først lettere, senere vanskeligere roller og debuterte i en av de viktigste roller i et av Bjørnsons eller Ibsens stykker.

Som Nora vilde hun klare det udmerket. Hun forstod hende godt og hadde forførdelig vondt av hende for det vanskelige forhold hun var kommet op i. Hun var jo en martyr. Hun ofret alt for at redde sin mand.

Bedst likte hun nu Maria Stuart — alle de skjønne dragter! Men hun vilde ha en penere Bothwell; det ene øie skulde ialfald ikke være istykker.

Aaja. Og saa de birollerne de unge piker

hadde, for eksempel i „En Fallit.“ Hun hadde været rent betat av det stykket og graat, saa Majen maatte anvende al sin myndighet for at faa hende til at beherske sig. Men det var Sannæs og Valborg, som lokket taarerne frem. „Aa, jeg elsker Sannæs jeg, Majen,“ hvisket hun, da han holdt de røde hænder frem og fuld av retfærdig harme gik fra hende.

Ja, hun vilde helst spille Valborg. Men en liten forandring vilde hun gjøre; hun vilde være mere varm overfor Sannæs. Hvad hadde ikke han gjort for hele familien!

Slik levde hun sig ind i alt det, hun saa. Kritiserte i stilhet — saa sig selv paa scenen og gik mange dage fylt av, hvad hun en aften hadde set og hørt.

Noget maatte snart hænde; det følte hun. Men den ene dag gik efter den anden uten at hun var kommet nærmere sine ønskers maal. — — —

Men en dag, hun var fri skolen, tok hun en tur nedover mot Studenterlunden for at høre paa musikken. Det var litt tidlig, og før hun egentlig visste av det, befandt hun sig utenfor ostene ved indgangen til drømmenes forgjættede land.

En dame i hel hvit dragt pilte forbi hende. Hun skulde derind. Ragna skyndte sig for at faa et glimt av ansigtet — det var sikkert en av de benaadede. Damen var blek — graablek trods vinterkulden. Ikke antydning til roser i

kindene under sløret. Hun saa spørgende paa Ragna, da denne hilste.

„Kan De — vil De si mig, om teaterchefen er at træffe netop nu?“

„Netop nu ja, De kan følge med mig,“ sa hun venlig og fortsatte sin raske gang.

Og Ragna fulgte med som i drømme. Ikke et spørsmål hvorfra — hvorfor — mens de vandret gjennem korridorene.

„Der — værsgod! Jeg skal først et andet erende!“ Dermed banket hun paa døren og skyndte sig avsted, mens Ragna fortumlet stod igjen. Hun hørte et „kom,“ men stod som lammet. Da knirket det, nogen utaalmodige kremt, og saa stod hun ansigt til ansigt med sin skjæbnebesegler.

„Værsgod! — Er De — — Hører De kanskje til garderoben?“

Ragnas øine blændedes av taarer. I et nu gik det op for hende, hvor meningsløs situasjonen var. I stedetfor at svare lot hun en strøm av taarer skylle ned over ansiktet, mens hun stod og stirret paa herren foran sig.

Han rystet medlidende paa hodet, pekte paa en stol og satte sig igjen til skrivebordet, hvorfra han av og til kastet et blik paa Ragna.

Endelig syntes taarekilden at være uttømt.

„Naa?“

Han saa op med et smil.

Hun smilte igjen.

„De vil gaa til scenen, naturligvis?“

Ragna reiste sig.

„Ikke nu længer —“ mer ropte end sa hun — med eftertryk paa ikke.

„Saa? Men — De kunde da ihvertfald lave tragiske scener? — Ja, ja, — unge dame, saa var det kanskje ikke mer? Vi maa arbeide vi teaterfolk ogsaa nemlig.“ Han pekte paa en haug bøker paa skrivebordet.

Saa aapnet han døren med et galant buk.

Ragna stod igjen alene utenfor en lukket dør. — Da kom den hvitklædde dame igjen.

„Naa?“ — Hun saa paa Ragna med et træt, aandsfraværende smil. — „Nei, hvor De ser sund ut — til legeme og sjæl. — — Er De en Lorck, hvad? — Ja, saa jeg det ikke straks! De har den Lorckske holdning, den Lorckske ansigtsform; men øinene er opblandet.“

„Mor er født Berger. Hun hadde en bror, som var skuespiller.“

„Ah! — Der har vi de vidunderlige øinene, ja. Han var for god til at leve. — — Vent et øieblik. Jeg har slik lyst at tale med Dem!“

Hun saa formelig forelsket paa Ragnas friske ansigt, der trods taarerne aldrig hadde været mere sjælfult og yndig end nu.

Et par minutter efter kjendte hun en arm i sin.

„Se saa. Nu gaa De med mig, og saa vil jeg høre hele historien fra først til sidst.“

— — — — —
 „Du har oplevd noget, Ragna,“ sa tante Nini ved middagsbordet.

Ragna nikket og smilte, mens en klædelig rødme la sig over ansigt og hals.

„Aa, om du var saa velsignet naturlig, Majen! Ak, du har aldrig kunnet rødme. Du har været for selvstændig al din tid.“

„Ja, desværre. Jeg har maattet klare mig selv. — — Men nu var det Ragna! Hvem har du været sammen med i formiddag?“

Ragna blev nu blussende rød, men slap at svare, da Haakon tok ordet:

„Jeg saa dig jeg, Ragna. Du gik arm i arm med en skuespillerinde i hvid spaserdragt; dere hørte paa musikken. Og tænk, Ragna snakket slik, som hun aldrig gjør her hjemme.“

„Ja, jeg spaserte med hende mens musikken spilte.“

Ragna var ladet med hemmelighetsfuldhet, og der laa et indadvendt, tankefuldt uttryk over ansigtet.

„Men i al verden! Hvordan kjender du hende?“

„Jeg har aldrig talt med hende før idag. Hun er langt ute i slegt med mor — tre- eller fir-menning.“

„Hvem gjorde begyndelsen? Fortæl da, menneskebarn!“

Ragna rystet bestemt paa hodet.

„Det er ikke noget, som interesserer dere. Det var bare — nei, jeg kan ikke fortælle noget.“

Ragnas kinder glødet. Hadde hun nu bare hat Majens øvelse i at lave en skrøne eller late som ingenting! Uf, at hun skulde ha forsnakket sig slik!

„La nu Ragna faa lov at ha en liten oplevelse helt for sig selv. Det har hun da baade juridisk og moralsk ret til,“ blandet onkelen sig ind i samtalen.

„Se saa, Ragna. Nu tar hr. advokaten ordet. Ja, da nytter det ikke for os andre dødelige. — Jeg tænkte forresten bare, det kunde være en liten opstiver.“

Majen la fra sig kniv og gaffel og var for en gangs skyld fuldstændig ublasert.

„Du sammen med en skuespillerinde! Hvem — hvem da?“

Da Ragna sa navnet, brøt der løs et haglveir med spørmaal — fra begge damerne.

„Svar bare mig du, Ragna,“ lo advokaten. „Jeg skal nøie mig med et spørmaal ad gangen. — Fik hun overtalt dig til at gaa til scenen?“

„Nei. Hun forsøkte heller ikke.“

„Det var bra. Saa har jeg ikke det paa min samvittighet.“

„Du?“ ropte begge damerne forundret.

„Ja, jeg. Som mand i huset har jeg jo at passe paa, at hun ikke kommer paa gale veie.“

„Tøv —“ sa Majen avfeiende. — — „Hvordan blev du ifølge med hende? Fortæl da!“

„Jeg spurte hende om veien, og saa saa hun, jeg lignet onkel Hilmer.“

„Aa! Skuespilleren, ja. Og saa?“

„Ja—a. Saa blev vi gaaende sammen, og hun fortalte litt om ham, og jeg — —“

„Og du om din mor, naturligvis.“

Ragnas rødme var fuldstændig permanent.

„Jeg fritar dig fra at svare mere paa alle disse indiskrete spørsmåal. Er du forsynt, saa kom med mig du. Jeg har noget at vise dig.“

Ragna jublet indvendig for hjælpen.

Kommet ind i hjørnestuen sa onkelen, idet han tok et kraftig tak om hendes hode og holdt det i en skruestikke med ansigtet vendt mot sig:

„Jeg saa dere gaa ind i teatret — men jeg lot dig gaa. Jeg har længe set og hørt din begeistring, og den sammen med et par bemerkninger i et brev fra din far er forklaring nok for mig. Si mig nu bare: Er sygdommen over?“

„Ja,“ hvisket Ragna. Og de graabrune øine blev blanke.

„Saa er alt bra,“ sa han og slap hende; men

jeg skulde ha lyst at vite, hvad du maatte læse for den store mand.“

„Aa! Jeg mistet lysten før det kom saa langt. Og av den fruen lærte jeg, at det er en vanskelig vei, hvis en vil bli lykkelig.“

Onkel nikket.

„Det er bra. Se her, vennen min.“ — Fire kroner blev puttet hende i haanden. Ragna saa spørgende paa ham. — „Logeplads til imorgen aften. Det stykke har du godt av at se allikevel.“

Før hun fik takke, var han ute av døren, og Majen kom slentrende ind.

„Ja, du Ragna,“ sa hun tankefuldt og slængte sig ned paa sofaen.

„Hysj! Ikke snak mer om det, er du snild.“

„Nei, nei. Men hvor gyselig litet meddelsom du er! Det er ikke videre hyggelig for os andre. Hadde jeg hat en slik uventet oplevelse — —“

Hun fuldendte ikke sætningeu. Det var, som hun kom paa andre tanker.

„Nei. Du — du refererer vel alt, hvad du snakker med løytnant Frost om, du? Og ingeniør Vik og alle de andre tilfældige bekjendtskaper? Det er græsselig hyggelig for os andre, ikke sandt?“

Majen sendte sin bror et knusende blik, som desværre var fullstændig virkningsløst.

„Slik en grønskolling vil blande sig i voksne folks konversation!“ kom det lavt og med vegt.

Haakon sprat op og slog sig med begge hænder paa laarene, saa det smaldt.

„Hurra! Hip, hip hurra for Majen som konversationsleksikon! Bravo, bravissimo!“ sang han av fuld hals.

Ragna maatte le med, og Majen kunde ikke andet end smile.

„Indbilder du dig, at du er træffende? Undres paa naar du skal bli voksen, Haakon. Andre seksten-aaringer har et meget mere dannet væsen. Du opfører dig som en ti-aars gutunge! Det kl r Dem ikke, min herre!“

„Men det kl r Dem, høistærede jomfru, at agere selvbestaltet dommer!“

„Nei, nu faar det være slut der inde!“ — Moren stod r d og ophidset i døren med lorgnetten paa næsen og et pennekraft i haanden. — „Enten faar du gaa paa dit værelse, Haakon, eller saa — — holde mund! Det er umulig at samle tankerne!“

„Jeg trodde du sov, jeg,“ sa Haakon spakt.

„Sov?“ kom det i en mildere tone. „Aanei, jeg har samfundspligter jeg, gutten min; men ingen av mine barn har endda lært at paaskjønne, at deres mor er med at bære den byrde, som de lavere samfundsklasser lægger paa os.“

„Er du nødt til at bære den, mamma? Ja, undskyld, men jeg bare sp r.“

Moren sendte hende det samme blik som Haa-

kon netop var blit beæret med fra Majen. Men pludselig slog hun over i en ny tone — næsten med et elskværdig, vemodig smil kom det:

„Det er de byrder, vi frivillig paatar os, som Vorherre lønner os for, barnet mit. Og hvad vi gjør for en av hans mindste, det gjør vi for ham.“

Majen nikket og smilte ironisk.

„Hvem av de mindste gjælder det idag da?“

Majens tone var ikke let at bli klok paa; den laa midt mellem venlig interesse og medlidende ironi.

Moren saa et øieblik skarpt paa hende. Saa gjorde hun en hastig bevægelse, som hun vilde ryste noget av sig, og smilte venlig:

„I aften gjælder det at vække interessen for hjemløse unge piker. U. P. K. vil forsøke at faa istand et billig, men hyggelig hjem for dem — med moderlig tilsyn. — Jeg skal holde indledningsforedraget og maa nu samle mine tanker.“

Majen nikket igjen og skjulte en gjesp bak haanden.

„Ja, bare luk døren, du. Det er saa mildt; vi kan undvære den ovnsvarmen en stund. Jeg gaar forresten snart ut.“

„Ja, ja.“

Fru Selberg nikket ivrig, lukket døren og gik helt over til sit foredrag.

— — „Med moderlig tilsyn,“ sa Majen lang-

somt og sagte. „Ja, ja. Et sted maa jo omsorgen dale ned — ikke sandt, Ragna?“

Hun la sig i hele sin længde paa sofaen og begyndte at læse i en bok, som hun trak frem bak haugen av sofaputer — uten at vente paa svar.

Men Ragna sat med et eget smil om munden og sydde ivrig paa et skolearbeide.

„Ikke frist mig til at bryte nøytraliteten!“

„Aanei. Du kan bare la være at svare. Forresten har jeg indtryk av, at din sympati er ifærd med at svinge. Der er nemlig noget, som heter Lieder ohne Worte. Og du synger med øinene dine, Ragna. — — Hysj! Ikke et ord mere. Jeg er midt i en spændende scene. — — Det er godt, du gaar, Haakon! Au revoir!“

Ragna gik meget for sig selv. Sammen med Majen og hendes veninder følte hun sig altid utenfor, som en der laa femti aar tilbage i tiden og blev set paa med en viss medlidethet. For det første var hun jo ingenting.

„Og hvad er De da, frøken?“ het det altid første gang, hun hilste paa en ny av familiens bekjendte.

„Ingenting. Jeg er bare her inde for at lære haandarbeide.“

„Skal De bli lærerinde kanske?“

„Neida, — bare — bare for at lære noget.“

„Ah!“

Saa hadde de smilt og trukket sig forsigtig tilbake. En provinsfrøken som ingen utdannelse hadde, ikke en eneste eksamen, som ikke engang hadde frekventert saa meget som Treiders handelsskole, — nei, hun maatte være temmelig — —

Slik følte hun det altid. Og naar det haglet rundt hende med vitser, hun ikke magtet at lodde dybden i, og halvfuldførte sætninger, hun

saa langt fra var istand at fortsætte, — følte hun sig saa trykket og tilovers, at hun helst lukket munden og lot, som hun hverken hørte eller saa.

Hun hadde endda ikke møtt en ung pike, som hun følte sig i aandelig slegtskap med. Kom talen ind paa huslighet, overgik de hverandre i at presentere sin uvidenheth i de mest skrikende farver. Og det var langt fra, at de skammet sig. Nei, det skinte jo altfor tydelig gjennem deres samtaler, at slik maatte en ung, moderne dame netop være, hvis hun vilde betragtes som hørende til de intelligentes benaadete kreds.

Og naar de fortalte fra sine hytteturer! Hvor brakket ikke latteren løs, naar én hadde servert en rigtig krydret historie om, da kontorfuldmægtig Per eller ingeniør Paal, eller hvad de nu het, skulde steke bif og ikke en av damerne rørte en finger, men sat i ring om peisen og ertet ham, fordi han vendte kjøtstykkerne for ofte, og han saa tilslut i sinne lot hele pandens indhold gaa i asken, fordi han holdt paa at brænde av sig hænderne paa det sprutende fett.

Naar Ragna sat stille og hørte paa dem, blev hun saa tung og lei og urolig tilsinds.

For de var kjække og søte og morsomme mange av Majens veninder. Naturligvis fordi de ikke gik i huset og blev fordummet av mat-stellet.

Men naar Ragna hadde lagt sig efter en slik

aften, var det likesom den boblende sindstilstand la sig efterhvert, og hun fik se tilbunds baade hos sig selv og de andre.

Munterheten fandt ikke længer gjenklang hos hende. Hun laa og undret sig over, hvad der egentlig hadde været pointet i de forskjellige muntre historier. Og var det nu saa gyselig kjækt, at de ikke hadde anelse om, hvordan de skulde faa en bif baade brun og saftig uten at være seig eller raa, og som en sa: „Med slik nydelig, tynd saus, som skiller sig og smaker som baade kraft og smør.“

Og den samme dame var til og med forlovet. Men saa forsikret hun rigtignok, at hun naturligvis vilde beholde kontorpladsen og la piken styre huset — eller bo i et pensionat, helst det sidste; for da slap en jo alt bryderi.

Ragna hadde været paa nippet til at spørre om, hvordan det skulde ordnes, om der kom smaabarn. Nei, heldigvis blev hun spart for en slik fadæse, for like efter bemerket en anden:

„Ja, du vil selvfølgelig ikke ha smaafolk de første tre—fire aar —“

„Selvfølgelig — hvis jeg overhodet vil ha nogen,“ hadde hun smilende svart.

Hvad rødmet jeg egentlig for? sa Ragna til sig selv. Var det av sin egen grænseløse uvidenhet, eller var det noget, hun ikke kunde forklare sig, som hadde støtt hende?

Og hvorfor gjorde de altid nar av sine herrebekjendtskaper, naar de aldrig kunde ha en tur alene?

At Majen bestandig hadde hat herrefølge, det lugtet hun bokstavelig talt, for der fulgte altid stram cigarrøk med, naar hun kom hjem. At Majen selv var en lidenskabelig cigaretrøker, visste hun jo. Men cigaretter var absolut forbudt i huset. Paa det punkt var advokaten og fruene enige. Derfor var det heller ikke ofte, Majens veninder lot sig se i hendes hjem. „Der maa vi ikke røke,“ het det. Da var det hyggeligere at gaa et andet sted. Helst paa en hybel, hvor der ingen kontrol var.

Dette hadde Majen selv fortalt hende og føiet til:

„Nei, du kan tro, vi har det ganske anderledes knas hos de andre. Der gjør vi, som vi lyster og er frie, voksne individer.“

Dette med lysten begyndte i det hele tat at tape sin glans for Ragna.

Fra først av hadde det forekommet hende som en aabenbaring av alt som het lykke — dette at kunne følge sin egen lyst.

Men det rare var, at jo friere og mere ukontrollert hun følte sig, jo mere ulykkelig blev hun.

Hun møtte ikke nogen grænse noget steds — undtagen i sin egen samvittighet. Den var skild-

vagten, som ropte hende an, om hun forsøkte at gaa utenom det lovlige terræng.

„Et glas vin vil vi ha, Ragna. Vi spleiser — jeg vet du har money. Du fik hjemmefra idag. — Og saa en haug deilige syv-øres! Isj, den kjøtsuppen til middag kjender jeg endda. Den var gyselig!“

Ja, det var visst. Den hadde foskocht uten lok og var svundet ind til et par suppeøser, mens Gudrun hjalp vaskekonen at henge op tøy, — og i sin fortvilelse hadde jenten hat vand paa og heldt en masse soya i foruten en hel del salt. Resultatet var frygtelig.

Men Ragna kviet sig for at gaa med. Ikke fordi hun i og for sig fandt det galt at drikke vin. Uf, nei. Men det var denne skildtvagten, som altid ropte an i slike vanskelige situasjoner: Hvad vil far og mor si, naar du fortæller dem det?

Hun hadde allikevel gaat med. Men da de kom ut paa gaten, hadde hun halvt forlegen, halvt oprømt sagt:

„Jeg undres paa, hvad mor vil si, naar jeg fortæller hende, at jeg har drukket vin paa et førsteklases konditori paa Karl Johan.“

„Nei, stakkars lille bassen!“ lo Maien. „Jamen maa du straks telegrafere hjem din første forsyndelse! Stakkars liten jaale!“

Da hadde hun skammet sig over sin barn-

agtige uselvstændighed og lovet, at hun herefter vilde vise Majen, at hun endelig var blit voksen og ikke stod under formynderskap. Men — aa, hvor vanskelig det hadde været. Det kjendtes bokstavelig som et baand, der slet og rykket til, hver gang hun holdt paa at la sig forlede til at si ja til alle Majens forslag.

Saa var Majen tilsidst blit lei av alle disse „pattebarnsskruplene.“ Og nu forsøkte hun aldrig mer at faa hende med. Og godt var det for portemonnæens skyld. Bare de par ganger de hadde kjøpt vin og chokolade, var der gaat over en krone hver gang! Og hjemme var det rasende flot, om en tre—fire stykker spleiset og spiste syvøres hos baker Svendsen paa torvet.

Men Majens respekt hadde hun paa den maa-ten tapt, selvfølgelig, — ogsaa sin egen tro paa, at hun nogen gang vilde bli voksen som — de andre.

Det var en knitrende kold dag i februar med knaldblaa himmel høit oppe over de sne-dækte graner. Det knirket under beksømstøvlerne, og aanden blev til det fineste filigransarbeide paa det hvite skjerfet, Ragna hadde slynget om halsen. Rundt skindbaretten sat tæt med hvite perler, som straalte omkap med diamantene paa sneen og Ragnas tindrende mørke øine.

Hun var paa vei til Frognersæteren med kjælke og styrestang — mutters alene. Tante Nini hadde for én gangs skyld villet agere moderlig tilsyn og hadde fremmanet alle de ulykker en slik aketur paa egen haand kunde føre med sig. Men Haakon svor paa at Ragna styrte likesaa godt som en gut, og en hverdagseftermiddag var der ingen fare i de makelige bakkerne mellem Frognersæteren og Holmenkollen.

„Hun klarte jo Korketrækkeren, mor.“

„Ja, ja. Men jeg fraskriver mig alt ansvar; det hører dere alle. Det er nu min brordatter,

og jeg har lovet at passe dig som mit eget barn — —!“

„Du kunde ha kommet ilde fra det, mamma. Men du har hat lykken med dig, for Ragna kan ikke gaa paa gale veie, hun, — endda hun ikke er religiøs anlagt,“ var Majens ord.

„Bare gaa du! Men lov mig, at du telefonerer fra Frognersæteren og fra Sportsstuen, om du kommer helskindet fra aketuren,“ sa onkelen og betrodde hende sin egen fiskekjælke med plysjes pute og bremseapparat og fineste styrestang. Og saa var hun draget iveri — fulgt av forskjellige utbrud.

„At du gidder! Ja, du maa ha en vældig fantasi, ellers holdt du ikke ut med dit eget selskap i tre—fire timer. Tænk om jeg var saa herlig ublasert, mamma!“

Tante Nini sukket.

„Ja, — du kunde trænge at gaa i dig selv en dag eller to, Majen. Men snart er du vel saa overmæt av at fordøie alle dine venners og veninders usunde underholdning, at du faar aandelig kardialgi, og knapt orker lugte til en virkelig sund fornøielse uten der følger skarpe krydderier med.“

„Mamma! Den var glimrende! Skriv det ned. Jeg skjønner nok, at du slaar an paa en talerstol!“

— — Onkelen smilte og rystet paa hodet.

„Ja vil du ha følge med mig, saa marsj avsted!“

Men da hun sa farvel ved Parkveien for at ta trikken til Majorstuen, stak han en tokrone ned i den lille brystlommen.

Og endda han naturligvis gjorde det for at glæde hende, hadde det git Ragna støtet til en hel række refleksjoner, som litet passet til den straalende dag.

Hele tiden hun sat i trikken, laa der en sky over øinene, og hun angret paa, at hun hadde bestemt sig for denne tur paa egen haand. For naar hun skulde gaa og føle sig som den stakkars fattige brordatter, som stadig skulde ha en slant og aldrig kunde vifte med en pengeseddel fortjent ved eget slit—fy, nei,—hvor ussel hun var.

Da var Majen noget andet. Hun hadde sit faste arbeide og tjente baade til klær og fornøielser, mens hun maatte takke og smile og neie til alle de onkler, hun var hos. For det var det rare, at hun altid blev bedst venner med onklerne, hvor hun kom. Det var kanskje, fordi de var greiest. Mændene var i det hele tat meget hyggeligere end kvindene, syntes hun. De var ikke saa smaalige. Hun var aldrig ræd for at bli misforstaat av onkel Klaus, men tante Hilda — — —!

— — Tante Nini var ikke smaalig, men saa distrait og lunefuld. Hun hadde aldrig tid. Det

het bestandig: Jeg er saa optat. Og saa løp hun fra det ene møte til det andet. En rolig, hyggelig samtale gik det ikke an at faa der. — —

Bare en eneste gang hadde hun faat et glimt ind i hendes sjæl. Det var en aften, tanten indledet diskussionen om „Vore døtres opdragelse“. Ragna hadde sittet og hørt paa med blandede følelser. Foredraget var virkelig til at faa forstand av og blev fremført med stor følelse. Men allerbedst, som Ragna lot sig rive med, stod Majen for hende med sit trætte, slappe ansigt og sine blaserte talemaater.

Da de gik hjemover, hadde tanten tat hende under armen og i en fortrolig tone sagt: „Ja, ja, Ragna. Slik bør det være. Men en ting er at opstikke veien for andre, en anden ting er selv at gaa den.“ — Ragna hadde intet andet sagt end et kort „ja.“ Og straks blev de indhentet av en av de andre damer.

Nei, tante var ikke let at bli klok paa. Men onkel Otto var grei og forstaaelsesfuld og var hendes advokat, naar Majen var i det harcellerende hjørne. Og saa var han hendes spendende kavaller. Uf, ja. Det var baade godt og ondt. Hun blev het, naar hun tænkte paa, hvor mange penger han i disse to maaneder saan i stilhet hadde stukket til hende. Det var jo ikke sikkert tante visste om det. — — —

— — Da billettøren kom, lot hun tokronen ligge, men tok sine egne penger — fra far — og betalte med.

Nu var hun atten aar og hadde ikke tjent en øre til livsophold!

Men var det hendes egen skyld? Hvorfor fik hun ikke lov at ta sig en kontorplads som Lilly og de andre, som ogsaa bare hadde middel-skolen?

Hun hadde aldrig hat følelsen av at være saa unyttig før, som siden hun kom til hovedstaden. For hvem hun møtte av unge piker, saa var de noget alle i hop.

Det maatte være grunden til, at de var saa freidige og hadde slikt frit væsen og aldrig stod fast i konversationen. Endda hadde hun ikke møtt en eneste, som sat dorsk og klodset og indesluttet som hende selv.

Fri og selvstendig! Det var jo Majens slagord.

Og saa hadde hun kastet bort tiden med at gaa og drømme om at bli skuespillerinde! Nu visste hun da, hvordan den veien var, baade før man naadde frem, og efter man var blit en stjerne.

Aanei. — Tre—fire aar endda uten at tjene saapas som til halvsaaling, og bare være far til byrde og saa kanskje ikke due allikevel og ha alskens gjenvordigheter, som det glade publikum ikke aner. Nei, nei. Nu var hun færdig med

de drømme. Det var saart at se dem forsvinde som brystne sæpebobler. Hun hadde saa længe og saa ofte hat det hyggelig ved at drømme om fremtiden.

Revet itu var det rosenrøde slør. Nu maatte hun begynde at leve for alvor. Nu vilde hun lægge sin vilje til for virkelig at bli et nyttig menneske i samfundet.

Onkel hadde det ofte med at si pludselig, mens de sat og snakket sammen ved maaltidene:

„Nei! — Laboremus! Vi lever ikke av at snakke tiden bort.“

Jeg lever ikke av at drømme, hadde hun tænkt. — — —

Mens hun gik bortover den faste snedekte vei i den rene, lette luft, blev tankerne mindre trykkende. Baade krop og sjæl blev løftet op i en ny, let sfære. Hun saa lysere paa fremtiden, men tilbake blev den ene sterke følelse: Nu vil jeg noget for alvor — Laboremus!

Nu gjaldt det bare at bestemme sig for hvilket arbeide. Disse sidste fjorten dage, hun hadde igjen som gjest hos tante, efterat hun var færdig paa skolen, vilde hun for alvor tænke efter, hvad der kunde passe hende. —

Naar hun kom ned til byens larm og følte mismodet og beklemmelsen og likegyldigheten ta magten fra sig, vilde hun mindes, hvad hun

nu tænkte. I aften vilde hun skrive til mor og far og bede dem hjelpe med valget av livsstilling. — Livsstilling!

Hun smilte glad og gik lekende let opover bakkerne. Den følte som et aandelig bad denne deilige spasertur. Av og til skimtet hun byen langt nede. Der laa en graa, skidden taake mellem husene, som løp i ett for hendes blik.

Nei, for et andet liv man levde paa landet! For en anden luft baade for legeme og aand.

Hun saa det bedst paa sneen. Her oppe laa den ren og hvit, slik som den var dalet ned fra himmelen. Men nede i byen var den straks blit overdrysset med sot — og endda het den sne.

Hadde hun ikke engang læst en sætning, som lød saa: Tvæt mig, saa jeg blir hvitere end sne. — Hjertet altsaa — sjælen, aanden i mennesket; den trængte at vaskes ren for alt smudset. Og var sneen i byen et symbol paa den aandelige tilstand, da maatte der sandelig trænges rensning!

Hvordan er min egen sjæl? Hvit, graa eller sort? Sortflekket kanskje. Jeg blir saa fort sint og har saa let for at at se alle de andres svakheter.

Uten at hun selv forstod, hvordan tanken var kommet, stod pludselig mor og en snehvit asalia for hendes indre blik.

Mors sjæl var hvit som sne. Var den hvitere

end sne? Kunde noget bli hvitere? Behøvde en ønske den renere? Hun tok en haandfuld av den sne, som laa under skaren. Aa! Den hvite votten maatte skamme sig, den var jo graa. — Om sneen blev sat ved siden av et tvættet hjerte — nei, det var saa umulig at sammenligne — det var jo bare et billede.

Men mors hjerte maatte ha været rent bestandig. Mon mor nogensinde hadde bedt den bønnen? Naar en naadde op i tyveaarene, trængte en det muligens.

Først litt sot — gaa paa forbudne veie, gjøre en hel del, en angret paa, samle op en mængde stygt og smaalig, — ja, da vilde hun ogsaa ønske sig ren igjen. Endda behøvde hun ikke bli hvitere end sne, — hun blev saa allikevel tilsmudset, naar hun blev voksen og kom ut i verden. Eller blev gift og fik barn. Da blev det vanskelig at leve. Tante Ninis var nok ikke rent — — graat over det hele. Men Majens var sikkert dækket med sot.

Nei, jeg vil ikke bo i en stor by, sa Ragna høit og satte føtterne fast i bakken, hun gik opover. Men ikke paa landet heller — ikke et hjem à la Søren melkemand. Nei. I en av de yndige villaene hun saa fra Holmenkolbanen maatte det være! For eksempel den rødmalte med hvite vinduspøster og hvitt gjærde rundt haven. Den laa i en bakkeskraaning med gran-

skogen som bakgrund og med herlig utsigt nedover dalen, byen og fjorden.

Indenfor de hvite vinduslemmer levdes nok et ideelt familieliv. Bare de sirlige, men enkle gardiner bak de klare vinduer og det blanke messingskilt ved porten bar bud om, at der hersket orden.

Aajo — fik hun det slik, skulde hun gjerne stelle i huset — hele sit liv. Kunde der tænkes noget friere end at være dronning i et slikt rike. Hun sukket av velvære ved tanken paa en saadan fremtidsutsigt.

Naturligvis vilde Majen og tante Nini smile medlidende over et saa intetsigende liv, men — — ja, der var bare ett men: der maatte vel være flere?

Ragna gik raskere paa. Nu var hun begyndt at drømme igjen. Hun saa sig jo gaa omkring i den lille villaen og ordne og pynte og lave istand til disse andre kom hjem. Især vilde hun gjøre det festlig om aftenen, naar de var alene, og de smaa var kommet i seng. Det skulde knitre koselig i ovnen — eller aapen kamin — og fra stuen skulde maaneskinslampen kaste et eventyrskin ind i den fuldt oplyste spisestue. Saa tok det i døren. En stampet sneen av benene. Da satte hun stort blus paa under tekjelen paa bordet. Hun glyttet paa døren til kjøk-

kenet — — — la os endelig faa biffen rykende varm — — — nu kommer min mand!

Ha, ha, ha. Hvor hun lo hjertelig av sig selv. Min mand! gjentok hun halvhøit, og munden smilte triumferende.

„Avvei!“ lød det oppe i bakken. En herre med en dame paa kjælken kom susende nedover. Hun sprang raskt unda, men var allikevel for sen, enden av styrestangen laa iveien, og trillende rundt gik det med de to.

Ragna stod forskrækket stille og ventet at høre den sedvanlige strøm av saftige eder og forbandelser ved slike uheld. Men istedet reiste de to sig leende, mens de børstet sneen av. Den unge mand gik et par skridt henimot hende.

„Jeg haaber, vi ikke har ødelagt — — nei, er det Dem, frøken Lorck?“

Nu kjendte Ragna ham igjen. Det var jo prinsen fra drømmen i gyngestolen!

Men dengang var han alene. Nede paa veien stod en nydelig ung dame og saa spørgende paa de to, som lot til at være gamle kjendinger. Naturligvis hans forlovede.

„Ragna Lorck, søster av Hans, Ingeborg!“

„Aa! Det var morsomt. Det er Dem, som er saa flink i huset!“

Hun rakte begge hænder mot Ragna, som stod aldeles fortunlet.

„Ja, De ser vel, at hun er min søster?“

„Nei, jeg trodde ikke — — jeg visste ikke at —“

De to søskende lo:

„Hvilket?“

„At Deres søster var saa ung og saa —“

„Og saa litet styg. Ikke sandt? — Nei, naar du skulde ligne mig, maatte du være ganske anderledes. Tak for det, frøken Lorck!“

„Nei, nei! Men De husker, De fortalte far, at Deres søster styrte huset, og jeg trodde De bare hadde én —“

„Ja, hun er den eneste ogsaa — og hun styrer huset.“

„Det kunde jeg aldrig tænke,“ sa Ragna med uforstilt beundring.

„Hun er ikke saa ung, som hun later til,“ sa broren. Hun har da fylt sine fem og tyve aar! Men husarbeidet forynger, vet De,“ la han til.

„Nei, det har jeg aldrig hørt,“ sa Ragna trohjertig. „Jeg hører altid det motsatte.“

„Ja, De er blit gammel siden jeg sidst saa Dem. Det var saavidt, jeg kjendte Dem bare igjen paa øinene.“

„Fy dig, Olav!“

Søsteren saa, at Ragnas friske farve fik en endda dypere glød, og hun gav broren et litet puf, saa han blev sittende ved veikanten.

„Hør nu, Ingeborg. Du finder veien ned til trikken alene, ikke sandt? Nuvel, siden du ab-

solut skal gjøre en masse indkjøb, og jeg allikevel maatte drive om i gaterne eller sitte paa hotellet, saa foreslaar jeg —“

„At du kort og greit siger farvel og tar dig av frøken Lorck! — Paa gjensyn en gang i eftermiddag. — Saa skal jeg da ikke resikere at brække armer og ben resten av turen.“

Hun satte sig resolut paa kjælken, la stangen tilrette og nikket venlig til Ragna: „Vel møtt i eftermiddag!“ Og før Ragna fik et ord frem av alle de indvendinger, hun brændte inde med, var hun alt langt nede i bakken og forsvandt i en sving med et lystig: „Farvel!“ til de to, som stod tilbake.

„Nei, dette er der ikke mening i. Kom skal vi sætte efter. Tror De, jeg vil, at De skal ofre en hel eftermiddag paa mig?“

Alt smil var forsvundet fra ansigtet. Hun var endelig vaaknet til forstaaelse av, at hun maatte opføre sig voksent. — — Hun kunde godt klare sig alene. Ja, hun hadde jo glædet sig til denne tur paa egen haand.

„Har De noget mot, at jeg gaar med Dem? — Først nu falder det mig ind, at jeg er paatrængende. Kanske De skal møte nogen ved Frogner-sæteren?“

Den unge mand hørtes ordentlig flau ut, og Ragna følte en tilfredsstillelse ved at se, at han ærgret sig over sin tankeløshet.

Nu kunde det virkelig være moro at være slik som Majen og hendes veninder — før det gjen- nem hende. Bare hun kunde faa det til!

„Aa — nei, ikke det netop.“

Hun gjorde pludselig helt om og tok en haand- fuld sne mellem hænderne og stod optat med at lave sneball. Hun turde ikke se paa ham, ikke for alt i verden. — — Dompap, som ikke kunde spille komedie bedre. —

„Faar jeg lov at følge Dem, frøken Lorck?“ kom det i en bedende tone, fri for ironi.

Da snudde Ragna sig og lo hjertelig med hodet bakover.

„Ja, der er noget andet; men saapas høflig burde De ha været straks, ikke sandt?“

Hun var straalende over sin manøvre. Det gjaldt altsaa bare at vove litt og tro sig til, ikke være forsagt. — Til postassistent Rud sa hun, hvad der faldt hende ind — og til de andre gutungerne hjemme. Og de sa hun var en smule knipsk, men knakende kjæk — saa meget visste hun. Men Olav Krohn hadde hun jo saavidt hilst paa en gang før, og desuten — det var noget ganske andet ved ham. Han var voksen og ikke saa tøvet som disse hjemmeherrer, hun kjendte.

„Gi mig nu et svar, som hverken har horn eller tænder. — Ja eller nei!“ sa han uten at smile.

„Si mig først: Hvorfor fandt De paa at bli med? Hadde De vondt av mig? Jeg skal si Dem, at jeg liker forfærdelig godt at gaa alene. Jeg vil ialfald tusen ganger heller gaa alene end sammen med nogen jeg ikke liker.“

„Det var en tydelig tale. Jeg skal gjengjælde den: Nuvel. — Liker De mig?“

Øinene lo mot hende.

„Aaja,“ sa Ragna let, mens hun klemte paa sneballen.

„Jeg liker Dem nemlig bedre end mange andre, fordi — — —“ han gjorde en liten pause, og Ragna sendte sneballen mot et grantræ; men den løsnet i sine sammenføyinger, før den kom saa langt. — — „Fordi De var saa snild og gav mig omreisende student kaffe og mat. Og nu har jeg lyst til at betale det igjen.“

„Aa, det var altsaa derfor?“

„Derfor, ja — og litt mer,“ føiet han sagte til.

„Ja, ja. Kom la os gaa da,“ sa Ragna og løp raskt opover bakken. — „Jeg tar stangen.“

De gik et stykke uten at si noget. Der laa noget ugreit i luften, syntes Ragna. Hun følte sig ikke riktig fornøid. Naar det kom til stykket, var det kanskje bare for at gjengjælde den stakkars gjestfriheten dengang. Og nu skulde han gaa to ganger samme vei. Uf, at hun skulde ha møtt ham.

„Har De aket nedover Korketrækkeren nogen

gang? Hvis De har lyst, kan vi godt ta den veien tilbake, saa blir det ikke saa kjedelig for Dem.“

„Tør De anbetro Dem til mig?“

Ragna tog maal av ham, før hun svarte:

„De ser da sterk ut, og De bruker ikke briller. Og saa har jeg bremse paa kjælken.“

„Storartet! Ja, er det Dem det samme, saa har ikke jeg noget mot det. Det er omtrent ingen akende idag.“

„Men saa vil jeg spendere paa mig selv,“ sa Ragna bestemt. „For jeg fik to kroner av onkel. Jeg liker nemlig ikke at sitte saan paa pinder og bli spendert paa av en herre. Det er det kjedeligste, jeg vet.“

„Deres onkel er en dame altsaa.“

„Nei. Men han er paa avstand, og da er det ikke saa trykkende.“

Ragna saa paa ham fra siden. Han nikket og smilte, men saa ret frem for sig. Naturligvis lo øinene nu ogsaa; men der var faldt en sten fra hende. Nu gik hun ikke som noget atpaa-slæng.

Hun hadde altid set med en viss foragt paa de damer, som herrerne kom trækkende med paa restaurationer og konditorier. Hun fattet ikke, at de kunde faa en bite ned, naar de visste, at herren skulde punge ut efterpaa.

Fy, saa flaut!

Og saa sitte hele tiden og spekulere paa, om han kan kanske syntes, hun var for graadig.

„Men De frøken Lorck — kan vi ikke bli enige om, at jeg betaler, — og saa deler vi utgiften efterpaa? Det ser litt — litt gjerrig og ugalant ut at la damer betale —“

„Men der er da ingen, som kjender Dem?“

„Det er ikke saa sikkert.“

Ragna betænkte sig litt.

„Ja, ja. For Deres skyld da. Men det kan jo hænde, jeg spiser mere end Dem, for jeg er græsselig sulten, og jeg vil ha chokolade og smørbrød.“

„Jeg ogsaa. Vi kan jo tælle stykkerne!“

„Det kan vi, ja. Forresten faar vi smørbrødkart og kan bestille hver vore stykker,“ sa Ragna overlegent. Det var da ikke første gang hun var paa Frognersæteren!

Nu var hun sig selv igjen. Hun behøvde ikke føle sig i gjæld til ham. Dette var næsten som at være alene, bare meget hyggeligere, — og passieren gik let og naturlig mellem dem, indtil de tok plass ved et av bordene indi peise-stuen paa Frognersæteren.

Ragna hadde været mere meddelsom end hun ellers pleide. Det faldt saa naturlig for hende at fortælle om alle hjemme. Om Hans, som var i Tyskland, om besøket hos onkel Klaus og endelig om opholdet i hovedstaden.

Student Krohn hadde en egen evne til at løsne hendes tunge. Majen pleide si, at hun spillet den stumme i Portici. Og det hadde hun til en viss grad ret i. For det faldt Ragna vanskelig at slaa an den samme tone som tanten og kusinen. Hun følte sig for underlegen til at delta i den lekende, hoppende konversation, som blev ført i onkelens hus.

Men Krohn kunde bare ved et par spørmaal faa tungen paa gli. Hele hans maate at være paa, tonefaldet og øinene sa hende, at han hadde interesse for det alt sammen.

Man da de sat ret overfor hinanden og ventet paa de ti smørbrødstykker og chokoladen, slap ordforraadet pludselig op.

„Er De træt?“

Hun hadde lænet sig godt tilbake i kubbestolen og lukket øinene et øieblik.

„Ikke av at gaa,“ lo Ragna.

„Hvad skulde det ellers være?“

„Av at snakke, for det er jeg saa uvant med her inde.“

„Den slags smittestof biter ikke paa Dem altsaa.“

„Nei, jeg er saa fylt av andre bakterier, at det ikke er plads til mere.“

„Og hvad er det for nogen da?“

„Nei, nu faar De mig til at snakke om mig

selv igjen. Fortæl heller noget om Dem og Deres søster.“

„Det er snart fortalt. — — — Jeg er blit bonde, og min søster er halvveis bondekjærring og styrer gaardens indre bedrifter.“

„Melker hun?“

Der kom et humoristisk glimt i øinene, før han svarte.

„Nei, det rækker hun nok ikke. Vi har en mand til det arbeide.“

„Jeg kan heller ikke tænke mig hende i fjøset,“ sa Ragna eftertænksomt. „Hun saa heller ut som en — en prinsesse.“

„Si heller dronning, for det er hun. Hun styrer et helt kongerike; fører scepteret fuldstændig ubundet av love og paragrafer.“

„Er hun ikke lei husarbeidet? Tænker hun ikke paa at lære noget andet?“

„Hvad skulde det være, mener De? Hun kan konkurrere med hvemsomhelst i bakning og syltning og vinlægning og hvad det heter altsammen. Og De kan tro, hun gjør det hyggelig for os.“

„Jasaa,“ sa Ragna kort.

„Og saa synger hun ganske vakkert — er meget musikalsk.“

„Men naar hun gaar i huset — —“

„Ja da har hun jo netop anledning til at musicere. Hun holder humøret oppe og er frisk,

fordi hun har det sundeste og bedste arbeide, en kvinde kan faa —“

„Hvorfor siger De det?“

Ragna krøp ganske sammen, der hun sat i kubbestolen.

„Fordi det er min mening.“

„Men — —“

„Men?“

Ragna rettet sig op.

„Tror De ikke, en kvinde blir for dummet og klodset og u —“

„Naa! Hvilket paa u?“

„Alt paa u!“ brast det ut av Ragna, idet hun reiste sig op med lynende øine og varme kinder og tok sportsjakken av — det var pludselig blit for varmt. Opvarteren, som netop satte chokoladen fra sig, saa paa dem uten at skjule et smil. Men Ragna saa ham ikke: „Unet, uelastisk, ukonversabel, umoderne, uvidende, u — — ja, der er en masse mere, men jeg staar fast, fordi De sitter og ler.“

„Nu er jeg alvorlig.“ — Han blev det straks. —

„Hvem har indbildt Dem, at det gaar slik med en huslig ung dame? Er det Majen?“

Ragna hadde sat sig og talte roligere.

„M—nei. Men jeg hører ikke andet end, at det er under en ung, moderne dames værdighet at stelle med mat og gryter og — og — smaa-barn. De er ialfald betragtet som uvidende og græsselig ubegavede, hvis de vælger den veien.

Og saa har de slet ikke den — den sving over sig som kontordamerne!“

Hendes bordherre smilte.

„Jeg har ikke set de kontordamer, De taler om. Men en flerhet av dem jeg kjender, er bleke og tynde, slappe og interesseløse, fordi de saa godt som hele dagen er bundet til kontorkrakken. Men det er jo mulig, Deres kusines veninder danner en undtagelse.“

„Ja, de er svært søte og morsomme, — et par er ved telegrafan — som Majen.“

„Og de er begeistret for sit arbeide naturligvis?“

„Nei, det har jeg ikke netop hørt. Det skal der meget til! — Nei, jeg har heller indtrykket av, at de tar sit arbeide som en nødvendighet — som folk i almindelighet.“

Krohn nikked rolig og drak sin chokolade i dype tanker. Ragna følte sig fuldstændig fremmed over for sig selv, og en følelse av, at hun spilte komedie, fór flere ganger gjennem hendes bevissthet. Det var længe siden hun hadde hat mod til at uttale sine tanker saa utilhyllad.

Naar Majen begyndte at harcellere over dem, som gik hjemme og ventet paa en frier og gav sig mine av at ha det travelt i huset, — tidde Ragna helst stille. Hun behøvde ikke forsvare den huslige flok — — hun var for længe siden

færdig med det kjedelige matstel. Men hun hadde ofte ærgret sig i stilhet, for hun tok det alltid til sig.

— — Høit fortsatte hun, idet hun skjænkhet sig en ny kop chokolade:

„Har De læst en bok, som heter „Randglossen zum Buche des Lebens“?“

Han rystet benegtende paa hodet.

„Hvad heter forfatteren?“

„Ja — det er vist en von — Gerhard von — — ja, det kan være det samme. Han skildrer, hvordan det gaar en kvinde, som overanstrenger sig med alle husets gjøremaal.“

„Husker De noget?“

Ragna lo.

„Ja De synes vel det er dumt, jeg har gid-det, men jeg har virkelig pugget utenad nogen linjer, som jeg synes er saa glimrende!“

Han sat avventende — rørte ut kremen i chokoladen og saa spørgende paa hende.

„Ler De indvendig nu?“ sa Ragna.

„Synes De jeg ser slik ut? — Nei, jeg er heller paa vei til at graate av sorg over, at De saa snart har svigtet Deres ungdoms idealer.“

„Hvordan?“

„Har De da glemt hustabellen over buffeten, Ragna —“

„Uf — —. Vil De høre?“

„Jeg er lutter øre.“

Ragna deklamerte med patos:

„Paa det flammende alter, hvor suppekjelen putrer, ofres ungdom og friskhet, skjønhet og glæde, og hvem kan vel i den gamle, bøide og huløiede husmor gjenkjende den engang blomstrende, overmodige og dydig kokette brud!“

Den sidste linje slynget hun ut med en saa straalende gestus, at hun fik de øvrige gjesters hele opmærksomhet henvendt paa sig.

„Udmerket! Glimrende! Har De mere av samme slags?“

„Nei, men De kan faa laane boken — Majen har den.“

Ragna satte sig igjen.

„Vet De hvad? — Jeg har den største lyst til at hilse paa denne Majen, som har faat slik indflydelse paa Dem.“

„Hun? — Ikke det spor,“ forsikret Ragna alvorlig. „Tvertimot, vilde Majen si. Hun siger, at hun gir mig fuldstændig op. Jeg er haabløs, jeg blir aldrig en ordentlig hovedstadsdame —“

„Og det betyr et minus i Deres chance for at være chic?“

„Ja, jeg antar det. Jeg er ialfald ikke kommet med i klikken. — Men nu har jeg snakket uavbrutt igjen. Jeg begriper ikke, hvordan De er jeg. Det er likesom De skruer paa en kran, saa strømmer vandet frem. Men nu skal jeg tie stille, jeg har sagt altfor meget.“

— — De var færdig med at spise, og Krohn tok portemonæen for at betale.

Da opvarteren var gaat, grep Ragna seddelen og dividerte beløpet med to.

„Altsaa kr. 1.65,“ hvisket hun. „Jamen er det dyrt! Jeg tænker De er glad til De slipper.“

Hun drog tokronen op av lommen.

„Ja, græsselig glad. — Nu betaler jeg trikken ogsaa, saa har De fem øre igjen av den toeren Deres. Saa skal De vel ta trikken hjem? Giv mig tokronen og fem øre til, saa slipper jeg at gi Dem igjen.“

De gik ut og fik fat i kjælken.

„Den kostet ti øre,“ sa Krohn tørt.

„Ja, ja. Værsaagod, her er den.“

„Tak. Men vi halverer.“

„Nei, kjælken er min. Jeg maatte ha betalt allikevel.“

„All right,“ lo han og stak tiøren i lommen. —

„Si mig: Har De tænkt at praktiserere penge- nes fordeling mellem begge kjøen ogsaa, naar De gifter Dem?“

„Gifter mig?“

„Ja — kanskje det ogsaa er under kvindens værdighet?“

„Neida. Men jeg skal først bli noget, saa det er længe til.“

„Fortæl mig nu, hvad De tænker at bli, som

De siger — for nu sætter vi os paa kjælken med en gang, og sæt at vi ikke kommer rigtig hel-skindet ned til Midtstuen, saa kunde det jo være hyggelig at opgive vor stand og stilling, naar vi telefonerer til avisen, at — — og saa videre.“

Ragna hørte ikke paa ham.

„Telefon! Aa, det var godt, De nævnte det. Jeg har lovet onkel at telefonere — men — hvad skal jeg si, at De er, for jeg maa fortælle om Korketrækkeren.“

„Si, De har truffet en ung bonde, en ven av Hans.“

Ragna rystet energisk paa hodet og knep læberne sammen.

„Aanei. Det tror han allikevel ikke. Men jeg kan kalde Dem student Krohn.“

„Slet ikke. Student er ingen stilling. Alle og enhver er student nu for tiden — kvinder og mænd — det siger ingen ting. Nei, vær saa snild at titulere mig for gaardbruger Krohn.“

„Ja, ja. Det høres bedre ut.“

Men da Ragna hadde faat forbindelsen med advokat Selberg, dukket skuespilleren i hende frem.

„Jeg er paa Frognersæteren og har det udmerket. Nu skal jeg ake nedover Korketrækkeren! — — Neida. Jeg er ikke alene. Jeg har truffet en ung bonde fra Romerike, en bekjendt av Hans. — — Jada. Han er flink til

at styre, siger han selv. — — Pyt, det er ikke farlig, onkel. Vi skal bremse, og jeg skal skrubbe hele tiden. Ja, farvel da. — — Hvad? Skulde du ha lyst til at se den bondegutten, siger du? Ha, ha, ha! — — Han er tre—fire og tyve aar! — — Ja, jeg skal hilse og si det! Farvel!“

Ragna kom ut igjen tindrende av moro.

„Jeg skulde hilse og spørre, om De hadde lyst at bli med hjem.“

„Tak, ikke idag. Min søster og jeg er utbudne iaften, men engang i næste uke skal det være mig en fornøielse, tak. — Hvad ler De av?“

Ragna lo, saa taarerne trillet.

„Aa, det var bare noget, jeg sa til onkel.“

„Har De saa bestemt livsstillingen? Nu bærer det iveri. Skynd Dem nu!“

„Jeg skal tænke paa det, mens vi aker.“

„Det kan bli forsent! Det er under Deres værdighet ikke at ha en titel, som ender paa . . . inde —“

„Stop! Jeg har en! Skuespillerinde! For øieblikket passer den bedst.“

„Vel. Bøi Dem godt fremover, frøken skuespillerinde. Nu gaar det. Hold Dem fast. Endda er dette bare en liten begyndelse. Er De ræd?“ ropte han.

„Nei!“ ropte hun tilbake med straalende øine. Hver muskel var spændt. Hver nerve paa vakt.

Det jublet og og sang indi hende av en unævnelig fryd. Det var, som hun satte kursen ret ut i lykkens forjættede eventyrland.

Snespruten stod hende i ansigtet. Kjælken danset og hoppet og gjorde snarvisitter opover skjerm Brettene, mens hun satte i smaa frydefulde hvin — og taarerne trillet. Farten øket, spændingen tiltok, hun øinet hverken veien eller træerne. Men hun var tryg og vaaken — det var umulig at være ræd. Hadde hun ikke git ordre til hvert lem at holde sig parat, om noget skulde hænde!

Endelig et langt undarend. Det var som stille efter stormen. Der var for meget sne til at komme over — kjælken stod stille.

„Skal vi puste litt?“

Hun reiste sig og blev staaende og se paa ham, som sat bak. Han la stangen fra sig og strakte sig ut i sin fulde længde.

„Jeg har liten træning; men det gaar bra, ikke sandt?“

Ragna bare nikket og saa med uforstilt beundring paa ham. Netop slik skulde en ung mand se ut, det visste hun nu. Ikke fordi han netop var saa vakker. Hun hadde set dem vakrere med mere regelmæssige træk paa Karl Johan — og i teatret, men aldrig noget saa sundt og aapent i væsen og blik. Det var saa trygt at være sammen med ham. Hun maatte tænke paa

Hans. Han var som en ældre snild bror, som ofret sig for den unge, uvidende søster. Men Hans var mere ironisk og utaalmodig. Han gad aldrig høre helt ut. Krohn var saa taalmodig og høflig. Hun følte sig næsten som en voksen dame! Aldrig hadde hun hat en slik følelse av det som idag.

„Nei, nu sætter vi dampen op igjen. Men denne gang gjælder det. Vi har den værste svingen igjen.“

„Pyt, De klarer det nok!“

„Vil ikke De styre nu? — Arbeidets fordeling mellem mand og kvinde,“ — han gav hende et litet puf med styrestangen.

Ragna vendte sig halvt om mot ham og smilte.

„Om jeg nu vilde styre — vilde De bli styret av en — „inde“?“

„Det kom an paa, hvad der stod foran „inden“. Jeg haaber engang i tiden at faa en inde til at styre for mig — om ikke netop i Korketrækkeren.“

Ragna vendte sig raskt, bøide sig fremover og forsøkte at sætte fart paa.

„Men da vil jeg helst ha en, som ikke er noget, og som ikke pukker paa sin kvindelige værdighet. — — Avvei!“ ropte han av fuld hals. Men der fandtes ikke andre levende væsener i bakken end en skjære, som forskrækket

flakset op paa nærmeste gren, mens den udsendte nogen foragtelige skrik efter de dumme mennesker, som fandt fornøielse i at sætte sit dyrebare liv paa spil, — var der ikke farer nok allikevel! — Skra — skra — skra! — —

— — — — —
 Det var mørkt i entreen, da Ragna ringte paa. Nei, ingen kom. Tænk, om Gudrun var ute! Hvor skulde hun saa hen? — En gang, to ganger til — endda tante hadde sagt, at en ladylike dame aldrig ringte mere end én gang.

Endelig! Slæpende skridt — paa tøfler. Det var Majen.

„Du sov vel ikke, Majen?“

Ragnas stemme lød frisk og fornøid, og der stod et veir av yr glæde over alle hendes bevægelser, da hun skyndte sig forbi kusinen.

„Uf!“ var det svar hun fik.

Ragna hadde skrudd paa lyset og sat paa en peisekrak for at ta av sig beksømstøvlene, saa hun ikke skulde dra sneen med sig ind i soveværelset.

„Hvad er det, Majen? — — Men hvordan ser du ut?“

Majens stolte hode, som ellers var saa fint og stilfuldt, var fuldstændig forvandlet. Haaret laa i en stor kake bak og hang tavset nedover panden. Øinene, som kunde se saa koldt og over-

legent paa hende, laa glansløse og sure inde i et rødt, ophovnet ansigt.

„Har du hat det moro?“

„Ja, græsselig! Men hvad — hvad er det?“

„Aa — ingen ting,“ sa Majen mat og snøv-lende.

„Du verden!“

Ragna kunde ikke for, at hun lo. Overgangen var for stor. Hun hadde været saa straalende fornøid med sig selv idag og set saa lyst paa den mystiske fremtid.

Majen gik ind og lot døren til hjørnestuen staa oppe. Ragna hørte, hun slængte sig ned paa sofaen — derefter nogen lange, dype suk og sterk pudsen av næsen.

„Du! Sluk i entreen naar du er færdig, og saa lukker vi ikke op, om det ringer.“

Ragna gik ind i soveværelset og byttet paa sig en bluse, som hun likte sig særlig godt i. Den var av lyseblaa uldkrep, pyntet med kulørt krave og opslag. Hun hadde lyst til at være pen iaften.

Var det ikke for Majens skyld, skulde hun ta et hvitt forklæ paa og dække aftensbordet, til tanten kom. Men hun taalte jo ikke hvite forklær; de gjorde hende sjøsyk, sa hun.

Klokken var halv syv. Hun hadde været borte i vel tre timer. Men alt det, hun hadde oplevd!

„Uf, nei, — ikke tænd lys da, Ragna!“

„Nei, nei. Men skal jeg ikke fylde paa ovenen? Der er varme, ser jeg.“

„Gjør det, da. — — Uf, ikke rist saa gyselig, da. Jeg er aldeles øm i hjernen — aa! Jeg tror, jeg blir gal tilslut!“

Ragna gjorde en lattermild grimase i mørket.

„Skal jeg ikke tænde bare den grønne lampen paa pianoet, saa snubler jeg da ikke,“ lo hun. „Jeg har ikke rigtig kattedøine heller.“

„Ja, naar du er saa mørkerød — — — Du verden, hvorfor pynter du dig? Skal du i selskap?“

„Nei, jeg fik bare lyst til at se pen ut. Det var saa vakkert der oppe, Majen. Aa, hvor jeg elsker den deilige norske natur! Kan du tænke dig noget nydeligere end en granskog en slik vinterdag! Har du tænkt paa, at der oppe er sneen ren, du? Aldeles ren! Fy, det er stygt her nede i byen! — Den graa kjolen min ligner byen; men denne en frisk og ren som en sne-dækket granskog, ikke sandt?“

„Bevares! Hvor du har faat tungen paa gli! Jamen bør du ta ensomme turer hver dag, naar de virker slik.“

Selv om Majens stemme var gyselig væmmelig og haanlig, merket Ragna, at hun var begyndt at tø op.

Hun satte sig i den bedste stolen i huset, en

stor, dyp, stoppet lænestol, bedstemorsstolen, — og la armene i kors.

„Du behøver ikke tie stille. Det var ikke derfor,“ sa Majen og pudset næsen igjen.

„Nei, nei. Jeg bare sitter og tenker paa noget. Det var nydelig der oppe, kan du tro!“

„Saa har ikke jeg hat det for nydelig!“

Majen hørtes ganske fornærmet ut.

„Skal jeg finde et pulver til dig? Jeg vet, hvor tante har sine salicyl —“

„Pulver!“ utbrøt Majen foragtelig.

„Tante siger, at de hjelper saa.“

„Uf! At du er saa — saa idiotisk da, Ragna! Tror du, pulver kan hjelpe mig? Det er nok ikke den slags, du.“

„Hvad er det da, Majen?“

Majen drog et langt, langt skjælvende suk.

„Jeg er lei hele livet,“ sa hun med tyk stemme.

„Jeg har det slik idag, at jeg synes livet er en eneste komedie — med tragisk slutning!“

„Men du er da ikke kommet til slutten endda vel?“

„Nei, desværre. Det blir vist et langt lerret at bleke at faa mig avdage.“

„Fy, du burde skamme dig, Majen! Du vet ikke, hvor godt du har det. Du fortjente at bo paa en fattig hybel og længte efter alle de goder, du nu har.“

Ragna reiste sig og drev frem og tilbake paa

gulvet i halvmørket med armene i kors over brystet. Hadde det været en anden dag, hadde hun vel tidd stille og i det høieste vovet at smile til Majens krakilske humør.

Det var ikke første gang, hun var vidne til hendes onde lune. Men saa oprørt som idag hadde hun aldrig set hende. Men nu følte hun sig saa modig og voksen, at hun gjerne skulde vove at gi sig ikast med hvem det var.

„Ha! Hvad vet du om livet, Ragna?“ kom det heftig fra sofaen. „Du er jo endnu ikke begyndt paa livets abc! Du gaar omkring som — ja, som koen, — nei, kalven i den grønne eng tæt ved fjøset og aner ikke at høit oppe paa vidderne er der utsyn og frisk luft og aroma i næringen. — — Jeg begynder at ape efter mamma, — det ligger i blodet,“ sluttet hun i rolig, spottende tone.

Ragna hørte ikke slutten, for hun skratlo.

„Takker saa meget! Jeg skal gjemme det billede dypt, dypt i hjertet. Men hør, Majen: Dengang du var kalv, fik du straks komme op paa vidden kanskje? Og saa forspiste du dig paa det saftige græs?“

Majen reiste sig med ett.

„Du er ikke dum. Netop det gjorde jeg, Ragna. Jeg har forspist mig. Husker du ikke, det mamma sa, jeg hadde kardialgi — — det glemmer jeg aldrig, for det var netop ordet.

Jeg har faat ufordøielig kost hele livet — hele livet — ja, helt fra jeg begyndte at tænke, og derfor har jeg altid været plaget av fordøiellesbesværligheter. Aa! Hvor stor skyld slike mødre har!“

„Nei, — fy, Majen! Tante som er saa snild.“

„Snild? — En deilig snildhet! Propper i ungene sine rub og stub for at kunne gaa sine egne veie og bli kvit gnaal og mas. Jeg siger, at det er en forbrydelse at sætte barn ind i verden for en slik mor! — — Bare ti stille! Du aner ikke, hvor langt jeg er kommet. Tyve aar og træt av alt — alt! Du kan ikke nævne en fornøielse, som kan sætte mig i fyr og flamme. Jeg kan simpelthen ikke begeistres for noget lenger. Jeg har et tykt lag av ekkelhet over alle mine bedre følelser. — — Spil en marsj da du! Den kjække med brislingstimene i slutten. — Tænk, jeg tror næsten jeg kunde ha lyst til at være med paa en slik brislingjagt — klæ mig som gut — — uf, nei, — den lugten!“

— — — Da Ragna hadde spilt, foreslog hun, at de begge to skulde gjøre aftensbordet færdig. Gudrun hadde jo fri, og onkelen var der snart.

Majen svarte ikke, men tændte lyset, gik bort til speilet og gjorde en forfærdelig grimase.

Ragna, som stod bak, ropte leende:

„En til! Vær rasende sint!“

„Nei, jeg gidder ikke. Jeg eier ikke saapas

ærlig sinne, at jeg kan presse det frem i øinene en gang. Isj — jeg er fuldstændig kadaver!“

Hun sjanglet forbi Ragna og vilde slænge sig ned paa sofaen igjen.

„Nei, tak. Nu skal du lystre mig!“ ropte Ragna og tok fat i hende. „Marsj ind i soveværelset og dyp fjæset — og saa en rask frisure; flet haaret bare og læg det rundt hodet. Aa, da er du saa søt, Majen.“

„Jeg søt!“

Hun gjorde en grimase, som vilde hun kaste op; men Ragna puffet hende ind i soveværelset, satte vinduet op i spisestuen og hjørneværelset og tændte alle lys. — — —

Da Majen kom ut i kjøkkenet, stod et Bret færdig til at bæres ind — tallerkener, kniver, smør og ost.

„Luk vinduene først!“ kommanderte Ragna; „nu er der luftet nok. Og saa tar vi en ren duk. Den kan du lægge paa, før du bærer brettet ind.“

Majen adlød mekanisk. Ragnas perlehumør smittet. De varme, røde kinder og de vidunderlige, mørkegraa, straalende øine var til at se sig glad paa.

Ragna fandt frem en boks torskerogn, som hun engang hadde opdaget i en krok i spiskammeret, mens hun hjalp Gudrun at lete efter et musehul.

„Tror du tante har noget imot, at vi tar den til aftens?“

Majen saa mysende paa inskriptionen.

„Aa, fy! Gudrun siger, det er umulig at faa den sammenhængende og pent brun. Du skulde set de graabrune kladaser, hun undertiden har servert!“

„Saa kan jeg ta den da?“

„Jada. Det er pappas livret, stakkar. Engang skulde mamma forsøke,“ Majen lo for første gang, siden Ragna kom hjem. „Aa, du skulde ha set hende! Det sprutet opover armene, ser du, — smør og rogn, og mamma hylte! — Jeg løp efter hansker, og hun trak dem paa. Men dengang blev det bare nogen kulsorte klumper. Nei, det maa være noget forfærdelig at faa til.“

Ragna smilte. Hun stod med hermetikaappneren i haanden og sprettet rolig lokket av, tok saa forsigtig med begge hænder i lenons-kluten og drog den dyrebare, berømte, delikatesse op.

„Se her, Majen! Nu tar jeg et rent haandklæ og tørrer den godt. Nei, se nu! Saa kan du gjøre det en anden gang; det er ingen kunst.“

Majen vendte sig halvt uvillig og mumlet noget om, at hun klarte det ikke allikevel.

„Vi steker hver vor pande. — Tør jeg ta meierismør? — Ja, da skal den bli deilig. — Ser du, hvor fine skiver det blir! Og saa maa

smøret være passe brunt, ser du. Ikke for sterk varme; det fræser litt, men det gaar an at holde sig væk.“

Majen stod med hænderne foldet nede i fanget og saa paa.

„Hvorfor flytter du?“

„Jo, det er varmest i midten; derfor blir det først brunt der. Er de ikke nydelige?“

— — — — —

Da advokat Selberg lukket sig ind i entreen, laa der et træt uttryk over det kraftige, lyse ansigt. De smaa, brune øine sendte et misfornøid blik ind i speilet, før han gik ind i spise-stuen.

Ragna satte netop melkemuggen ved onkelens kuvert, da han viste sig i døren.

En dyp rynke la sig mellem øienbrynene. Han blev staaende med haanden paa dørklinken, pekte ned mot stuen og hvisket: „Fremmede?“

„Aanei da, onkel. Hvorfor tror du det?“

Rynken glattedes ut, og ansigtet lysnet til et stort smil:

„Her er saa koselig, ren duk og blomster og — og varmt og godt utluftet.“

Ragna smilte og nikket hemmelighetsfuld.

„Det er Majen og jeg, som raar i aften, ser du. Er tante med dig?“

„M—nei. Men hun bad os ikke vente paa

hende. — — Jeg er skrubsulten! Har dere noget godt?“

„Kanske! Alt er færdig. Værsaagod!“

„Ja tak — bare jeg har vasket mig. — Hvor er Majen?“

„Hun trækker teen.“

Han gjorde store øine og ristet uforstaaende paa hodet:

„Miraklenes tid begynder — — ja, ja — — —“

Fru Nini kom ind med yttertøiet paa. Hun hadde ute i entreen hørt sin mand le, — da maatte noget særlig ha hændt. En saa hjertelig latter hadde hun ikke hørt fra ham paa længe.

Hun blev staaende i døren — for en gangs skyld fattig paa ord.

Var Gudrun hjemme allikevel?

Paa hendes fridage fik nemlig advokaten sin aftensmat servert paa et Bret, som hun maatte gjøre istand, før hun gik, — og han maatte nøie sig med skaarne smørbrød og melk den aften. Fruen tok sig gjerne en kop te og nogen smørbrød paa en restauration, og var ikke Majen i klubben, fik hun selv sørge for sig ute i kjøkkenet. Haakon pleide gaa til en av sine venner, hvor han var viss paa at bli venlig mottat, — det var saa koldt og uhyggelig hjemme. Og Ragna hadde den aften hat sin engelsk-time. Huset var i fullstændig opløsning.

Det var ikke rart, om fruene stod himmelfalden.

„Du hjemme, Majen?“

„Ja, jeg orket ikke gaa i klubben,“ sa Majen. Moren fik en ny forundring: Majen rødmet!

— — — —

Da der var ryddet av bordet, og familien sat samlet i stuen, — tok tanten frem en avis fra sin sorte silkevæske.

„Hvis dere har taalmodighet, vil jeg gjerne læse noget udmerket for dere. — — Søte Ragna, du finder lorgnetten paa skrivebordet.“

Majen reiste sig.

„Er det noget om stemmeretten eller de engelske suffragetter, saa undskyld mig —“

„Nei, vennen min. Det er noget nyt, du! Hør nu overskriften: Kvindens vernepligt!“

„Ja, det var noget nyt,“ sa advokaten og saa op fra avisen, som han hadde glemte at studere ved aftensbordet. — „La os høre!“

* * *

„Sover du, Ragna?“

Majen hvisket for ikke at vække hende. Hun var vel træt efter turen.

„Nei, langt fra. Jeg har saan masse at tænke paa; det er umulig at faa sove.“

„Jeg ogsaa. Tænk, jeg kan ikke glemme det, mamma læste, — at det burde være vor specielle fædrelandstjeneste at bli dygtig i alt husstel!“

„Men er det ikke rimelig, Majen? Mændene

maa paa moen og eksersere for at kunne verne landet mot fienderne utenfra. Vi burde eksersere for at lære at bekjæmpe dem, vi har i selve landet.“

„Ja, naar en ser slik paa det du, da blir det igrunden noget stort at være huslig. Jeg har altid betragtet det som noget der bare hører de slurvete tjenestepikerne til.“

„Der er mange kjække og ordentlige piker, maa du tro. Jeg vet flere fra udmerkede hjem, som heller tar en god enepikeplads end en daarlig lønnet kontorpost.“

„Jasaa. Ja, det er noget helt andet. Det er jo ikke alle, som kan leve av husarbeidet. Men vi som er andetsteds optat, vi burde ogsaa lære —“

„Ja, naturligvis. Men jeg sa det, fordi du snakket om slurvete piker.“

„Ja, for vi har nemlig aldrig hat en ordentlig pike. Men det er jo ikke sikkert, de er alene om skylden. De har ikke netop nogen straalende eksempler at se hen til i mamma og mig. — — Nei, jeg har pludselig faat lyst til at lære husholdning jeg, Ragna. Tror du, jeg har haandlag?“

Ragna lo.

„Alle kvinder kan, naar de vil.“

„Kanske det. — — La du merke til, hvor hyggelig pappa var iaften, fordi vi hadde an-

strengt os litt. Stakkars pappa! Naar jeg tænker paa, hvor han har savnet hygge og orden her hjemme, — og endda været saa makeløs snild og taalmodig! Og naar jeg har brukt mund paa mamma, har han undskyldt hende. Hun maa faa lov at dyrke sine interesser, siger han, din mor er ikke skapt for snevre forhold, hun maa favne hele samfundet. — Hvad mener du, Ragna?“

Ragna satte de bare føtterne haardt imot fotenden og knep mund og øine igjen, mens et stort smil la sig over det blussende ansigt.

Var det hende, Majen spurte? Den stolte, kloke, utilnærmelige Majen! — Deilig at det var mørkt, og at de laa i hver sin seng.

„Tante gjør vist meget godt utenfor hjemmet. Kanske hun har sin — sin vernepligt der?“

„Var hun ugift, ja. Men naar hun er gift og har barn, er hendes første plads her. Det er min mening, og ingen i hele verden skal magte at omvende mig i det punkt. En anden ting er, om hun ved siden av kunde arbeide utad, hvis der da ikke var ugifte nok.“

„Men du vilde da ikke like at ha en slik mor som — ja, som tante Hilda for eksempel, som bare præker og maser om mat og vasking og pudsing sent og tidlig og ikke følger med i det som foregaar ute i verden. Hendes eneste literatur er kokebøker og aviser!“

„Ha, ha, ha!“ lo Majen. „Ja, hun var her for nogen aar siden. Slik som jeg moret mig! Hun strøk med haanden henover alle de flater, hun støtte paa! Og spør saa, hvordan den haand tilslut saa ut! For støv er her en Guds velsignelse av. Ja, ikke nu, mens du har været her. — — Vet du, hvad Gudrun sa en dag? — — Det søskendbarnet Deres er ei støvandes frøken! — Jenta er ikke dom, for hun mente det i dobbel forstand. Men naar du reiser, kan vi atter ridse runer i vore polerte flater!“

De lo begge saa høit, at fru Selberg dunket i væggen.

„Hun skulde vite, hvad vi ler av, stakkars mora mi. — Jeg har vondt av hende ogsaa. Hun hadde aldrig vasket en kop, før hun blev gift. Bedstemor var gyselig aristokratisk, — nei, la mig heller si snobbet. Døtrene skulde lære sprog og musik og reise til utlandet, for naturligvis fik de en rik og fin mand. Og saa dumpet mamma op i en fattig saksfører, som langt om længe rak at ta advokaturen — heldigvis før bedstemor lukket sine øine.“

„Men tante var begeistret for kvindens vernepligt, Majen.“

„Ja. Men hvorfor? Selvfølgelig fordi der er utsigt til at bli med i en række nye komiteer, som skal utarbeide forslag til opprettelse av slike skoler, som hun læste om. Nei, du, — mamma

tænker altid paa alle andre — paa samfundet, paa massen av de unge piker. Sit hjem og sine egne barn har hun altid bak ryggen sin.“

„Nei, nu overdriver du —“

„Det er bare faktum, Ragna!“ — Majen satte sig op i sengen og snakket ivrig og fort. — „Hørte du kanske ikke, hvad hun sa, da vi spiste? — Ak, den som kunde gaa til duk og dækket bord hver dag og slippe al denne opslitende omsorg for huset — husker du? Og saa sa hun likesom i spøk til pappa: Skal vi flytte i pensionat, naar Haakon drar tilsjøs for at komme ind paa sjøkrigsskolen? Vi klarer os med to værelser —“

„Det hørte jeg ikke.“

„Nei, du var i kjøkkenet og skar brød. Jo, Ragna. Mamma kan være rent entusiastisk for en ny idé; men det falder hende aldrig ind at praktisere den i sit hjem.“

„Nei, jeg forstaar,“ sa Ragna stille. Hun husket jo saa godt, hvad hun hadde sagt om teori og praksis — hvor vanskelig de lot sig forene.

„Ja, jeg skal ikke plage dig mere; du er vist søvnnig. Men jeg har ogsaa faat en idé, og den maa jeg ligge og ruge paa — kanske jeg imorgen tidlig kan presentere for dig en liten kylling, som med tiden kan bli en brukbar høne-mor — — — for pappas skyld,“ tilføide hun efter en liten pause.

Ragna hadde ikke noget imot at si godnat. Men ikke for at sove.

Hun hadde ikke Majens ordforraad eller frimodighet til at fortælle, hvordan hendes forvirrede og flokede tanker nu syntes at skulde ordne sig endelig engang. Et bitte, litet lyspunkt hadde dukket frem i taaken. Og hun hadde hørt lyd som av en lur langt borte . . . Var hun nu bare saapas god skute, at hun naadde frem til den rette havn!

— — — —

Hun vaaknet midt paa natten med et skrik.

„Aa, tænd lyset, Majen!“

„Er du syk?“

Ragnas pande var vaat av sved.

„Nei, — men. Aa, jeg har drømt skrækkelig. Jeg blev bundet til et træ og maatte staa der og se paa, at hjertet mit blev skaaret istykker, fordi det var skiddent og sotet. Og efterpaa syntes jeg, hele jorden holdt paa at gaa under, fordi det snedde, — og jeg strævde og kavet for ikke at drukne i sneen. — Saa vaaknet jeg.“

„Du har vel sparket av dig. Ja, naturligvis, — teppet ligger paa gulvet.“

„Jeg skal si dig, Majen, — jeg har — — har tænkt saa paa, hvor skidne menneskenes hjerter kan være. — Det var vel derfor, jeg drømte saa.“

„Du hadde jo hat det morsomt?“

„Ja — efter — efter at jeg møtte Krohn —“

„Hvem?“

„Hørte du ikke, onkel spurte efter den unge bonden? Han heter Krohn. Og vi aket nedover sammen.“

„Det var for fint navn til en bondegut.“ — Ragna bøiet sig ned og tok op teppet, puttet sig godt under og sa: „Han kommer op en gang i neste uke.“

„Saa. — Ja, jeg sværmer ikke for bønder!“

Ragna lukket øinene med et smil. Men da hun igjen vandret ind i drømmenes land, kredset hendes ubevisste tanker om en prins, som forklædt i Søren melkemand's klær fløi med hende over fjelde og skoger langt, langt avsted til det halve kongerike — — —

„Brev hjemmefra!“ ropte Haakon og holdt noget blaat høit i veiret.

„Tak,“ sa Ragna og rakte haanden frem.

„Nei, du skal først gjette, hvem der har skrevet utenpaa, — og for hver gang du gjetter galt, skriver du en side paa den norske stilen min.“

„Pappa?“

„Galt.“

„Saa er det — Karen.“

„Galt.“

„Ja, saa er det mamma da.“

Haakon lo støiende og viftet ertende med brevet.

„Galt igjen — hurra! Jeg klarer mig med tre sider: Vore skogers nytte heter den altsaa.“

„Nei, hvad er det for tøv, Haakon? Giv nu Ragna brevet straks og indbild dig ikke, at hun faar lov at skrive for dig.“

„Jeg trodde, du skrev jeg, mamma.“

„Det gaar an at høre allikevel!“

— — Det var Klaus, som hadde skrevet en hilsen paa morens brev og faat lov at skrive utenpaa. — Ragna trak en haarnaal ut av fletten og aapnet konvolutten.

„Jeg har to papirkniver,“ sa Majen, som laa paa chaiselongen, — „du skal sandelig faa den ene.“

Ragna rødmet, men smilte mot kusinen.

„Dobbelt tak! Jeg synes heller ikke, det er saa nydelig — men“ —

„Nei. I særdeleshet ikke naar haarnaalene er saa slit!“

Haakon stod færdig til at gaa ut.

„Bare en svinagtig grei disposition da, Ragna! Saa som du skrev til „Vore kommunikationer,“ hvisket han med begge hænder omgjort til en trangt ind til Ragnas øre.

„Jeg skal heller snakke med dig om den stilen. Det er ikke værd at hjelpe dig noget mere, — saa kan du selv skrive det ned.“

„Ja, ja, Men saa kommer du op paa værelset mit engang i aften, — skal levere iovermorgen.“

„Haakon!“

Han lo av Majens skjænde-tone og skyndte sig ut.

„At du kan ha taalmodighet med ham, Ragna!“

„Det er bare moro. Og saa er han igrunden flink, bare litt doven.“

„Ikke saa litet heller,“ sa Majen. „Men stak-

kars onge, han har jo ingen som bryr sig med ham.“

„Du Majen! Hvis du har saa vondt av din bror, bør du som hans søster ofre dig litt mere for ham.“

„Aa! Hørte du det virkelig, mamma? — — Ja, du har ret i det. Jeg skal tænke over det, du. Men han er nu ikke min søn!“

Moren vendte sig om og saa paa sin datter med sammentrukne bryn.

„Synes du ikke, jeg har nok, Majen! Jeg skulde med — med glæde bytte pligter med dig!“

Majen lo og slog boken haardt mot knærne.

„Nei, der forsnakket du dig! Du holdt ikke ut én dag med det evindelige tik—tak, mamma. Du vet da virkelig ikke, hvad pligt er? — — Hvad er det, Ragna? Har du arvet?“

Fra Ragnas straalende ansigt dryppet der et par store, tunge taarer ned paa brevet, hun sat bøiet over. — Klask — klask!

Ragna tørret dem hurtig væk og saa op.

„Det er bare gode nyheter!“

„Ja, det fortæller fjæset dit. — Bare læs du. Vi er ikke indiskrete.“

„Aa—aa!“

Ragna læste videre. Der dryppet ikke flere taarer; men øinene holdt sig blanke, og en glad ro la sig over det lysende, unge ansigt. — — Hun la brevet i konvolutten og reiste sig.

„Jeg gaar en liten tur.“

Majen nikket.

„For at tygge drøv paa din glæde. Ja, god fornøielse!“

Hun fulgte hende med øinene til døren — og drog et langt suk, da hun lukket den efter sig.

„Ja, enkelte er født som søndagsbarn,“ sa hun halvhøit og la boken væk.

„Vær litt mindre fordringsfull, saa finder du ogsaa noget at glæde dig over,“ sa moren med ryggen vendt mot hende.

Det var ikke foredrag det gjaldt idag, men en hel haug indbydelseskort til interesserte i anledning indvielsen av U. P. K.'s nye lokale. Kortene var trykte, men fru Selberg hadde som sekretær faat i opdrag at sende indbydelserne. Hun skrev nu adresserne.

Majen svarte ikke, men reiste sig og saa ut av vinduet.

„Skal vi bli boende her et aar til!“

„Ja, hvorfor ikke?“

„Jeg er træt av denne utsigten nu, mamma. Vi maa ha en forandring snart. Den trikken er forfærdelig irriterende, naar en skal sove om aftenen.“

„Saa? Ja, det kommer av, at du i det sidste er begyndt at lægge dig i rimelig tid, vennen min, mens trikken gaar.“

„Det er ikke bare det, mamma; men at en

slik leilighet skal hete hjem! — — Naar jeg engang kommer ut i verden og skal tænke tilbake paa mit hjem, blir der en hel skala av leiligheter, som melder sig paa en gang og vil gjøre krav paa at klinge med hjemlig klang. Tænk for en disharmoni!“

„Aa, du kan jo bare huske paa tre, saa blir det en ganske bra akkord,“ sa moren tørt. „Men er det dig saa om at gjøre at ha et eneste indtryk — hvorfor vil du saa flytte?“

Majen trak paa skulderen.

„Det faldt mig bare ind, da jeg saa Ragnas bevægelse. — Hun længter hjem, det er soleklart. Tænk at ha et slikt solid og gammeldags, koselig hjem! Det maatte være rørende yndig. — Ragna siger, hun husker ikke, at de har bodd andetsteds.“

„Ja, vær saa snild og ikke forstyr mig nu. — Jeg antar, du vilde trives i en smaaby, Majen! — Og du faar undskylde, at dine forældre har tillat sig at bestemme, hvor du skulde se dagens lys.“

„Aa, jeg ber! Men det er ikke byen, jeg klagger over.“

Fru Selberg drog et irritabelt, utaalmodig suk og fortsatte med sine adresser.

— — — —

En stund efter ringte det. Majen hadde igjen

lagt sig paa chaiselongen. Hun hadde eftermiddagsfri og klokken var fem.

Gudrun stak hodet ind ad døren.

„Her er en herre, som spør om Ragna — om frøken Lorck er hjemme!“

„Hun er ikke hjemme, men vis ham ind i salonen, Gudrun.“

Gudrun adlød ordren.

„Den bonden, hun traf paa Frognersæteren,“ hvisket Majen og blev liggende. „Ja, du faar gaa ind, mamma. Jeg er ikke anlagt for bønder.“

„Neimen, skal jeg da aldrig bli færdig! — Ja, ja. Jeg faar gi ham nogen albumer at se i og bede om undskyldning, fordi jeg er optat. Ragna kommer jo snart tilbage.“

Hun tok lorgnetten av, strøk sig over øinene og gik ind i sideværelset med et resigneret utryk i det bleke ansigt.

Majen saa efter hende med et skadefro smil: Her var en anledning til at praktisere sine teorier om pliktene mot underklassen.

„Student Krohn! Undskyld frue, at jeg saadan uten videre falder ind i huset. Men frøken Lorck har git mig tilladelse til at komme op og hilse paa hende, før hun reiser hjem. — Som De kanskje vet, traf jeg hende i forrige uke ved Frognersæteren.“

„Joda, joda. Hun nævnte noget om det, ja.

Det vil si, min mand fortalte, at hun hadde telefonert til ham, og saa — — ja, det var rigtig morsomt, at De tok Dem av hende. Værssaagod ta plads hr. Krohn — værssaagod! — — Det var altsaa Dem, hun aket nedover med. — — Naa, det maa jeg si. — — Ja, den Ragna, hun er hemmelighetsfuld.“

„Men hun har jo fortalt,“ indvendte den unge mand.

„Jovist, — men jeg forstod det slik — — ja, er De egentlig — — fra landet?“

Krohn saa fast paa fruen med et par øine, som bragte hende til at slaa sine ned. — Saa sa han med et smil:

„Jo, frue, — det har sin rigtighet. Jeg er en norsk bonde.“

Inde i hjørneværelset stod Majen spændt lyttende og slukte hvert ord. — Dette var interessant. Stemmen og sproget hørtes jo fuldstændig dannet; nu kom det an paa utseendet. Han kunde jo være usoinert og ha et gyselig bondefjæs allikevel.

Hun kunde foreløbig kaste et blik paa ham ved at ta portieren en haarsbred tilside.

Det blev ikke med ett blik. Hun kunde ikke ta øinene fra det aapne, kraftige og sunde ansigt med de vakre, mørkeblaa øine. — Det var en fysisk og psykisk nydelse at dvæle ved en saa sjelden mandig foreteelse.

Naar han talte, saa han næsten altfor intens paa moren — en kunde ikke komme sig unda det blikket. Han sat noget foroverbøiet, men det var let at se, at han hadde holdning og var herre over sine bevægelser. Hænderne var lange, kraftigere end hun var vant til at se dem, men velformede og rene.

Og soignert var han.

Majen kunde ikke sætte fingeren paa et eneste litet men — — En slik bonde hadde hun aldrig hørt tale om.

Nei, den Ragna!

Hun slap portieren og gik lydløst gjennem spisestuen ind i soveværelset. Hun trængte at ordne sin frisure, og denne lysegraa blusen var kanske ikke saa klædelig som en mørkeblaa — den blaa silke kanske?

— — „Er du der? En nydelig, velopdragen ung mand. Jeg er rent forbauset over Ragnas smak. — Hun later, som hun bryr sig niks om herrer, og saa har hun ham paa haanden! Og saa nonchalant hun var, da hun fortalte om den aketuren. — — Ja, jeg skal si hun er heldig, hvis han er av denne rike Krohn-familien.“

„Men mamma, hvad vet du? De er jo ikke forlovet engang?“

„Aa—aa. — Han straalte formelig, da vi talte om Ragna. Han har allerede besøkt familien og er begeistret for alle sammen — ikke mindst

for tante Lorck. Men hun er nu ogsaa en av de sjeldne kvinder. — — Ja, du faar underholde. Han vil ha Ragna med ut imorgen, og jeg har bedt ham bli til aftens. Han har tat frakken av og sitter nu og venter paa dig.“

„Men du vil da ikke, at jeg skal snakke om aker og eng og mark og fæ og alt det, som godt er?“

Majen stod foran speilet og holdt en kreptang i haaret. Moren saa ikke det smil, hun sendte sig selv.

„Han ser ut til at kunne tale om, hvad det er. —“

„Saa — ja, ja — for din skyld skal jeg ofre mig, til Ragna kommer. — — Vil du hjelpe mig med den trykknappen?“

„Ja, vær nu søt! Det kan bli mangt et hyggelig sommerophold, eller — — ja, skynd dig nu ind.“

— — — —

„Det har været en storartet aften, ikke sandt pappa?“

„Jo, aldeles udmerket, Majen. — — Den bonden din er en sjelden fremtoning, Ragna. Han er jo ret og slet kunstner!“

Ragna sat i bedstemorsstolen med hænderne foldet bak nakken.

„Ja, han spiller deilig.“

„Du siger det saa reservert! Du mener det er det eneste han duer til?“

„Ja, jeg vet ikke, jeg. Men jeg kan ikke tænke mig ham som bonde!“

Onkelen lo.

„Du har ikke været meget ute i verden, jenta mi. Der findes større gaarder end dem, som ligger klint tæt ind paa den smaabyen din. Og der findes nok av bønder med solide kundskaper og almen dannelselse. Det er ikke længer et skjældsord at være bonde nu. Det var i den gamle tid det, da embedsstanden regjerte. — Har du set et fjøs med firti—femti kuer — elektrisk lys, vand, ventilation, — kort sagt et i bedste forstand moderne fjøs?“

„Nei.“

„Men bønderne er da i almindelighet saa gyselig urenlige —“

„Jasaa, Majen. Hvorfra vet du det? Du som aldrig har sat din fot i en virkelig bondegaard, men har bodd i pensionat hver eneste sommer. Nei, ti stille om ting, du ikke skjønner dig bedre paa. Den norske bonde er adelsmand mot os bytræler; for han er fri og selvstændig; han er som en liten konge, der hersker med uindskrænket magt. Ja, selv den mindste smaabruker lever et friere og sundere liv end vi overkultiverte byfolk.“

Majen la begge hænderne paa sin fars skuldre og saa leende paa ham.

„Gi mig tusen kroner, skal jeg slutte telegra-
fen imorgen og oprette hønseri paa landet! Jeg
har set et fortryllende billede av en hønsegaard
idag — og en ung pike staaende mellem alle
dyrene, mens hun strør ut korn. Noget slikt
skulde jeg like!“

Faren skjøv hende lempelig fra sig.

„Da maatte du ha en tjener paa hver finger,
Majen. Nei, en maa kunne arbeide skal en leve.
Det gaar ikke an at leke hele livet.“

Majen bet sig haardt i underlæben, og smilet
forsvandt. — —

„Godnat. — — Kommer du, Ragna?“

Ragna skvat op og fulgte mekanisk efter.

„Du Majen! Var det en slik hønemor, du
tænkte at bli?“ spurte Ragna, da de var alene.

„Uf, nei da,“ sa Majen utaalmodig. „Det var
idag først, at jeg kom paa det tøvet. — —
En forandring, tænkte jeg. Nei en er saa sen-
timental om aftenen, vet du, og jeg var halv-
veis bestemt paa at ofre mig den aften, du
mener — for pappa og Haakon. Jeg vet ikke
hvad det kom av; men jeg indbildte mig, at jeg
kanske hadde en slags pligt paa mig i retning
av at fylde den plads, mamma ikke fylder her
hjemme.“

„Ja, det tror jeg ogsaa, du har,“ sa Ragna varmt.
„Gjør det, Majen! Tænk, hvor hyggelig for dere
allesammen. Men vilde du slutte paa telegra-
fen?“

Ragna saa spændt paa hende.

„Vilde?“ — Majen lo, mens hun satte sig foran toiletspeilet og løste sit lyse haar. Hun kastet hodet bakover og begyndte at børste med lange tak. — „Jeg vil i det hele tat ingen ting, du. Jeg forstaar det ikke. Men der ligger noget i luften, som gjør mig saa nervøs og misfornøid om dagene. Der er en higen efter noget, som kan fylde mig helt, — noget rigtig stort og betagende. Har aldrig du slike følelser, Ragna?“

„Aajo — — du skulde bare vite —“

Majen lot hende ikke tale helt ut.

„Aanei, hvad skulde du egentlig være misfornøid med? — Si mig, hvad var det brevet gjaldt du?“

Ragna stod bak hende og flettet haaret sammen til en lang, tyk, graabrun flette. Majen saa ikke, hvordan farven kom i øine og kinder.

„Jeg kan faa lov at læse til artium, hvis jeg fremdeles har lyst, skriver mor.“

„Var det saa gildt?“

„Nei, — jo — ja, jeg skal si dig, at det har været et av mine høieste ønsker. Men det er ikke bare det. — Jeg kan faa vælge: enten at læse til artium eller bli hjemme til hygge og nytte, som mor siger.“

„Ja, ogsaa?“

Majen ventet mere.

„Ja, det var den maaten, mor skriver paa,“
 — Ragna lo forlegent. — „Men du skal faa læse
 det selv, saa forstaar du kanske, hvorfor jeg sat
 og grinte. — Joda, værsgod, bare læs. Jeg
 kan ikke gjengi slikt, ser du.“

Majen tok brevet, la børsten væk og satte sig
 til at læse med det lyse haar bølgende ned over
 skuldre og ryg.

Ragna kastet av og til et nysgjerrig blik bort
 paa hende.

Endelig la Majen det fra sig med et suk.

„Den som var saa elsket og savnet. Det
 kunde passe som en nekrolog!“

„Aa, du da!“

„Du er jo uundværlig hjemme, Ragna. Alle
 længter efter dig. Du maatte ha et hjerte
 av sten, om du ikke tok imot en slik nytte-
 hyggepost! — Bare det Klaus skriver da! Det
 er rørende: „Du maa endelig ta imot den
 posten, mamma tilbyr dig. Synes du lønnen er
 for liten, skal jeg spæde til med min spare-
 bøsse!“ — Og det Karen har sagt til din mor!
 Det betyr noget at bli rost slik av en søster!
 — — Ja, var det mig, betænkte jeg mig ikke
 et øieblik. — Fyda! Hvad vil du gaa tre aar
 paa det dumme gymnasium efter? — Naturlig-
 vis maatte det være moro at ha en studenter-
 lue hængende over kommoden sin, det virker jo
 svært dekorativt; men naar du allikevel er saa

flink i engelsk og tysk og igrunden ikke vil gjøre praktisk bruk av en slik eksamen —“

„Jeg har bestemt mig,“ sa Ragna med saadant eftertryk, at Majen stanset med børstingen og saa bort paa hende.

„Hvad gjør du?“ ropte hun nysgjerrig.

Ragnas øine skinte søndagsagtig, og svaret kom rolig og sikkert.

„Jeg vil bli hjemme nogen aar — til Emilie er konfirmert kanskje, og saa faar jeg jo lov at lære at spille og fortsætte med engelsken; for nu har vi pike. Men mor trønger mig allikevel, siger hun. — — Mor er — ikke — saa sterk,“ kom det usikkert med tyk stemme. Ragna svælgget noget, som hadde sat sig i halsen.

Majen nikket og slog haaret raskt fremover.

„Og saa da, Ragna?“

„Ja, jeg vet ikke jeg, du. Jeg maa vel ut — — en gang.“

Da sprang Majen op og dreiet hende helt rundt, saa hun fik se ansigtet.

„Nei, da vet jeg noget andet! Da skal du bli norsk bondekjærring!“

„Er du gal?“

Ragnas stemme dirret, og hun vred sig fra kusinen.

„Nei, det er jeg ikke. Men en viss person maatte være gal, hvis han ikke — — nei, nei, jeg skal ikke si mere. Men hør du frøken:

Hvis du engang faar hus og hjem, vil du da forbarme dig over en utlevd kusine og forsøke at gjøre en kvinde av hende? — — Du maa ikke tro, jeg er ironisk nu, Ragna. Jeg begynder nemlig at faa øinene op for, at naar alt kommer til alt, saa klær det os bedst at gjøre hjemmet lyst og hyggelig. — Ja, du ser saa mistænksom paa mig. Men jeg mener det. Og selv om pappa ikke har nogen tro paa det nu, vil jeg, naar du reiser, forsøke at ape litt efter dig — ved siden av kontoret. — Jeg ser nu engang, hvor feilen ligger her hjemme. Mamma er jo fuldstændig blind, stakkar. Og saa nytter det ikke at skjænde mere; hun blir ikke anderledes.“

„Tænk, jeg tror virkelig, du snakker alvorlig, Majen.“

Ragna saa stort paa kusinen.

„Ja — — og jeg er blit smittet av dig! Saa naar du blir frue, vil jeg komme og lære —“

„Det blir temmelig længe at vente, Majen,“ sa Ragna med et drømmende uttryk i de straalende øine. „Kom heller hjem og lær av mor. For nu skjønner jeg, at er der nogen kvinde i verden, som er slik, som Gud har ment en kvinde skal være, — da er det hende.“

Depotbiblioteket

76g0 13 670

Julli Wiborg

RAGNA